

ONAFHANKELIJKE FILMJOURNALISTIEK SINDS 1981

#487 FEBRUARI 2026

filmkrant

SIRĀT

OLIVER LAXE'S *FURY ROAD*

THE SECRET AGENT

DICTATUUR IN DE VOLLE ZON

L'ÉTRANGER

DE NAAM VAN DE ARABIER

BÉLA TARR

1955 – 2026

FESTIVAL DE CANNES
OFFICIAL SELECTION
COMPETITION

'HARTVERSCHEUREND
EN POËTISCH MOOI'
LA CROIX

RENOIR

een film van
CHIE HAYAKAWA

VANAF 5 FEBRUARI
IN DE BIOSCOOP

75.
Internationale
Filmfestspiele
Berlin

trine dyrholm david dencik

b e g i n n i n g s

een film van jeanette nordahl

vanaf 19 februari
in de bioscoop

No Other Choice is een klucht over mannelijkheid in crisis en een satire over kapitalisme, maar bovenal gaat de film over vervangbaarheid.

➔ 9

ZACHTER

Onlangs werd me te kennen gegeven dat ik binnen enkele maanden geen recensies meer kan schrijven voor dagblad *Trouw*. Met recensies, wist de hoofdredactie, bereik je geen jonger publiek. In dat 'weten' verbergt zich een wankel wereld. Hoe weet men dat? Men meet, analyseert. Wat niet te meten valt en wat vervolgens uit zicht verdwijnt, is wat mogelijk is. Laten we dat idealisme noemen. Het zogenaamde realisme voert de boventoon. Maar realisme is een soort trechterdenken: een tunnelvisie. Cijfers meten niet wat nog niet bestaat. Mensen willen geen boeken meer lezen, was de afgelopen twintig jaar zo'n realistische gedachte. De werkelijkheid is complexer. En bovendien: veel plooibaarder. Als je de supermarkt vol rotzooi legt, dan is dat wat mensen eten. Als je muzieklessen, theatercursussen en filmeducatie op scholen onmogelijk maakt, etcetera. Zoals wiskunde in zekere zin een taal is die je kunt leren, die je kunt perfectioneren, is musiceren en het kijken naar en nadenken over films dat ook.

Idealisme heeft een aura van naïviteit gekregen. Realisme klinkt ferm en stoer. Maar realisme is per definitie iets van het moment, het is kortstondig. Idealisme maakt het mogelijk om verder vooruit te kijken. Om een andere koers te kiezen. Kunst, cultuur en de reflectie daarop zou je kunnen zien als idealistisch, als dromen van wat er mogelijk is.

Dat idealisme van, laat ik het 'vrije ont-plooiing' noemen, heeft zich de laatste decennia steeds verder in de verdediging laten drukken door de schijnbaar onverzettelijke logica van het kosten-batendenken. Het land als een bedrijf runnen. Maar zoals fundamenteel wetenschappelijk onderzoek de vreemdste nieuwe inzichten kan opleveren, waardoor je in de toekomst misschien toch het aanvankelijk onmeetbare kunt meten – om het even in kosten-batendenken te formuleren – zo creëert een samenleving als geheel de vreemdste en mooiste nieuwe dingen als je je niet laat beperken door wat nu meetbaar en begrijpelijk is.

Niets van dit alles is nieuw. Het punt is alleen: je moet ervoor kiezen. Waarschijnlijk steeds opnieuw. Zoals nu blijkt dat ook vrijheid geen eindresultaat van een evolutie is, maar iets dat constant opnieuw bevochten moet worden. Je moet durven dromen, om het nog wat zachter te zeggen. Maar ook dat zachte moet je keihard bevechten. Zodat het voorheen onvoorstelbare en onmogelijke mogelijk wordt.

STEUN FILMKRANT: WORD NU ABONNEE EN ONTVANG DE DVD VAN THE NORTH

Wie nu een jaarabonnement neemt, ontvangt niet alleen een jaar lang de Filmkrant in de brievenbus, maar ook als welkomstgeschenk de dvd van de film *The North* van Bart Schrijver. Ben je zelf al abonnee en breng je een nieuwe abonnee aan? Dan ontvangen jullie allebei het welkomstgeschenk.

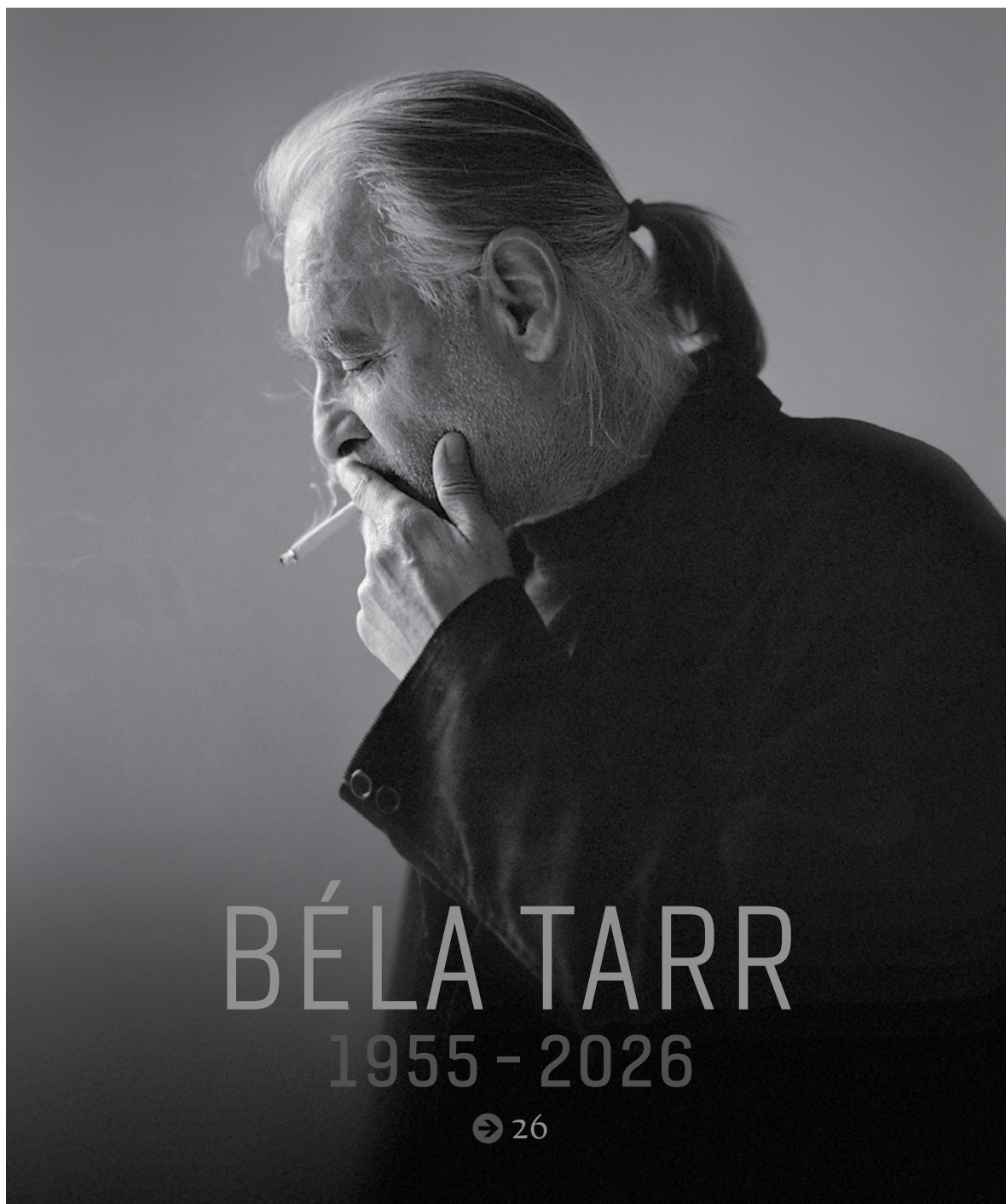
In Bart Schrijvers onafhankelijke productie *The North* trekken twee oude vrienden en voormalig huisgenoten samen honderden kilometers door de Schotse Hooglanden. In het wandeldrama, dat een onverwacht succes bleek in het arthouse-circuit, borrelen oud zeer en kleine ergernissen op in ruige, imposante landschappen.

"*The North* werd gemaakt met een minieme cast en crew: zes man sterk trokken ze de bergen in om de wandeling van Chris en Lluís écht te maken, maar dan ook nog eens met camera's en batterijen in de bekapping", schrijft Joost Broeren-Huitenga in zijn recensie in *Filmkrant* 481. "Die kleinschaligheid doet zich voelen in de intimiteit van de film, waarin steeds nét genoeg wordt uitgelegd om de kijker mee te krijgen, maar zeker niet meer. Maar de kleine productie vertaalt zich niet naar kleine beelden – integendeel. Visueel komt de weidse, afgelegen natuur waartegen zich het kleine vriendendrama afspeelt overweldigend tot zijn recht."

Stort € 55,- (meer mag ook, dan steun je Filmkrant ook als donateur) op rekening-nummer NL28 INGB 0005 3933 95 t.n.v. Stichting Fuurland te Amsterdam, o.v.v. 'nieuwe abonnee The North' en vermeld daarbij je adresgegevens + e-mailadres. Voor België geldt een abonnementsprijs van € 78,-. Deze aanbieding is geldig tot 4 maart 2026, met dank aan Gusto Entertainment.

#487

DE VOLGENDE FILMKRANT VERSCHIJNT OP 4 MAART

DEZE MAAND OP FILMKRANT.NL

🔴 **THE THINKING MACHINE: HALLO/VAARWEL** | Twee specifieke aankondigingen blijken in veel films uitermate lastig onder woorden te brengen: de aankondiging van een zwangerschap ("hallo") en die van een sterfgeval ("vaarwel"). Samen genomen kun je zelfs zeggen dat die aankondigingen een taboe vormen. En dat geldt niet alleen in heel oude films, zoals je misschien zou verwachten, maar blijkt verrassend hardnekkig in films van nu. In hun nieuwe video-essay op filmkrant.nl/thinkingmachine zetten Cristina Álvarez López en Adrian Martin enkele markante voorbeelden op een rij.

🔴 **BERLINALE** | Bij het verschijnen van deze krant gaat IFFR zijn laatste dagen in, en vervolgens dendert de festivaltrein in

NIET TE MISSEN:

GA DEZE MAAND IN IEDER GEVAL NAAR

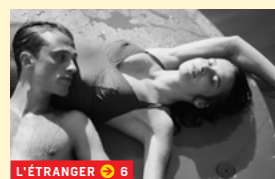
SIRĀT 12

THE SECRET AGENT 13

THE TESTAMENT OF ANN LEE 33

L'ÉTRANGER 6

MARTY SUPREME 23

TIMOTHÉE CHALAMET EN JOSH SAFDIE

22 JOSH SAFDIE

OVER MARTY SUPREME PLUS INTERVIEWS MET 10 Oliver Laxe over Sirāt
15 Kleber Mendonça Filho over The Secret Agent 28 Kateryna Gornostai over
Timestamp 31 Jeanette Nordahl over Beginnings

PLUS DE RUBRIEKEN

3 Redactioneel 4 The Thinking Machine: Hallo/vaarwel 5 Niet te missen
11 Dansplaining: 52 Vrouwenfilms 25 Embé: Het kind in de volwassene 37 Kort
46 Agenda en evenementen 50 Filmsterren 53 Boeken: Animation in The
Netherlands 55 Thuis kijken 58 Actie! Op de set van A Family

A FAMILY

één ruk door naar de Berlinale. Op filmkrant.nl/berlinale doen onze medewerkers uitgebreid verslag, met in ieder geval aandacht voor de twee Nederlandse makers van wie speelfilms zijn geselecteerd: A Family van

Mees Peijnenburg voor het jeugdprogramma Generation, en Truly Naked van Muriel d'Ansembourg in competitie. Beide films zijn vanaf april in de Nederlandse bioscopen te zien.

TELEFILMS | Een nieuwe reeks van zes Telefilms is iedere zaterdagavond te zien op NPO; na de uitzending zijn de films ook beschikbaar op NPO Start. Zes films voor jongeren zijn het dit jaar, met onder meer een gijzeling tijdens een eerste date, apocalyptische zonnestormen, radioactieve experimenten in een schuurtje en een rouwende twintiger op seniorenreis. Op filmkrant.nl/telefilms lees je in de week voor de uitzending interviews met alle makers.

14 KABUL, BETWEEN PRAYERS

PLUS RECENSIES VAN 9 No Other Choice 12 Sirāt 13 The Secret Agent
23 Marty Supreme 33 The Testament of Ann Lee 35 Whistle | Beginnings
36 The Wizard of the Kremlin | Is This Thing On? 37 Meer dan babi pangang |
Timestamp 39 The Making of De Jeugd van Tegenwoordig | Renoir 41 Where the Wind
Comes From 42 Return to Silent Hill | The Threesome 43 The Lions by the River Tigris
| Paaz 45 Gioia mia | Mother's Baby 55 Cloud en Charisma 56 The Pitt, seizoen 2
57 Touki bouki | A Knight of the Seven Kingdoms

18 DE LANDSCHAPPEN VAN WUTHERING HEIGHTS

PLUS ARTIKEL OVER 6 De Arabier in L'Étranger 16 De dvd's van mijn vader
24 De machinaties van awards season

TELEFILMS: NUCLEAR BOY

DE ARABIER IN *L'ÉTRANGER* WEL OF GEEN NAAM

De naamloosheid van Meursaults slachtoffer is een centraal punt in de discussie over Albert Camus' *L'Étranger*. Wat betekent het dat hij in François Ozons verfilming toch een naam krijgt? DOOR ROOSJE VAN DER KAMP

Aan het einde van François Ozons verfilming van Albert Camus' *L'Étranger* bezoekt Djemila het graf van haar broer. Hij is om het leven gebracht door Meursault, een *pied-noir* (de Franse term voor kolonisten en hun afstammelingen) in Algerije. De camera blijft op het graf hangen. Op de grafsteen kunnen we de naam 'Moussa Hamdani' lezen. Deze scène lijkt misschien nietszeggend, maar dit is de belangrijkste verandering die Ozon aanbrengt in zijn verfilming. Want in de roman van Camus wordt nauwelijks aandacht besteed aan de dood van deze man of aan de gevoelens van zijn familie.

In de roman heet hij alleen 'l'Arabe', 'de Arabier', en wordt hij slechts 25 keer genoemd. Toch is deze man een sleutelfiguur. Hij is degene die door Meursault wordt doodgeschoten op een hete zomermiddag, en het is deze moord die formeel tot Meursaults doodstraf leidt (in werkelijkheid lijkt echter Meursaults onvermogen om op de juiste wijze om zijn moeder te rouwen zwaarder te wegen bij deze veroordeling dan de moord). De Arabier is een van de mogelijke kandidaten voor de 'vreemdeling' uit de titel. Toch is juist hij opvallend afwezig in de roman. Waarom besluit Ozon de Arabier een naam te geven?

EEN FILOSOFISCHE MISDAAD

Initieel werd de naamloosheid van de Arabier nauwelijks als probleem gezien: het verhaal werd in eerste instantie vooral gelezen als een filosofische parabel over de menselijke conditie – met name als een narratieve uitwerking van Camus' theorie van het absurde, zoals datzelfde jaar uiteengezet in *Le mythe de Sisyphe* (1942). Eind twintigste eeuw verschoof de aandacht naar een postkoloniale lezing, waarin de naamloze Arabier juist een centrale plek kreeg. Om de kwestie van de naam van de Arabier blijkt Ozon, als moderne bewerker, niet heen te kunnen.

Edward Said benadrukte in *Culture and Imperialism* (1993) al de onzichtbare koloniale aanwezigheid in de westerse literaire verbeelding. Hoewel Camus geboren en getogen was in Algerije, als zoon van straatarme *pied-noir* ouders, richtte Said zich ook

op zijn romans en verhalen, die immers in het Frans geschreven waren en daarom toch vooral binnen de Franse literaire traditie worden geplaatst. Volgens Said lijkt Camus' keuze voor een Algerijnse setting ondergeschikt aan de dringende morele kwesties van zijn verhalen. "Het is waar", schrijft Said, "dat Meursault een Arabier vermoordt, maar deze Arabier heeft geen naam en lijkt geen verleden te hebben, laat staan een moeder en vader."

In 2015 corrigeerde de Algerijnse journalist en schrijver Kamel Daoud deze anonimiteit met zijn roman *Meursault, contre-enquête* (in het Nederlands vertaald onder de titel *Moussa, of de dood van een Arabier*). Daarin geeft hij het slachtoffer een naam: Moussa. Daouds roman, waarvan de filmadapta-

Door naar een
waarheid buiten
het verhaal te
wijzen, laat Ozon
de scheurtjes in
het koloniale
systeem zien.

tie *The Arab* (regie Malek Bensmail) deze maand in première ging op IFFR, is een dialoog met de roman van Camus. In de fictieve wereld van zijn roman is *L'Étranger* namelijk gepubliceerd als dagboek, waar door Daoud expliciet tegen Camus' vertelling in kan gaan. Dat doet hij via de geschriften van Haroen, die zeven jaar was toen zijn broer door Meursault werd doodgeschoten. Als oude man vertelt hij hoe de dood van zijn broer het leven van zijn familie heeft ontwricht. Hierbij onderschrijft Daoud de stelling van Said dat we tot dan toe filosofische prioriteit hebben gegeven in onze lezing van Camus. "Wat in feite nooit

meer was dan een banale afrekening die uit de hand liep, werd verheven tot een filosofische misdaad", schrijft Haroen over de ontvangst van Camus' boek.

Daoud diept het verhaal van Meursaults slachtoffer uit en haalt dit personage van de zijlijn naar het centrum van het verhaal. In die zin is de roman vergelijkbaar met Jean Rhys' *Wide Sargasso Sea* (1966), waarin zij het verhaal vertelt van Bertha Mason, de 'gekke vrouw' op zolder uit *Jane Eyre*. Zulke werken worden vaak aangeduid als 'tegenverhalen': revisionistische bewerkingen die voortbouwen op een klassiek werk om een blinde vlek te corrigeren.

Ozons film is echter geen tegenverhaal. Hoewel hij de naam Moussa overneemt uit Daouds roman, verandert hij verder nauwelijks iets aan de plot. Het is alsof een nieuwe bewerking van *Doornroosje* aan het einde terloops verwijst naar de gebeurtenissen in *Maleficent*, maar het oorspronkelijke sprookje verder intact laat.

WOORDELOZE TOEVOEGING

De Franse historicus Pierre Nora merkte al in 1961 op dat "Meursault, door de Arabier te doden, de onbewuste wens van de Fransen in Algerije vertegenwoordigt: het land behouden en de vijand vernietigen". Door de Arabier een naam te geven, wordt deze abstracte misdaad in Camus' boek een menselijk verlies. Maar zo worden de koloniale ondertonen van de roman juist minder zichtbaar. Kolonialisme is immers niet alleen een politieke, maar ook een culturele operatie. Said toont aan dat, hoewel de koloniale verovering op de achtergrond verdwijnt in literatuur uit het koloniale tijdperk, ze er met een nauwkeurige lezing juist in terug te vinden is. Doordat de Arabier naamloos blijft, wordt hij naar de marges van het verhaal geschoven, maar juist deze marginalisatie onthult de koloniale gedachtegang van de roman.

Het geven van een naam aan de Arabier is daarom geen kleine ingreep. In een tegenverhaal zoals dat van Daoud is die ingreep een bewuste herschrijving om de koloniale abstractie te corrigeren. In een bewerking die verder trouw blijft aan Camus' roman dreigt diezelfde naamgeving juist de koloniale abstractie te verhullen, zonder die daadwerkelijk te doorbreken.

In zijn filmbewerking laat Ozon de Arabier naamloos, maar geeft hij hem ook een naam: hij wordt door Meursault en zijn vrienden alsmede door het Franse rechtssysteem nog steeds niet bij naam genoemd, maar als kijker krijgen we zijn naam wel te zien op de

grafsteen in de bovengenoemde scène aan het einde. Zo doet Ozon twee dingen tegelijkertijd: hij laat zien hoe het koloniale systeem het verhaal heeft gevormd, maar, door naar een waarheid buiten het verhaal te wijzen, laat hij de scheurtjes in dat systeem zien.

VOORTDUREND ZICHTBAAR

Naast de politieke kwesties rondom de rol van het slachtoffer in het boek, is er nog een reden dat een verfilming van *L'Étranger* niet om de kwestie van de naamloze Arabier heen kan. Dat heeft te maken met de aard van de twee media – literatuur en cinema – en het fundamentele verschil daartussen.

Dit hangt samen met het feit dat cinema dwingt tot concrete keuzes die in literatuur niet altijd noodzakelijk zijn. Wanneer het weer in een roman niet wordt beschreven, is dat geen probleem; in een film kun je daar echter niet omheen. In een scène is het weer immers altijd aanwezig – al is het maar door de inval van het licht door een keukenraampje of de kleding die de personages dragen. Evenals er een specifieke tijd en plaats is, of men dat nu wil of niet.

Hoewel de koloniale setting van Algerije en het Franse rechtssysteem impliciet onderdeel zijn van de roman, zijn deze in de verfilming noodzakelijkerwijs voortdurend zichtbaar. Terwijl je je tijdens het lezen

kunt voorstellen dat het verhaal zich in elke willekeurige kuststad afspeelt, is de omgeving in de film telkens ontegenzeggelijk Algerije. Terwijl de Franse taal in het boek als vanzelfsprekend aandoet, is het Frans in de film duidelijk een keuze.

Wat onbenoemd kan blijven in een boek, krijgt in een film dus noodgedwongen vorm. Terwijl de naamloze Arabier in de verbeelding van de lezer wellicht een anoniem amalgaam van gelaatstreken blijft, heeft hij in de film een gezicht. Als filmmaker moet je immers iemand casten (het personage ‘in een vorm gieten’), tenzij je ervoor kiest een personage nooit in beeld te brengen. Dat brengt echter andere problemen met zich mee, en daar heeft Ozon dan ook niet voor gekozen.

De Arabier is wellicht naamloos voor een pied-noir als Meursault, en daarom ook in het boek dat immers vanuit zijn eerstepersoonsperspectief is geschreven, maar voor de kijker blijft hij dat niet. Hoewel ook de film dicht bij Meursault blijft, vereenzelvigen we ons als kijker niet met zijn perspectief, vooral omdat telkens suggesties van een ander perspectief aan ons worden opgedrongen. Op momenten wordt dan ook duidelijk dat de Arabier een individu is, met een geschiedenis, een familie en een naam. In de sleutelscène op het strand, wanneer Meursault de zon voelt branden en de Arabier/Moussa doodschiet, kijkt het

slachtoffer bijvoorbeeld even richting de camera – genoeg om te zinspelen op een subjectiviteit die in het originele verhaal afwezig blijft.

Ozon blijft wel vaker met zijn camera hangen terwijl de hoofdgebeurtenissen al afgelopen zijn. Bijvoorbeeld op het gezicht van Djemila tijdens de rechtszaak, en op de andere mensen die naast Meursaults vriendin wachten om hun geliefden in de gevangenis te bezoeken – niet pieds-noirs zoals Meursault en zijn vriendin, maar Arabieren. Deze momenten zijn allemaal woordeloos. Zo laat hij, zonder het verhaal te veranderen, zien wat Camus (bewust of niet) wegliet uit zijn verhaal, maar wat al die tijd wel in het verhaal aanwezig was: de Franse kolonisatie van Algerije.

Zo doet Ozon eigenlijk precies wat Said in *Culture and Imperialism* doet. Hij legt bloot wat in het werk van Camus verborgen is. Niet door het verhaal te veranderen, maar door zichtbaar te maken wat in literatuur onuitgesproken bleef.

L'ÉTRANGER FRANKRIJK/BELGIË, 2025 | REGIE
FRANÇOIS OZON | MET BENJAMIN VOISIN, REBECCA
MARDER, PIERRE LOTTIN | 122 MINUTEN | DISTRIBUTIE
CHERRY PICKERS | TE ZIEN VANAF 26 FEBRUARI, OOK
VIA [picl.nl](https://www.picl.nl)

CINEMASCOPIO, MK PRODUCTIONS, ONE TWO FILMS, LEARNING FILM

ONE OF THE BEST FILMS OF THE YEAR

THE HOLLYWOOD REPORTER

FESTIVAL DE CANNES
BEST ACTOR 2025

FESTIVAL DE CANNES
BEST DIRECTOR 2025

WAGNER MOURA

THE SECRET AGENT

A FILM BY

KLEBER MENDONÇA FILHO

NOMINEE
ACADEMY
AWARDS®

BEST PICTURE
BEST INTERNATIONAL FEATURE FILM
BEST ACTOR
BEST CASTING

WINNER
GOLDEN
GLOBES

BEST NON-ENGLISH LANGUAGE
MOTION PICTURE
BEST MALE ACTOR
MOTION PICTURE DRAMA

12 FEBRUARI IN DE BIOSCOOP

Imagine

NO OTHER CHOICE

TOEN WAREN HET ER NOG MAAR DRIE

In Donald E. Westlake's *The Ax* vermoordt de werkloze Burke Devore zeven concurrenten om een openstaande vacature zelf te vullen. In zijn verfilming beperkt Park Chan-wook (*Oldboy*, 2003; *The Handmaiden*, 2016) het aantal moorden tot drie. Die ingreep past bij een film die in het teken staat van knippen en snoeien: van de bezuinigingen waardoor Man-su (Lee Byung-hun) zijn baan verliest, de besparingen die zijn vrouw Mi-ri (Son Ye-jin) vervolgens hun gezin oplegt tot het elimineren van zijn concurrenten. Snoeien doet Man-su zelfs in zijn vrije tijd: zijn hobby is tuinieren.

Toch is Park niet uit op narratieve verstrakking. *No Other Choice* (*Eojeolsuga eobsda*) is een klucht over mannelijkheid in crisis en een satire over kapitalisme, maar bovenal gaat de film over vervangbaarheid. Van de vergelijkbare namen van zijn kinderen en golden retrievers (respectievelijk Ri-one en Si-one, en Ri-two en Si-two) tot de robots die het werk van mensen in de papierindustrie overnemen: steeds draait het om de vraag wat wel en niet inwisselbaar is. Als *No Other Choice* meandert, is dat omdat de film toont wat verloren gaat als we dingen zomaar afsnijden.

KOPIEERGEDRAG

Man-su begint niet met moorden wanneer hij ontdekt dat hij op zijn werk vervangbaar is, maar pas nadat hij gedwongen wordt zijn ouderlijk huis te verkopen: een vrijstaande woning van twee verdiepingen, met een zelfgebouwde kas in de tuin waar hij trots op is. Juist die zal de nieuwe eigenaar bij intrede met de grond gelijk maken. Om zijn huis te behouden, besluit hij andere werkloze mannen in de papierindustrie uit te schakelen.

Daarmee vergist Man-su zich in wat echt onvervangbaar is. Niet alleen plaatst hij zijn weliswaar prachtige huis boven de levens van mensen, maar in

Park Chan-wook maakte een film over bezuinigen die weelderig aandoet. Door in het originele verhaal te snoeien, laat Park zijn film bloeien.

DOOR ROOSJE VAN DER KAMP

zijn poging zichzelf na zijn ontslag niet te verliezen, verloochent hij zijn principes. Zegt Man-su in het begin nog dat hij zijn teamleden niet kan ontslaan, omdat hij geen figuurlijk vuurwapen tegen hun hoofd wil zetten, al snel richt hij letterlijk een vuurwapen op de hoofden van mannen in de papierindustrie.

Het is niet zijn identiteit als 'papierman' die hij moet beschermen, maar zijn vermogen om een echtgenoot, vader en kostwinner te zijn. De achtergrondverhalen van zijn drie slachtoffers leggen telkens een terrein bloot waarop Man-su na zijn ontslag tekortschiet. Zijn eerste slachtoffer wijst hem op zijn verslechterende relatie met zijn vrouw, zijn tweede herinnert hem aan het voorbeeld dat hij voor zijn kinderen is, en de derde bevestigt dat een leven vol uiterlijke luxe leeg blijft als ze niet gedeeld wordt.

Door het aantal slachtoffers te beperken, creëert Park ruimte om tijd door te brengen met Man-su en zijn slachtoffers en bouwt hij empathie voor hen op. Via precies ingekaderde shots, waarin personages op de achtergrond te vinden zijn of over de beelden heen worden geplaatst, herinnert Park de kijker aan de mensen die Man-su gaandeweg uit het oog verliest.

Mansu's dochter Ri-one is een muzikaal wonderkind dat nauwelijks spreekt maar alleen geluiden herhaalt. Zoals Ri-one haar omgeving kopieert, begint Man-su steeds meer van zijn slachtoffers over te nemen. Hij adviseert zijn eerste slachtoffer om een andere baan te zoeken – advies dat hij van zijn eigen vrouw heeft gekregen, maar dat hij zelf niet kan opvolgen. Wanneer Man-su zijn derde slachtoffer komt vermoorden, blijken ze soortgelijke kleding te dragen.

DANSSCHOENEN

Ondertussen brokkelt zijn gezinsleven af. Mi-ri brengt steeds meer tijd door met haar baas, en hij moet zijn oudste zoon vertellen dat hij niet diens biologische vader is. "Ik heb alles", zegt Man-su in de eerste scène, terwijl hij tijdens een barbecue aan Mi-ri een paar goudkleurige dansschoenen geeft. "Ze zeggen dat je je geliefde geen schoenen moet geven, omdat ze er misschien mee wegloopt", antwoordt zij.

Het is een grapje, maar misschien zit er toch een waarheid in besloten. Het wijst immers op Man-su's fatale misvatting: hij gelooft dat wat hij heeft, werkelijk van hem is. Terwijl hij zijn concurrenten vermoordt om een baan te krijgen waarvan hij gelooft dat die hem toebehoort, neemt hij zijn gezin voor lief.

Aan het einde van de film staat Man-su opnieuw samen met zijn vrouw, twee kinderen en hun honden in de weelderige tuin van zijn ouderlijk huis. Hij heeft alles terug. Hij realiseert het zich misschien nog niet, maar inmiddels is hij alles kwijtgeraakt. "Kijk", zegt zijn dochter dan. "Er knagen bestjes aan de appelboom."

NO OTHER CHOICE (EOJEOLSUGA EOBSDA)

ZUID-KOREA, 2025 | REGIE PARK CHAN-WOOK |
MET LEE BYUNG-HUN, SON YE-JIN, PARK HEE-SOON |
139 MINUTEN | DISTRIBUTIE CINÉART | TE ZIEN VANAF
5 FEBRUARI

OLIVER LAXE OVER *SIRĀT* 'ALS FILMMAKER MOET IK OP DE DOOD REFLECTEREN'

Voor de meest overweldigende filmtrip van het jaar doorkruiste de Spaanse regisseur Oliver Laxe de woestijn van Marokko. Zijn *Sirāt* is een existentialistische roadmovie over een vader die tot aan het einde van de wereld naar zijn vermiste dochter zoekt. "*Sirāt* is doordrenkt met het gevoel dat alles eindig is."

DOOR HUGO EMMERZAEI

In de woestijn van Marokko wordt een imposant geluidssysteem opgetuigd voor een illegale technorave. Tussen de ravers die zich in de dreunende techno verliezen, verschijnt een vader (Sergi López) met zijn zoon (Bruno Núñez Arjona), met flyers in de hand, op zoek naar zijn vermiste dochter. De zoektocht drijft hen naar de volgende rave, nog dieper de woestijn in, waar Oliver Laxe's indrukwekkende *Sirāt* de contouren krijgt van een existentiële roadmovie.

De manier waarop vader en zoon met een groep ravers door het weerbarstige landschap trekken en zich steeds verder van de beschaving begeven, deed me denken aan Herzogs *Aguirre, der Zorn Gottes* (1972) en *Fitzcarraldo* (1982). Ook in *Sirāt* dreigt de mens de strijd met de wereld om zich heen te verliezen. In *Sirāt* is het alleen niet de jungle, maar de uitgestrekte leegte van de woestijn die de personages met zichzelf confronteert.

Laxe filmde eerder in de Marokkaanse woestijn voor *Mimosas* (2016), die de regisseur een "religieuze western" noemt. Als dat zijn proefschrift was, dan is *Sirāt* misschien wel zijn eerste meesterwerk. De film werd in Cannes bekroond met de Juryprijs en maakt inmiddels kans op de Oscar voor beste niet-Engelstalige film. Na de wereldpremière van *Sirāt* sprak Laxe in Cannes over zijn fascinatie voor de dood en de manier waarop die zijn unieke filmtaal beïnvloedt.

Met *Sirāt* keer je terug naar het woestijngebied dat je in *Mimosas* filmde. Wat drijft je om zulke uitdagende locaties op te zoeken? "Ik ga graag tot het uiterste. *Sirāt* verbeeldt mijn visie op wat het betekent om te leven en de manieren waarop de mens een constante dialoog met leven en dood aangaat. Voor mij staat het leven in

het teken van nieuwe dingen leren – het is één grote test. En een film als deze maken is een kans om jezelf beter te leren kennen en door te groeien. Kijk maar wat er in *Sirāt* met de personages gebeurt: leven en dood kloppen bij hen aan, wat leidt tot tragedie. Met genoeg afstand kun je zien dat dit iets goeds is."

Ik zie die fascinatie met dood en vernietiging terug in bijna al jouw films. "Uiteindelijk is bewustzijn van de dood wat ons mens maakt. We leven echter in een nogal thanatofobe samenleving, waarin het concept van de dood steeds verder weg wordt geduwd. Maar als mens, en als filmmaker, moet ik op de dood reflecteren. Het is gezond om de dood niet als een einde te zien, maar als een oversteek naar iets anders. De dood omarmen maakt het mogelijk om met meer helderheid over het leven te spreken."

Welke symbolische betekenis heeft de woestijn voor jou?

"Al mijn films zijn in de eerste plaats een overgangsrитуel voor mijzelf. Mijn creatieve proces is ook een proces van zelfontdekking. Daarbij nodig ik het publiek uit om deel te nemen aan dat ritueel. Hier in Cannes begrijp ik dat mijn film als een cinematografische ceremonie werkt. De wijze waarop *Sirāt* vloeit, maakt iets los in toeschouwers – er begint iets in hen te vibreren. We weten niet precies waarom dat gebeurt en wat het betekent. Al hoop ik dat die unieke ervaring haar eigen diepere functie heeft. Dat is in elk geval mijn intentie."

Ik neem aan dat filmen op deze locaties intens was. Wat waren de grootste uitdagingen op de set? "Op een dag blies een zandstorm over ons heen, waardoor het merendeel van het materiaal, waaronder de cameralenzen, kapotging. We moesten daardoor ontzettend veel shots opnieuw draaien. De lastigste draaidag was echter voor een belangrijke scène boven op een berg, waar iets tragisch gebeurt dat ik niet wil verklappen. Die scène vergde uiterste focus, omdat we veel gebruik moesten maken van green screens. Tegelijkertijd hadden we geen uitgestippeld plan voor hoe we wilden draaien. Op de dag zelf moesten we nog uitvogelen hoe we dit filmisch konden vormgeven en hoe we de impact van die scène binnen de film konden interpreteren."

De soundtrack wordt gedomineerd door rauwe techno. Wat is jouw relatie met die muziek? "De techno in de film heeft sterke tribale invloeden. Het is moderne muziek, maar tegelijk ook nauw verbonden met traditie en de oertijd. Als mens ervaar ik een constante strijd tussen traditie en moderniteit in mijn lichaam. Daarom waardeer ik deze gemeenschap van ravers zo. Soms lijken ze op een Peter Pan die niet wil opgroeien, maar zijn we dat niet allemaal een beetje? Iedereen wil tot op zekere hoogte aan zichzelf ontsnappen."

Voor componist en technoproducer David Letellier, bekend als Kangding Ray, betekende *Sirāt* zijn eerste grote score. Hoe was die samenwerking? "Ik heb een

C O L U M N

Vrouwenfilms

Dan Hassler-Forrest zoekt als de Indiana Jones van de filmwetenschappen naar verborgen betekenissen en geheime kamers van de filmgeschiedenis.

Een van de leukste filmboeken van het afgelopen jaar was het prachtig vormgegeven *Cinema Her Way*: een lijvig werk waarin filmjournalist Marya E. Gates op een even bevlogen als aantekelijke manier een twintigtal vrouwelijke regisseurs aan het woord laat over hun ervaringen in de filmindustrie. Het boek eindigt met een lange checklist van filmtitels met daarbij een uitdaging die me direct inspireerde om de daad bij het woord te voegen. Afgelopen jaar sloot ik me dan ook aan bij de hashtag #52FilmsDirectedByWomen, en nam ik me voor om tenminste eens per week een film uit te kiezen die niet door een man was gemaakt.

Het is normaal gesproken voor mij in ieder geval niet vanzelfsprekend om me in een filmkeuze te laten leiden door het gender van de regisseur. Net als de meeste film liefhebbers ben ik gewend om af te gaan op aanbevelingen via de pers, sociale kringen, en (steeds vaker) filmplatform Letterboxd. Dat je dan vervolgens negen van de tien keer zit te kijken naar een film van een man, nemen we voor lief: we leven nu eenmaal in *a man's world*.

In Hollywood is het dan ook sinds jaar en dag bittere armoede geweest voor vrouwelijke regisseurs: tot zeer recent was er niet één jaar waarin meer dan 8 procent van de studiofilms door iemand anders dan een man werd gemaakt. Na de impact van de #MeToo-beweging en de schokgolven die volgden op het Harvey Weinstein-schandaal, was er in de VS eventjes wat verbetering zichtbaar. Maar inmiddels neemt zowel het aantal vrouwelijke regisseurs als het aantal vrouwelijke hoofdrollen alweer af. En in Europa is het niet zo heel veel beter: recent onderzoek laat zien dat vrouwen nog steeds dramatisch ondervertegenwoordigd zijn in onze film- en tv-industrie.

Mijn eigen ervaring van het afgelopen jaar verhelderde waarom dit meer is dan een abstract probleem rondom gelijkheid als progressief ideaal. Het bewust opzoeken en ervaren van filmverhalen die niet door mannen worden verteld, leverde zonder enige twijfel een verrijking op van mijn liefde voor film. Ook al is er absoluut geen grote gemene deler te vinden tussen de ruim zeventig "vrouwenfilms" die ik uiteindelijk het afgelopen kalenderjaar verslond, toch zag je dat het wel degelijk iets uitmaakt wat voor iemand achter de camera staat.

Tallose vanzelfsprekendheden in verhaal-structuur, beeldvorming en cameravoering werden opeens pijnlijk zichtbaar: ook anno 2025 blijkt die beruchte *male gaze* bijvoorbeeld nog springlevend op het witte doek. Ik kan het daarom iedereen aanbevelen: neem de uitdaging aan, en maak van 2026 een jaar waarin je – misschien wel voor het eerst – tenminste 52 keer een film kiest die niet door een man is gemaakt.

DAN HASSLER-FOREST

OLIVER LAXE

'In de woestijn wordt de mens van alles ontdaan. Hij staat er volledig naakt, enkel nog in staat om op te kijken naar het dak van de hemel.'

casting onder muzikanten gedaan en hij bleek gewoon perfect. Sommige van zijn albums dragen veel woede in zich. In mij zit ook veel woede. Die heb je ook nodig, want ik zie een kunstenaar als iemand die zich tussen een terrorist en een heilige bevindt. Het plan voor die pompende score was om te beginnen met stevige, dreunende kickdrums die de woede opschroeven. Geleidelijk nodigt de muziek ons echter uit op een meer transcendente en esoterische trip. De score wordt etherischer en begint te dematerialiseren. Die ontbinding drukt zich ook uit in het landschap, waar we uiteindelijk in een totaal abstracte woestijn belanden. Daar wordt de mens van alles ontdaan. Hij staat er volledig naakt, enkel nog in staat om op te kijken naar het dak van de hemel."

Die ontbinding sluit goed aan bij het apocalyptische decor van de film, waarin de Derde Wereldoorlog op de achtergrond lijkt te woeden. Waar komt dit onheilswangere scenario vandaan? "Zoals in de film wordt gezegd: 'We leven al heel lang aan het einde van de wereld.' Daardoor is *Sirāt* doordrenkt met het gevoel dat alles eindig is. Misschien is dat nog een reden waarom ik zo van die rave-cultuur houd. Die ravers staan tenminste in verbinding met tradities, terwijl ze de verandering ook omarmen. En om eerlijk te zijn: er moet iets in de wereld veranderen. De mensheid is niet in staat om zichzelf te veranderen. Dat is te moeilijk voor ons. Dus iets in het leven zelf moet veranderen, zodat wij mee kunnen groeien. Daarvoor moet iets radicaal breken."

Een onconventionele roadmovie als *Sirāt* is alsnog geworteld in grote filmtradities. Ik denk aan het werk van Werner Herzog. Hoe nauw sta je in contact met het heden en verleden van de filmcultuur in de wijze waarop je je eigen films benadert? "Wat ik mooi vind aan film is de balans tussen intellectualisme en populisme. Cinema maakt het mogelijk om diepere, transcendente fenomenen op een brede manier uit te drukken. Daarom vind ik dat je als kunstenaar gul naar je publiek moet zijn. Je mag natuurlijk niet tegen jezelf liegen, maar je moet wél naast de toeschouwer staan. Je moet ze iets geven waarin ze mee kunnen, zodat je vervolgens andere wegen in kunt slaan. Als filmmaker heb ik de taak om beelden te creëren. Ik zie een filmbeeld als iets magisch en vreemds, dat op een onbeschrijfelijke manier een lijf binnendringt. Daarom zoek ik de balans op tussen conventioneel en experimenteel, verhaal en abstractie, en tussen realisme en poëzie. Ik ben altijd op zoek naar de beelden die nog dieper kunnen doordringen in de psyche van de toeschouwer." **fk**

SIRĀT

HET STOF WAARIN WE BIJTEN

Dit is wat je moet onthouden: het einde van het ene verhaal is het begin van het volgende. Het is al eerder gebeurd, toch? Mensen sterven, de oude orde vergaat. Nieuwe samenlevingen worden geboren. Als we zeggen dat “de wereld is vergaan”, is dat meestal een leugen. Want de aarde draait gewoon door. Maar dit is hoe de wereld eindigt. Dit is hoe de wereld eindigt. Dit is hoe de wereld eindigt. Voor de laatste keer.

(N. K. Jemisin, *The Fifth Season*)

DOOR RONALD ROVERS

Wat is *Sirāt*? Het is een helse tocht door de woestijn richting de eindtijd, een laatste poging de toekomst veilig te stellen door de kinderen te redden, met een karavaan die zowel een strijd is als een extatische rave op de dreunende soundtrack: *Sirāt* is Oliver Laxe's *Fury Road* en *Fury Road* is George Millers *Sirāt*. In de islamitische betekenis van het woord: de brug over de hel die je moet nemen om het paradijs te vinden.

Sirāt is een film die je groot en klein kunt interpreteren. Een film die van het banale een mysterie maakt, een film die ontspoorde, ontrafelt, je achterlaat in de woestijn en verder trekt. Wanneer het voelt alsof het je allemaal ontglipt, wanneer je houvast dreigt te verliezen: dat is het doel. *Sirāt* is een zoektocht en een verdwalen. Maar *Sirāt* is ook het zweet en het stof-zand die met elke stap de lucht verzwamen, de groeiende frustratie van een radeloos personage.

Is de man Job? Vergilius? Odysseus? Of gewoon Luis? Hij weet van niks wanneer hij met zoon Esteban aankomt bij een rave in de woestijn. Ze zoeken hun dochter, hun zus. Mar heet ze. Zee. Ze zou hier zijn, was hen verteld. Bij deze rave of een volgende rave. Hoewel. Raves lopen hier in elkaar over. Vloeibare tijd, eindeloze beats. Ze struinen langs de tentjes. Vragen of iemand haar heeft gezien. Misschien is ze bij de laatste

rave, zegt iemand. Luis en Esteban en hond Pipa trekken mee met de karavaan. Dieper de woestijn in. Kijk hoe Laxe de boel opbouwt. Dat er bijna geen woord valt als de speakers worden geplaatst en ingeplugd. En dan is er muziek. De stem van God, waar iedereen hier naar luistert. Zie hoe Laxe de camera op de rotsen richt. Vergankelijk geluid kaatst tegen onverzettelijk steen. Dansende lichamen over onverschillig zand. Uit al die botsingen en bewegingen stijgt een onbestemd gevoel op en dát is cinema. Laxe filmt de mensen en de gezichten zo dat je je afvraagt: zijn ze hier nou allemaal samen of is het ieder voor zich? Wat zegt het eigenlijk dat niemand Mar ooit heeft gezien? Zo groot is de groep niet. Men voelt zich misschien verbonden door de muziek, maar muziek is een onverschillige god. Pure projectie: het is wat je erin hoort. Zoals film is wat je erin ziet.

Op de achtergrond lijkt de wereld te vergaan. Dat maak je op uit berichten, straaljagers die overvliegen, het leger dat bij een rave binnenvalt. Het blijft vaag. Of de ravers het al wisten of niet. Of ze hier kwamen om aan het eind van de wereld te dansen. Laxe laat je ernaar raden. Het maakt ook niet uit. Waar is Mar, daar gaat het om voor Luis en dus ook voor Esteban. Waarom blijven ze zoeken als de wereld toch al ver-

gaat, kun je denken. Maar het gevoel dat je iets mist, dat er iets ontbreekt, is een hele sterke kracht. Daarom is het voor mensen zo moeilijk om af te kicken. Enfin. Hoe dieper de woestijn in, hoe meer de wereld uit elkaar valt.

De laatste drie films van Oliver Laxe – *Mimosas*, *Fire Will Come* en *Sirāt* – draaien om dood, eendes, destructie en creatie, de ongrijpbare band tussen mensen en de grond waarop ze lopen. Er is altijd een mysterie dat net voorbij de beelden loert. Een zojuist overleden oude man die in *Mimosas* begraven wil worden in een verdwenen oude stad in de woestijn, een reisdoel dat ergens onderweg wordt losgelaten. De herkomst van het verzengende vuur in *Fire Will Come* en de weigering van de film om de verhouding tussen het hoofdpersonage en het vuur te verklaren. Hoe vreemd zijn deze werelden. Ook Luis weet nog steeds niets als het eind van de woestijn in zicht is in *Sirāt*.

Die aarde draait inderdaad wel door. Er zal een volgend verhaal komen. Want dit is niet hoe de wereld eindigt.

SIRĀT SPANJE, 2025 | REGIE OLIVER LAXE | MET SERGI LÓPEZ, BRUNO NÚÑEZ ARJONA, STEFANIA GADDA | 120 MINUTEN | DISTRIBUTIE CINÉART | TE ZIEN VANAF 19 FEBRUARI

THE SECRET AGENT DICTATUUR IN DE VOLLE ZON

Kleber Mendonça Filho toont hoe de realiteit zich herschikt in zijn heerlijk chaotische portret van de militaire dictatuur in het Brazilië van de jaren zeventig.

DOOR ELISE VAN DAM

Er ligt een lijk naast het tankstation, halfslachtig afgedekt met een stuk karton. Het ligt er al dagen, in de brandende hitte. De stank is ondraaglijk. Dood en verrotting zijn overal in het Brazilië van 1977, midden in de militaire dictatuur die het land tussen 1964 en 1985 in zijn greep hield. Niet verborgen in de schaduw, maar badend in de volle zon.

Het is bij dat tankstation dat Marcelo (een belachelijk charismatische Wagner Moura) in zijn gele Volkswagen Kever stopt voor benzine in de proloog van *The Secret Agent* (*O agente secreto*). Terwijl hij wat staat te keuvelen met de pompbediende, komt de politie aanrijden. Maar ze komen niet voor het lijk. Na een inspectie van Marcelo's auto en papieren, en een verzoek om een donatie aan het carnavalsfonds van de politie, rijden ze weer weg. Het rottende kadaver laten ze voor wat het is.

MAZEN

De scène is als een koortsdroom bij daglicht, een licht surreëel samenspel van elementen die niet op elkaar passen. Alsof iemand de werkelijkheid heeft herschikt. En dat is precies wat een dictatuur doet. Die

creëert zijn eigen waarheden en in dat proces vallen gaten. Mazen tussen de ficties die men opwerpt en de realiteit die daarachter verdwijnt. Het is in die mazen dat deze film van Kleber Mendonça Filho, die zich in 2019 de wrok van Bolsonaro op de hals haalde met het van politieke woede zinderende *Bacurau*, zich beweegt.

Na een lange autorit komt Marcelo aan in Recife, waar hij zijn zoonje opzoekt en zijn intrek neemt in een appartementencomplex dat als een toevluchts-oord fungeert voor mensen zoals hij. Mensen die om wat voor reden dan ook, redenen die ze soms zelf niet eens kennen, uit het zicht moeten blijven van het regime. Waarom Marcelo hier onderdak zoekt, laat de film lang in het midden. En ergens doet het er ook niet toe. Dat is het hele punt van vervolging in een dictatuur: de willekeur ervan. De volstrekte irrelevantie van schuld of onschuld.

Rond Marcelo trekt Mendonça Filho een waaier aan personages open. Zo is er de lokale politiechef. De restjes carnaval hangen nog in zijn borsthaar wanneer hij bij een autopsie wordt geroepen van een haai met een harig been in zijn maag. Ook zijn er de ketting-rokende, kromgetrokken Dona Sebastiana die het appartementencomplex runt en twee huurmoordenaars die van een glibberige, corrupte politicus opdracht krijgen Marcelo uit de weg te ruimen.

DWAALSPOREN

Het zijn personages die iets bewust fictiefs hebben, die lijken te zijn weggelopen uit hun eigen film. De een uit een broeierige western, een ander uit een spionage-thriller. Het tekent die herschikkende werkelijkheid

van een dictatuur, waarin alles zich op de rand van fictie bevindt. Een beetje zoals Thomas Pynchon in zijn boeken labyrinten optrekt van namen en plaatsen die slechts geleend lijken van onze realiteit. Die de illusie geven van herkenningspunten, maar in feite dwaalsporen zijn.

Zo is ook *The Secret Agent* een film vol dwaal-sporen. Een verrukkelijke chaos van façades, schaduw-identiteiten en dubbele bodems. Tonen en genres schuiven over elkaar heen. Van satire tot thriller tot slapstickhorror. "*A period of great mischief*", beschrijft een tekst aan het begin de tijd waarin de film zich afspeelt. Waarbij dat woord *mischief*, dat net zo goed onheil als ondeugendheid kan betekenen, uitdrukt hoe schijnbare tegenstellingen naast elkaar bestaan onder de brandende Braziliaanse zon.

In films worden dictatoriale of autoritaire samenlevingen vaak afgeschilderd als donker en grijs. Vol regen en beton. Maar de realiteit van een dictatuur is dat het weer er niet van omslaat. Dat het carnaval gewoon doorhost. Dat de grimmige realiteit niet constant zijn gezicht laat zien, maar wel op elk moment bruut en genadeloos kan toeslaan. Het is precies wat *The Secret Agent* voelbaar maakt in de vreemde maar briljant werkende combinatie van overvolle chaos en een verraderlijk loom ritme. De loomheid van een droom waarvan je pas te laat doorhebt dat het een nachtmerrie is.

THE SECRET AGENT (O AGENTE SECRETO)

BRAZILIË/FRANKRIJK/NEDERLAND/DUISSLAND, 2025 |
REGIE KLEBER MENDONÇA FILHO | MET WAGNER
MOURA, TÂNIA MARIA, GABRIEL LEONE | 126 MINUTEN |
DISTRIBUTIE IMAGINE | TE ZIEN VANAF 12 FEBRUARI

N O

EEN FILM VAN
PARK CHAN-WOOK

 82
MOSTRA INTERNAZIONALE
D'ARTE CINEMATOGRAFICA
LA BIENNALE DI VENEZIA 2025
Officiële selectie

INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
ROTTERDAM
SELECTIE 2026

3 NOMINATIES

O T H E R
C H O I C E

★★★★★

'A SENSATIONAL
STATE-OF-THE-
NATION SATIRE'

THE GUARDIAN

★★★★★

'A DELIRIOUSLY
ENTERTAINING
MASTERPIECE'

BBC

★★★★★

'A MASTERFUL
WORK
OF CINEMA'

TIME OUT

MUBI

cinéart

5 FEBRUARI IN DE BIOSCOOP

www.cineart.nl

[f/cinearthnederland](https://www.facebook.com/cinearthnederland)

[yt/cineartnl](https://www.youtube.com/c/cineartnl)

[ig/cineart_nl](https://www.instagram.com/cineart_nl)

[@cineartnederland](https://www.tiktok.com/@cineartnederland)

[/cineart_nl](https://www.spotify.com/nl/cineart_nl)

KLEBER MENDONÇA FILHO OVER *THE SECRET AGENT*

‘IK WEIGER HET PUBLIEK TE VERWENNEN MET HET VERLEDEN’

In deze politieke thriller verbeeldt Kleber Mendonça Filho de militaire dictatuur uit het Brazilië van zijn jeugd.

DOOR HUGO EMMERZAEL

Het is toepasselijk dat Kleber Mendonça Filho zijn heerlijk tegendraadse genrefilm over het leven onder de Braziliaanse militaire dictatuur opent met de tekst dat we ons begeven in “a period of great mischief”. Want in *The Secret Agent* (*O agente secreto*) vangt hij in geuren en kleuren hoe het Brazilië van de jaren zeventig voor hem aanvoelde. “Ik moet altijd een beetje zuchten,” begint hij in Cannes, tegenover een klein groepje journalisten, “als ik een historische film aanzet en een tekst aan het begin iets aangeeft als: ‘Het is 1943. Frankrijk is bezet door de nazi’s.’ Ja, ik weet wat er in die tijd in Frankrijk gebeurde. Voor feiten ga ik niet naar zulke films. Ik ben op zoek naar mysterie, naar hints dat de film die ik zie een persoonlijk werk van de maker is.”

KATTENKWAAD

Met films als *Aquarius* (2016) en *Bacurau* (2019) staat Mendonça Filho bekend als auteur die de diepere pijn van de Braziliaanse samenleving op uiterst persoonlijke wijze verbeeldt. In tegenstelling tot recente succesfilm *I’m Still Here* (2024) is *The Secret Agent* allesbehalve een feitelijk relaas over het Braziliaanse bewind. Zijn broeierige politieke thriller, waarin een man (Wagner Moura op zijn best) op de vlucht voor de staat onderduikt in Recife, is eerder een kleurrijke verbeelding van Mendonça Filho’s eigen jeugd. Dat zijn “mistige herinneringen”, geeft de cineast toe. “Maar met genoeg afstand durfde ik mijn ideeën over die tijd wel in een film te stoppen.”

Een paar flarden bleven hem vooral bij. “Bizarre beelden, die me eraan herinnerden hoe diep dat militaire bewind was doorgedrongen in het dagelijkse leven. Hoe mijn babysitter de soldaten in uniform ongelooflijk sexy vond; hoe ik als jongetje in de woonkamer speelde en de kletsende volwassenen ineens met de hand voor de mond begonnen te fluisteren; en hoe we op mijn basisschool elke vrijdag als kleine soldaatjes over de binnenplaats moesten marcheren. Ik zie dat absurde beeld nog zo goed voor me: jongetjes die in een rechte lijn over het schoolplein paraderen, met de hand op de schouder.”

Door die absurditeit is het woord “mischief” zo belangrijk voor Mendonça Filho. Voor hem betekent het niet alleen onheil, maar ook kattenkwaad. En juist daarin blinkt hij uit. *The Secret Agent* is veel meer dan een politieke thriller. De voormalige filmcriticus en veelzijdige regisseur grossiert in speelse films die moeiteloos door genres laveren: een vleugje western, een tikje horror, een gezonde dosis humor. In politiek tumultueuze tijden is zijn unieke beheersing van de filmtaal het wapen waarmee hij van zich af slaat.

Cinema is bovendien altijd zijn toevluchtsoord geweest. “Mijn cinefilie stamt uit deze periode,” vervolgt hij. “Eind jaren zeventig was mijn moeder ernstig ziek. Daardoor nam mijn oom me vaak mee naar de bioscoop, wat een tweede thuis voor me werd. Het is als die memorabele quote uit *Goodfellas* [1990]: ‘As far back as I can remember, I always wanted to be a gangster.’ Dat dacht ik over films maken! En dat idee

van cinema als toevluchtsoord zie je terug in mijn werk. In *The Secret Agent* heb je een geheime bijeenkomst die zich in een filmtheater voltrekt. Daar draait op dat moment *The Omen* [1976], wat de film meteen in de tijd verankert.”

Mendonça Filho’s liefde voor de cinema uit zijn jeugd zie je het sterkst terug in de documentaire *Pictures of Ghosts* (2023), een nostalgisch eerbetoon aan de historische filmtheaters van Recife. *The Secret Agent* ziet hij als de “grote broer” van die eerdere film: “Een veel grotere en kwadere fictiefilm, die alsnog overloopt van liefde voor het verleden.” De grootste uitdaging was om geen al te rooskleurig beeld van die tijd te schetsen. Braziliaanse vrienden van me kwamen na de première naar me toe om te zeggen dat ze een bepaald straat-shot prachtig vonden en hadden gewild dat het tien seconden langer duurde. Dat is precies wat je niet moet doen! Ik ben er niet om het publiek te verwennen met het verleden.”

CONSTANT IN GEVAAR

Daarom benadrukt de regisseur dat *The Secret Agent* meer is dan een nostalgische exercitie. “Het is een film over groot onheil, over geweld. Geweld dat allesbehalve mooi is. Ik dacht veel na over David Cronenberg en het idee dat geweld in cinema lelijk moet blijven. In films zijn pistoolschoten meestal cool en clean. Maar een kogel takelt een menselijk lichaam enorm toe. Het is gruwelijk en vies. En daarna begint het te stinken. Die lelijkheid moet onderdeel zijn van elk verhaal dat we over de menselijke conditie vertellen: we zijn wandelende stukken organisch materiaal die constant in gevaar zijn.”

SMAAKTESTAMENT

DE DVD'S VAN MIJN VADER

Na het overlijden van zijn vader nam Thomas Heerma van Voss diens immense dvd-collectie over. In de onbestemde periode tussen Kerst en oudjaar maakte hij van zijn zolder een mini-bioscoop en dook hij dagen achtereen in de klassiekers.

DOOR THOMAS HEERMA VAN VOSS

Van mijn vader heb ik geen brieven of dagboeken in bezit, geen urn of kleren, geen meubels, serviesstukken of ingelijste foto's – maar wel staan al zijn dvd's in mijn huis. Het zijn er duizenden.

Ik heb ze geordend in hetzelfde systeem als hijzelf hanteerde: per land en chronologisch, met belangrijke regisseur oeuvres samengebracht. Dus bij de Spaanse films staan eerst alle Almodóvars keurig bij elkaar, beginnend bij zijn vroege komedie *Laberinto de pasiones* (1982), en daartegenaan leunen een paar losse Spaanse films, gesorteerd op verschijningsjaar.

In de altijd wat onbestemde periode tussen Kerst en oudjaar miste ik mijn vader nog ietsje meer dan gebruikelijk. Dus besloot ik dagen achtereen, van 's ochtends vroeg tot de nacht begon, onophoudelijk films uit zijn collectie te bekijken.

Mijn vader, die vier jaar geleden overleed, hechtte aan zulk soort projecten. Aan overzicht, aan cultuur.

Hij voedde mij – en mijn broer en twee zussen – niet op met expliciete levenslessen of met een grote reislust, ondernemingsdrift of vrolijkheid. Zijn actieradius was ook voor hij ziek werd klein. Het liefst zat hij thuis, achter zijn bureautje of in de zitstoel in de woonkamer. Kranten waren altijd binnen handbereik; vaak stonden muziek of radio aan, en voortdurend had hij zijn blik op de televisie gericht. Dagelijks werden er films bekeken, en al van kinds af aan keek ik graag mee. In die honderden uren voor het scherm werd er weinig gepraat, maar mijn vader had een geruststellend repertoire aan vaste zinnen. Tijdens lange, roerloze shots: “De cameraman was zeker een broodje halen.” Tijdens eindeloze stiltes: “Die acteur is zijn tekst vergeten.”

Vaak benoemde mijn vader ook terloops wat de betreffende regisseur nog meer had gemaakt, en in welk jaar precies, of welke andere rollen die hoofdrol-

speler had vertolkt, en o ja, als ik *About Schmidt* echt zo goed vond, dan moest ik zeker *Ikiru* eens bekijken, over zo'n zelfde zonderlinge man, en wist ik wel wat Kurosawa allemaal nog meer had gemaakt?

Mijn vader zei het nooit met zoveel woorden, maar alles aan hem maakte duidelijk: dit alles was zeer belangrijk.

Die toewijding werkte besmettelijk. Toen mijn vader in 2006 met pensioen ging, en ik als enige kind nog thuis woonde, keken we bijna dagelijks samen films. Hij had geen obscure of dwarse smaak, zijn filmliefde werd vooral gekenmerkt door zorgvuldigheid en precisie: hij kocht talloze encyclopedieën en bekeek iedere film die daarin getipt werd, werkte zich plichtsgetrouw door volledige oeuvres heen.

Ik spoorde mijn vader destijds aan om een account aan te maken op MovieMeter, waar gebruikers films kunnen waarderen tussen de één en de vijf sterren. Zo gebeurde het dat we geregeld zonder iets te zeggen samen een film keken, hij in zijn eeuwige zitstoel en ik op de bank, waarna we die afzonderlijk in onze kamers online beoordeelden. Ik zal het niet ontkennen: het deed me op een vreemde manier goed als we een film dezelfde score gaven. We hadden dan hetzelfde gedaan, hetzelfde gezien, en we waardeerden het precies evenveel.

Ooit had mijn vader een enorme hoeveelheid videobanden verzameld, maar gaandeweg hadden dvd's bezit genomen van de kasten rondom de televisie. Mijn vader pakte dat verzamelen aan zoals hij veel in zijn leven deed: stil en geconcentreerd. Elke zaterdag spitte hij bij Concerto in Amsterdam de dvd-bakken door, tweedehands en nieuw, hij kocht hooguit twee films en fietste vervolgens naar huis, en was heel tevreden als hij zo een hiaat in zijn collectie kon opvullen.

In de laatste jaren van zijn leven deed hij steeds minder. Minder afspraken. Geen werk, geen reizen. Ook zijn interesse in muziek en boeken nam af. Maar films bleef hij kijken, meestal 's nachts en alleen, waarna hij me soms beknopt mailde wat hij ervan vond.

Toen hij ziek werd verklaard, en het meteen duidelijk was dat genezing geen optie zou zijn, sprak hij daar nauwelijks over. Wat hij wel wilde doen: dvd's bekijken. Bij voorkeur films die hij al kende en die een duidelijk onderscheid toonden tussen goed en kwaad. Dus keken we, hij liggend in zijn ziekenhuisbed en ik weer op de bank, nog enkele weken naar hetzelfde scherm, we zagen opnieuw Indiana Jones, Batman, de oorspronkelijke Star Wars-trilogie.

Na zijn overlijden bleven zijn dvd's maanden onaangetroffen. Mijn moeder wist niet goed wat ze ermee aan moest. “Misschien opdelen tussen de vier kinderen?”, opperde ze. Maar de collectie bestond juist als geheel, de ietwat megalomane grootsheid maakte de

LAWRENCE OF ARABIA

verzameling zo charmant. In overleg werd besloten de dvd's bij mij te stallen. Ik had zowaar onbenutte ruimte op zolder, bevestigde met een handige vriend extra planken aan de muur, sjouwde tientallen dozen naar boven en was dagenlang bezig met uitzoeken, afstoffen, bijlezen, ordenen, waarna ik de dvd's neerzette alsof ik een prijzenkast vulde.

○

Inmiddels heb ik de dvd's ruim twee jaar bij me. Op de eerste plank staan de Nederlandse, inclusief alle vroege Verhoevens, daarna volgen de Finse, Japanse (met de volledige Kurosawa en veel Ozu), Chinese, Russische (Tarkovski natuurlijk), Duitse, Franse, Italiaanse (een rits Fellini en Visconti), Canadese (enkel Cronenberg) en Scandinavische, en dan documentaires (alle Ken Burns), series, en uiteraard veel Amerikaans. Die laatste categorie strekt zich uit over talloze planken, met een grote nadruk op de jaren zeventig en tachtig, ook veel stille films en westerns en volledige actioeuvres, met als zwaartepunt Hitchcock, Wilder en Scorsese.

Alleen al de aanblik van al die gesorteerde dvd's stelt me gerust. Ik ken ze al mijn hele leven en toch valt er altijd wel iets nieuws te ontdekken: een titel die ik slechts vagelijk ken uit mijn vaders mond, een voorkant met onvoorziene nostalgische schoonheid. De afgelopen twee jaar bekeek ik geregeld films uit mijn vaders collectie, maar ik zag er vooral veel niet, en werd me daarvan steeds bewuster. De vroege van Wim Wenders, wanneer maakte ik daar nou eens tijd voor? David Lean: zo vaak had ik mijn vader over hem gehoord, het oeuvre lag op me te wachten, waarom keek ik het niet?

Af en toe liet ik tegenover anderen vallen dat ik deze collectie bezat, in een zoektocht naar medestanders: samen kijken is toch vaak aangenamer en geconcentreerder dan solo. Een enkele vriend kwam de afgelopen jaren langs voor een dvd-avond, maar koos dan toch bij voorkeur voor meer recente cinema. Meer dan eens vroeg ik mensen of ze gratis een film wilden huren. Dit was mijn stiekeme wens geweest toen ik mijn vaders collectie op zolder stalde: dat elke film, door mij of door iemand anders, nog tenminste één keer bekeken zou worden.

○

Helaas, zelfs sommige grote film liefhebbers uit mijn omgeving hadden geen dvd-speler meer. Weggedaan bij een recente verhuizing, overbodig verklaard wegens de streamingdiensten. Maar, sputterde ik dan tegen, op die diensten ontbreken toch veel films? En er zit toch waarde in het tastbare van een dvd, een concreet voorwerp dat je zelf vasthoudt en afspeelt, zonder dat er een algoritme aan te pas komt? Daarbij, ging ik dan verder – en soms voelde het alsof ik niet alleen de dvd maar ook mijn vader verdedigde – werd het aanbod bij al die streamers steeds meer vertroebeld met meuk, terwijl oude films toch juist een onverwoestbaar grote kracht konden hebben?

Ik was het met al mijn woorden eens, dat ben ik nog steeds nu ik dit schrijf. Toch hadden mijn pleidooien weinig effect. Niemand uit mijn omgeving kocht alsnog een dvd-speler. Heel soms zag ik tegen-

Dit was mijn stiekeme wens geweest toen ik mijn vaders collectie op zolder stalde: dat elke film, door mij of door iemand anders, nog tenminste één keer bekeken zou worden.

over me, als ik weer eens mijn liefde aan de dvd had verklaard, een blik van mild medeleven, onderdrukte hoon misschien: dvd's, wat moest een mens daar nou mee? Dweepte ik met een relikwie van vroeger? Sommige mensen reageerden wel sympathiek en wilden beslist een dvd van me lenen of namen zich voor films te komen kijken, maar zoals gebruikelijk trok alle-daagse afleiding de meeste aandacht, familieverbindingen, verjaardagen, geboortekaarten, verhuizingen.

Dus besloot ik zelf initiatief te nemen. Uitgebreider dan ooit tevoren grasduinde ik recent in de dvd-collectie. Land voor land ging door mijn vingers, jaar voor jaar, titel voor titel. Ik zocht niet naar onbekende parels, maar naar films die ik tot mijn eigen verbazing nog nooit had bekeken en waarvan ik sterk voelde

dat het tijd werd: omdat ze al decennia bekend waren, omdat ze me intrigeerden, en vooral omdat mijn vader ze ooit kocht en soms hartstochtelijk had aangeraden. Ik maakte een filmschema, alsof mijn zolder een bioscoopje was, met nauwelijks pauzes tussen de vertoningen door: minstens zes films per dag ging ik kijken. Ik nodigde vrienden uit met mededeling: "Dit draait bij mij uit de collectie van mijn vader, wees welkom."

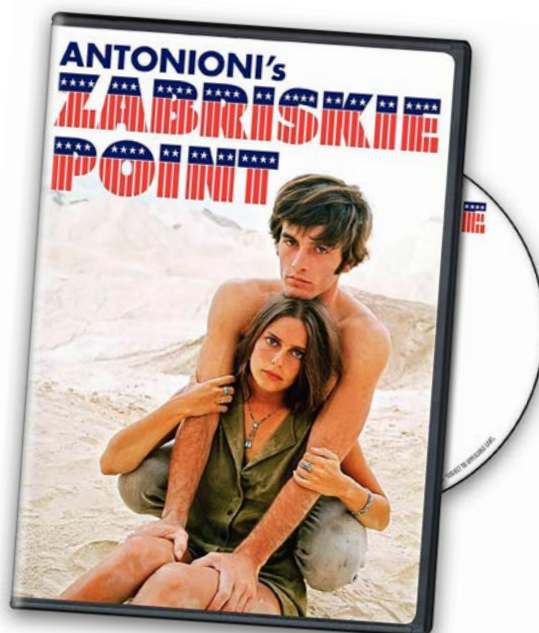
Ze kwamen. Soms om één film te zien, soms meerdere achtereen. Met vervreemde bewondering inspecteerden ze de dvd-collectie, en daarna wat het scherm hen voorschotelde. En zo zag ik binnen vier dagen, zij aan zij met vrienden, voor het eerst in mijn leven onder meer *The General*, *Lawrence of Arabia*, *Patton*, *Spetters*, *Otto e mezzo*, *Dersu Uzala*, *Pantserkruiser Potjemkin*, *eXistenZ*, *À bout de souffle*, *Fitzcarraldo*, *Zabriskie Point*.

○

Na de dood van mijn vader heb ik me geregeld afgevraagd wat er postuum van iemand overblijft. Waar was hij nou gebleven? Waar was hij nog aanwezig?

Tussen Kerst en oudjaar kwam hij levendiger terug dan hij in maanden had gedaan. In mijn hoofd hoorde ik zijn vaste commentaar bij sommige scènes, en ik stelde me voor dat hij sommige van deze films voor het eerst had bekeken toen hij mijn leeftijd had. Aan het einde van iedere kijkdag zocht ik op MovieMeter na hoe hij de films had beoordeeld. Meestal gaven we dezelfde waardering en wat ik daarbij precies voelde kon ik niet helemaal ontcijferen – troost, trots, tevredenheid? – maar het deed me hoe dan ook goed, want het liet zien waar films ook toe in staat zijn, en vooral: dat een deel van dit stilzwijgende verbond nog altijd intact is.

fk

TOEVLUCHT,

WUTHERING HEIGHTS (2021)

DE LANDSCHAPPEN VAN WUTHERING HEIGHTS AFGROND, HEL

Wie aan *Wuthering Heights* denkt, denkt aan het landschap. Toch durfde een aantal filmmakers het in het verleden aan om het verhaal naar een heel andere locatie te verplaatsen dan de drassige heide van Yorkshire.

DOOR ELISE VAN DAM

“Als we mensen open zouden maken, zouden we landschappen vinden”, zei Agnès Varda ooit. In het geval van Cathy en Heathcliff, de hoofdpersonages uit Emily Brönte’s *Wuthering Heights*, zou je in dat geval de ‘wily, windy moors’ vinden waar Kate Bush over zong. Het gure, drassige hoogveen van Yorkshire is onlosmakelijk verbonden met hun obsessieve liefde voor elkaar.

De meeste verfilmingen van Brönte’s roman blijven dan ook trouw aan die locatie. Zo ook Emerald Fennell met haar adaptatie *Wuthering Heights* (die door de distributeur nog niet aan de filmers werd vertoond voor deze *Filmkrant* naar de drukker ging en zal worden besproken op filmkran.nl). Maar een paar van de interessantste filminterpretaties van Brönte’s roman verplaatsen het verhaal juist naar een totaal andere omgeving. Wat gebeurt er als je Heathcliff en Cathy uit de modder trekt en transplanteert naar stoffig Mexico of de bergen van Zuid-Frankrijk? Als er plots een ander landschap in hen huist?

DE DRASSIGE HEIDE VAN YORKSHIRE

Maar eerst de verfilming die de oorspronkelijke locatie misschien wel het beste vangt. Aan het begin van Andrea Arnolds *Wuthering Heights* (2011) beweegt de camera laag bij de grond door de Yorkshire moors, een landschap van drassige modder, gure mist en een wind die onophoudelijk giert. Een landschap waar je niet doorheen kunt lopen zonder vies te worden. Zonder met je schoenen in de modder weg te zakken of de zoom van je jurk open te halen aan distels. Dat fysieke, zintuiglijke, erotische is waar Arnolds verfilming om draait. Veel close-ups van handen: op de flank van een paard, door de golvende heide. Alle onderlinge verhoudingen – gewelddadig of liefdevol – worden door aanraking verkend of bevestigd.

Vanaf het moment dat Cathy de wereld van de naburige Lintons betreedt, verandert haar kleding. De tonen zijn net wat minder aards, de stoffen luxer. Het is kleding die haar losmaakt van het landschap. En losmaakt van Heathcliff. Ze trouwt met Edgar Linton en Heathcliff vertrekt. Wanneer hij enkele jaren later terugkeert en de twee elkaar voor het eerst weer ontmoeten, is dat in de boomgaard van de Lintons, een stuk gecultiveerde grond. Het tekent de transformatie die ze beiden hebben doorgemaakt. Ook Heathcliff is inmiddels rijk en goedgekleed.

In de daaropvolgende periode trekken de twee opnieuw dat drassige landschap in. Eerst te paard, dan te voet. Steeds weer benadrukt Arnold hoe hun liefde

ABISMOS DE PASIÓN

is verbonden aan dit landschap. Hoe die daarbuiten, in de gecultiveerde realiteit, niet kan bestaan. Omdat dat gure landschap meer is dan een toevlucht voor hun rusteloze, opstandige zielen. Het is het antwoord op die mijmering van Cathy, wanneer ze onder woorden tracht te brengen wat hen bindt: “Waar onze zielen ook van gemaakt zijn, de zijne en de mijne zijn dezelfde.”

DE STOFFIGE WOESTIJN VAN MEXICO

In 1954 maakte Luis Buñuel een van de compactste versies van *Wuthering Heights*. Niet alleen negeert hij (zoals de meeste adaptaties) de tweede helft van het boek, hij slaat ook het eerste deel over, waarin Cathy en Heathcliff nog kinderen zijn. Zijn verfilming begint op het moment dat Heathcliff, die in deze adaptatie Alejandro heet, terugkeert. *Abismos de pasión* (‘afgronden van passie’) speelt zich af in een stoffig woestijnlandschap in Mexico. Een locatie kaalgeslagen als Buñuels interpretatie van het verhaal. Een openingstekst stelt dat de film gaat over personages “overgeleverd aan hun instincten en verlangens”. Dat Alejandro’s liefde voor Catalina “woest en onmenselijk” is en “alleen kan worden vervuld door de dood”.

Een liefde die ten dode opgeschreven is in een landschap waarin vrijwel niets groeit. Een omgeving waarin levende en dode materie nauwelijks te onderscheiden zijn. Bomen wortelen op een muurtje, in het contrastrijke zwart-wit is er nauwelijks verschil tussen de dikke stammen en stenen gewelven. Het landhuis waar het boek zijn naam aan ontleent, lijkt rechtstreeks uit een berg gehakt te zijn. Alles in verhoudingen die de personages nietig maken.

Er is niets romantisch aan deze versie, alles ademt fatalisme. Buñuel eindigt zijn film met Alejandro die het mausoleum betreedt waarin Catalina begraven ligt. Op de tonen van Wagners *Tristan und Isolde* opent hij de kist waar hij op haar lichaam datzelfde stoffige woestijnzand aantreft dat buiten alles bedekt, dat hij door zijn hand laat glijden voordat hij haar voorhoofd kust. Het landschap en het lichaam samen in een kist.

DE BERGEN VAN ZUID-FRANKRIJK

Ook in Jacques Rivette’s *Hurlévent* (1985) geen zompige heide, maar juist heuvels vol gras en lichte zomerjurkjes. Rivette plaatst zijn verfilming in een openingstekst heel specifiek in een tijd en plaats: ➔

In Yoshida's film is de locatie een desolaat, dampend vulkaanlandschap waar alles bedekt is door een laag as. Een landschap dat zelfs in kleur nog zwart-wit lijkt.

1931, tussen de rivieren Beaume en Vidourle. In dat woord 'tussen' ligt eigenlijk heel Rivette's verfilming besloten. Niet alleen speelt *Hurlevent* zich af tussen twee rivieren, maar ook tussen twee wereldoorlogen, met personages op de grens tussen kind en volwassene. "Ik vroeg me af waarom niemand ooit een film had gemaakt waarin Catherine en Heathcliff zo jong zijn als ze in het boek zijn", vertelde Rivette in een interview met *Senses of Cinema*. Hij haalt de versies van Wyler en van Buñuel aan, waarin de personages dertig en zelfs veertig zijn. "Dus zijn ze volwassenen, en betekent het niets. Of nou ja, het betekent iets, maar iets compleet anders."

Maar twintiger zijn aan het eind van de achttiende eeuw (zoals in het boek) betekent ook weer iets anders dan twintiger zijn in de eerste helft van de twintigste eeuw. De personages in *Hurlevent* zijn adolescenten (een term die pas rond 1900 gangbaar werd voor die onbestemde fase tussen kind en volwassene), ook na de sprong in de tijd die het verhaal maakt. *Hurlevent* is, mede daardoor, misschien wel de meest zonnige, zomerse adaptatie. Maar de luchtigheid is verraderlijk, zoals het gebruik van spookachtige Bulgaarse koormuziek beklemtoont.

In tegenstelling tot de andere films is het landschap veelvormig. Groene valleien, heldere rivieren, bosrijke bergen met rotsachtige toppen. Waar Buñuel zijn adaptatie terugbracht tot grove passies, daar is Rivette's interpretatie er één waarin de verhoudingen en emoties constant verschuiven. Nog niet gestold zijn, wat het verhaal ook een veel minder fatalistische ondertoon geeft. Precies omdat ze zo nadrukkelijk adolescenten zijn (iets wat de film onderstreept door de anachronistisch moderne kleding), bevindt de liefde tussen Roch en Catherine zich ergens tussen kalverliefde en amour fou.

DE VULKANISCHE AS VAN JAPAN

Waar Rivette het verhaal een stuk richting het heden haalde, daar duwt Yoshishige Yoshida het juist een eind terug de tijd in. Zijn *Wuthering Heights* (*Arashi ga oka*, 1988) speelt zich af tijdens de feodale Muromachi-periode, ergens rond de vijftiende eeuw. De locatie is een desolaat, dampend vulkaanlandschap waar alles bedekt is door een laag as. Een landschap dat zelfs in kleur nog zwart-wit lijkt. Het is een nietsverhullend landschap, tegenover binnenruimtes waarin juist heel veel wordt verhuuld. Gezichten en lichamen half verborgen door waaiers, sluiers en semi-transparante kamerschermen.

Dat vulkaanlandschap heeft iets van een hel, en dat

WUTHERING HEIGHTS (1988)

HURLEVENT

is hoe Yoshida het verhaal benadert. Van de genoemde films is dit de enige die wel de tweede helft van het boek verfilmt en daarvan maakt Yoshida een afdaling in de hel; een hel van incest en necrofilie. Onimaru graaft de kist met daarin Kinu's ontbindende lichaam op en sleept die door het desolate landschap mee naar huis, waar hij het elke nacht bezoekt. In het huis woont ook Kinu's dochter, van wie de film suggereert dat ze niet het kind is van de Linton-figuur maar van Onimaru.

In de 'verboden kamer' van het huis gebiedt Onimaru haar zich uit te kleden, in een echo van een eerdere seksscène in diezelfde kamer, tussen Onimaru en Kinu. De geperverteerde herhaling van die scène, het spel met verhulling en die verboden kamer maken de versie van Yoshida tot een cyclus van onderdrukte lusten en taboes. Met dat zwartgeblakerde landschap buiten als verbeelding van hoe vooral Onimaru's zwartgeblakerde ziel alles om hem heen aantast. In

de versie van Yoshida is de dood niet het einde, maar slechts het begin van de hel die uit de as van de bezeten liefde tussen Onimaru en Kinu oprijst.

ABISMOS DE PASIÓN MEXICO, 1954 | REGIE LUIS BUÑUEL | MET IRASEMA DILIÁN, JORGE MISTRAL | 91 MINUTEN | OP DVD (IMPORT)

HURLEVENT FRANKRIJK, 1985 | REGIE JACQUES RIVETTE | MET FABIENNE BABE, LUCAS BELVAUX | 130 MINUTEN | OP DVD (IMPORT)

WUTHERING HEIGHTS (ARASHI GA OKA) JAPAN/ZWITSERLAND, 1988 | REGIE YOSHISHIGE YOSHIDA | MET YŪSAKU MATSUDA, YŪKO TANAKA | 143 MINUTEN | OP DVD (IMPORT)

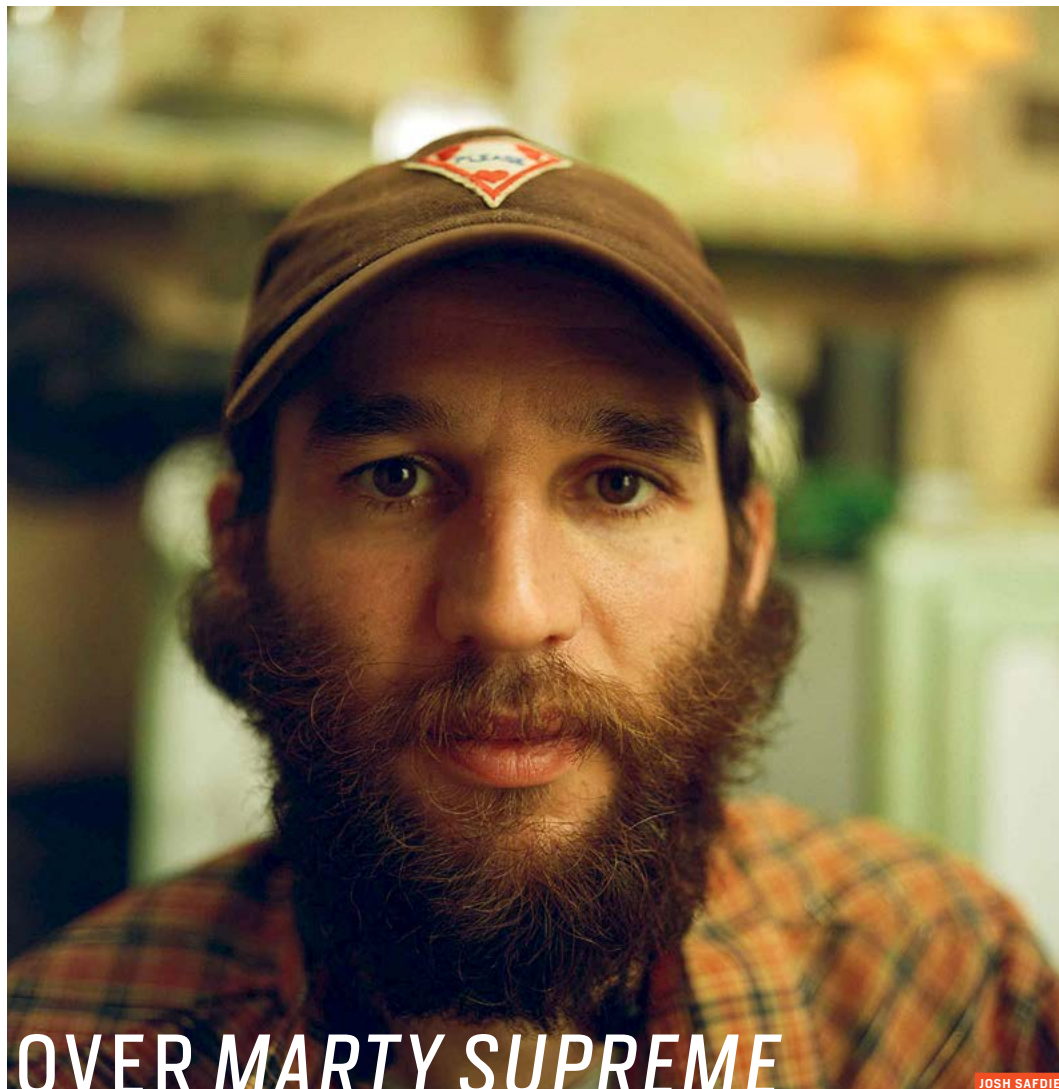
WUTHERING HEIGHTS VERENIGD KONINKRIJK/BELGIË, 2011 | REGIE ANDREA ARNOLD | MET KAYA SCODELARIO, JAMES HOWSON | 129 MINUTEN | OP CINETREE, CINEMEMBER, PATHÉ THUIS (VOD)

Na het succes dat ze de afgelopen jaren samen hadden als de Safdie Brothers, lijkt ook Josh Safdie's soloproject *Marty Supreme* met Timothée Chalamet direct een hit.

DOOR ROMY VAN KRIEKEN

Na zijn debuut *The Pleasure of Being Robbed* (2008) regisseerde Josh Safdie zes films met zijn broer Benny, waaronder *Uncut Gems* (2019). *Marty Supreme* is de eerste film die hij zonder Benny maakte. Inmiddels is hij vier keer genomineerd voor een Oscar: als regisseur, (mede)schrijver, editor en producent. Tijdens ons gesprek struikelt hij regelmatig over z'n woorden, zo druk praat en beweegt deze helft van de Safdies. Hij is minstens zo geobsedeerd door film als zijn hoofdpersonage Marty Mauser (Chalamet) geobsedeerd is door tafeltennis.

"Natuurlijk was het een hele andere ervaring om een solofilm te maken. *Marty Supreme* was zo'n groot project dat ik niet eens zelf de research kon doen. Wat bij onze eerdere films wel gewoon kon. Ik kon ook niet zeggen: 'We gaan naar die en die locatie en gebruiken de werkelijkheid als achtergrond.' Want *Marty Supreme* speelt in het verleden. Over elk detail moest worden nagedacht om te voorkomen dat je iets in de shots zag dat niet in die tijd paste. Ik bedoel te zeggen: tijd om na te denken over de verschillen tussen soloregie

JOSH SAFDIE

JOSH SAFDIE OVER MARTY SUPREME 'AL MIJN FILMS GAAN OVER DE VRAAG WAT GELUK IS'

en met Benny samenwerken, had ik gewoon niet. Toen de opnamen voorbij waren, ben ik wel meteen naar Benny's nieuwe film *The Smashing Machine* gaan kijken. Dat was dan meteen wel weer erg leuk: zien hoe hij daar als soloregisseur z'n eigen vorm vindt.

"Als kind was ik dol op tafeltennis. Mijn vader en oom speelden zelfs internationaal. Maar in de Verenigde Staten wordt het als sport niet serieus genomen. Men realiseert zich niet dat tafeltennis een hele geschiedenis heeft. Daarom geef ik historische context in de film. Een van de dingen waarmee de Japanners na WOII uit hun isolement kwamen, was tafeltennis. De sport werd zelfs een bron van nationale trots. Via het prisma van het tafeltennis heb ik iets willen vertellen over onze culturen en geschiedenis-

sen. Over het mentaliteitsverschil tussen Marty en de Japanner Endo. Ik was gefascineerd door hun kijk op de overwinning en wat het betekende om op dat moment Amerikaan te zijn. Je zag de geboorte van een passievere vorm van het Amerikaanse kolonialisme en de opkomst van de Amerikaanse Droom. Wat in Japan gebeurde, was ook fascinerend. De manier waarop zij in één nacht van zo hoog naar zo diep gingen. Wij schreven hun grondwet en daarmee introduceerden we de Amerikaanse idealen: een was-machine, een kind, materieel bezit, enzovoort. Het was een keerpunt in de geschiedenis, het moment dat het kapitalisme het socialisme en het communisme overwon.

"Bij het schrijfproces is elk personage de ster van zijn of haar eigen film. Ik wil weten wat die persoon

deed vóór en na het verhaal van de film. Het maakt niet uit of ze een bijrol spelen of de hoofdrol; voor mij is iedereen uniek en belangrijk. Het fijne van Timothée is dat hij me twintig, dertig takes gaf, omdat hij engelengeduld had met de niet-professionele acteurs. Soms moest ik een deel van de dialoog schrappen. Of ik regisseerde een acteur via Timmy, dat was echt uniek. Hij reageerde goed op de energie van die nieuwe mensen. Eigenlijk geef ik liever geen regie-aanwijzingen, want ik wil kunnen geloven dat mijn film het echte leven is. Ook al kun je het leven niet scripten, ik probeer het toch."

"Abel Ferrara plotseling in een rol zien verschijnen kan gek zijn, besef ik, maar ik ken Abel al sinds mijn debuutfilm. Ik weet niet eens meer hoe ik hem toen heb gestrikt. Hij heeft mij gestrikt, zou ik zeggen. Hij

MARTY SUPREME

De pingpongtafel als hypnotiserend strijdtoneel

De hysterische achtbaanritten *Good Time* en *Uncut Gems* regisseerde Josh Safdie met zijn broer Benny. Voor *Marty Supreme* ging hij solo maar maakte toch weer een manische film. Over een tafeltennisser die alles op het spel zet.

Marty Mauser, het even weezinwekkende als onweerstaanbare hoofdpersonage van *Marty Supreme*, leeft uitsluitend voor de toekomst. Hij raast door het New York van net na de Tweede Wereldoorlog, vastbesloten om zijn versie van de Amerikaanse droom te verwezenlijken. Marty (Timothée Chalamet in de beste rol van zijn carrière) bluft, liegt en steelt zich een weg naar de top. Hij verkoopt nu nog schoenen maar hij is ervan overtuigd dat hij de beste tafeltennisser ter wereld is. De enige horde die nog genomen moet worden, is dat hij genoeg geld moet verzamelen om naar het WK tafeltennis in Japan te kunnen. Josh Safdie werpt steeds hogere barrières op, waardoor Marty's missie al snel ontspooit. Knap is dat de film toch ook steeds iets komisch houdt. Er zijn momenten waarop *Marty Supreme* zelfs iets van een comedy-of-errors heeft.

Dit is een film vol bokkensprongen die naadloos aansluit op de eerdere films die de broers regisseerden. Net als *Good Time* (2017) en *Uncut Gems* (2019) is het een race tegen de klok. En net als Robert Pattinsons personage in *Good Time* en Adam Sandler's personage in *Uncut Gems* laat Marty in die race een spoor van ravage achter. Hij is zo ontzettend overtuigd van zijn eigen talent dat zijn grootheidswaanzin een sympathiek randje krijgt. Ondanks z'n talloze gebreken hoop je dat Marty zijn doel bereikt.

Safdie's ontwikkeling als regisseur voel je in elk facet van deze film. Hij is bijna net zo baldadig als z'n personage en schotelt je scènes voor die je totaal niet in een historische sportfilm verwacht. Een geanimeerde sequentie van spermacellen die een eikel

bevruchten valt gek genoeg niet uit de toon, net zo min als een hilarische cameo van genre-regisseur Abel Ferrara, die met zijn gehavende gezicht perfect gecast is als gangster die Marty op de hielen zit. De sport zelf is een bijzaak in de film, maar is wel weergaloos in beeld gebracht door Darius Khondji, die van de pingpongtafel een hypnotiserend strijdtoneel maakt. Zelfs de meest bizarre terzijdes werken, zoals een flashback van een Holocaust-overlevende die, werkend buiten het kamp, zijn lichaam stiekem met honing insmeerde zodat zijn medegevangenen dat 's nachts van hem af konden likken.

Marty Supreme schiet van sportfilm naar misdaadthriller en noir-achtig melodrama – met een prachttrol voor Gwyneth Paltrow als tragische femme fatale. Dat de uiterst beweeglijke film toonvast blijft, is onder meer te danken aan de muziek van Daniel Lopatin, beter bekend als experimentele elektronische muzikant Oneohtrix Point Never. Lopatin deed ook de scores van *Good Time* en *Uncut Gems*, maar is hier, net als Safdie, op zijn best. De synthesescore wordt aangevuld met popklassiekers uit de jaren tachtig als Alphaville's 'Forever Young'. Het versterkt het gevoel dat Marty Mauser een man is die niet in zijn tijd past. Die zo hard op de toekomst afrent dat hij veel eerder dan de rest van Amerika in een nieuwe tijd aankomt, waarin hypercompetitief individualisme de boventoon voert. De film bekritiseert dat niet, maar viert het. Misschien omdat Mausers bewijsdrang ook de bewijsdrang is van Josh Safdie.

HUGO EMMERZAL

MARTY SUPREME VERENIGDE STATEN, 2025 |
REGIE JOSH SAFDIE | MET TIMOTHÉE CHALAMET,
GWYNETH PALTROW, ODESSA A'ZION | 149 MINUTEN |
DISTRIBUTIE INDEPENDENT FILMS | TE ZIEN VANAF 19
FEBRUARI

‘Het fijne van Timmy is dat hij me twintig, dertig takes gaf, omdat hij engelengeduld had met de niet-professionele acteurs.’

kwam gewoon opdagen. Toen ik de rol van Ezra ging casten voor *Marty Supreme*, een soort low-key maf-fiarol, dacht ik meteen aan hem. Het personage kan makkelijk een cliché worden, daarom moest ie juist ademen. Abels eerste films werden gefinancierd door de mafia, dus hij kent die wereld. Zijn grootste uitdaging was dat Ezra's beste vriend een hond is, terwijl Abel honden haat. Maar hij legde zijn hele ziel en zaligheid in die rol. Hij vroeg me elke scène voor te doen en daardoor moest ik erover nadenken, waardoor het beter werd. Abel maakte mij beter, hij maakte mijn film beter. Ik ben dol op die man.

“Films zijn voor mij bijna religieuze ervaringen. Het klinkt cliché, maar films zijn heel spiritueel, een poging het leven vast te leggen. Als je de camera op iemand richt, straalt die een ziel uit of niet. Daar ben ik eigenlijk constant naar op zoek. Films maken is zo interessant omdat je een gevoel kunt weergeven op een manier dat muziek, een boek of schilderij niet kan. Het creëren van een wereld en het tot leven brengen van elk detail maakt je een beetje gek – vraag maar aan mijn gezin. Ik kan gefixeerd raken op een figurant op de achtergrond, want zo'n detail kan mij als kijker uit de film halen. Die obsessie is wat me drijft als regisseur. En eigenlijk gaan al mijn films over de vraag wat geluk is. Hoe beklemmend geluk kan zijn en hoe vluchtig het is. Vooral in deze film, wilde ik die momenten verkennen en begrijpen.”

“Ik jaag in mijn werk de droom na om in een alternatieve realiteit te leven en die wereld zo realistisch mogelijk te maken. Ik heb elke dag microdromen. Naast het maken van nog veel meer films, wil ik een gebouw creëren dat ieders realiteit verandert als ze er doorheen lopen. Dromen bestaan buiten de tijd, net als de liefde. Je reikt naar iets dat bestaat in een tijdloze, grensloze ruimte. Maar door het najagen van een droom, kun je dingen leren. Daarom zijn dromen zo essentieel.”

fk

Met de Oscaruitreiking komt op 15 maart een einde aan *awards season*, dat in Hollywood inmiddels pakweg de helft van het jaar beslaat. Wilfred Okiche, sinds kort gevestigd in Los Angeles, maakte het prijzencircus voor het eerst als insider mee.

DOOR WILFRED OKICHE
VERTALING JOOST BROEREN-HUITENGA

In Hollywood staat het leven van september tot en met maart in het teken van wat bekend is komen te staan als *awards season*. Het is niet vreemd dat al die prijzengala's steeds meer hetzelfde voelen: in feite zijn het allemaal slechts voorzetjes richting de uitreiking in maart van de Academy Awards, beter bekend als de Oscars – in sommige kringen beschouwd als de hoogste filmprijs.

Awards season heeft altijd een plek gehad in mijn werk als filmcriticus. Maar dit jaar ben ik er, na mijn verhuizing van Nigeria naar Los Angeles, voor het eerst volledig ingedoken. Als lid van de Critics Choice Association kreeg ik een compleet nieuw perspectief op het prijzencircus.

Doen prijzen ertoe? Natuurlijk, aangezien ze de aandacht sturen naar films die dat – hopelijk – verdienen. Maar doet *awards season* ertoe? Dat is een complexere vraag. Enerzijds is het een hoognodige viering van film als kunstvorm voor een filmindustrie die chronisch in crisis is. Het is al minstens een decennium *one battle after another* – de pandemie, opeenvolgende stakingen, de dreiging van AI. Maar de wolk die dit seizoen boven Hollywood hangt is wel erg donker. Het bioscoopmodel, zowel qua imago als financieel nog altijd de ruggengraat van de industrie, staat hevig onder druk. Met dank aan streamers als Netflix, dat de oude studio's voorbij streefde en sommige zelfs al heeft ingelijfd. Het is maar de vraag of een paar maanden feesten en speechen genoeg zijn om iets open te breken in een door onzekerheid verstarde industrie.

ELLEBOGEN VOOR EEN SELFIE

Elke organisatie die een prijs uitreikt – van de Golden Globes tot de diverse beroepsverenigingen in de filmindustrie – doet er alles aan haar bestaansrecht te bewijzen, met elk een eigen stelsysteem en afgekaderde groep stemgerechtigden. Toch loopt het er steeds weer op uit dat slechts een handjevol lovend ontvangen en commercieel succesvolle films de prijzen verdelen. De films van de grote studio's en streamers maken veel meer kans dan onafhankelijke producties en buitenlandse films, die zich de astronomische bedragen niet kunnen veroorloven die in de campagnes worden gepompt. Dat zijn nu eenmaal de regels van het spel en iedereen accepteert het.

Maar waarom wordt dat hele circus opgetuigd? Is het alleen maar gebakken lucht?

Af en toe voelt dat zeker zo. Voor een receptie rond

boksfilm *Christy* werd steracteur Sydney Sweeney een halfuurtje ingevlogen om potentiële stemmers te paaien. Ik kreeg er de kriebels van, hoe collega-journalisten zich naar voren elleboogden voor een selfie met Sweeney, die op dat moment verwickeld was in een stevige controverse: ze weigerde zich uit te spreken tegen de extreemrechtse connotaties van een rond haar opgetuigde reclamecampagne van jeansmerk American Eagle.

SPRANKELENDE AANWEZIGHEID

Meestal gaat het simpelweg om geld. De films die kans maken staan maandenlang in de aandacht en de op tv uitgezonden prijzengala's kunnen hoge kijkcijfers scoren. Het winnen van een Oscar – of alleen al een nominatie – kan zomaar een paar miljoen opleveren in extra kaartverkoop, en makers kunnen de aandacht omzetten in hogere gages en meer creatieve invloed bij toekomstige projecten. Ook rond het prijzencircus gaat veel geld om: van tv-presentatoren en pr-medewerkers tot cateraars en stylisten. Zo zijn de prijzen zelf bijna bijnaak geworden.

Soms gaat het om sterren. Hoe zot het ook klinkt, verbazingwekkend vaak wordt een lastige keuze beslist door wie zich meer benaderbaar opstelde tijdens de vele feestjes. Al maanden hoor ik om me heen hoe Teyena Taylor haar kansen vergroot door haar sprankelende aanwezigheid op allerlei borrels, terwijl iemand als Michael B. Jordan zich gereserveerder opstelt. Feit: Taylor won van die twee tot nu toe meer prijzen. Het is vaak een kwestie van een lange adem: dat oudgediende Delroy Lindo voor *Sinners* zijn eerste Oscar-nominatie ooit in de wacht sleepte, zou nooit gebeurd zijn als de studio er niet flink in had geïnvesteerd om hem op allerlei events rond de film handjes te laten schudden met de stemmers.

OBSCENE BEDRAGEN

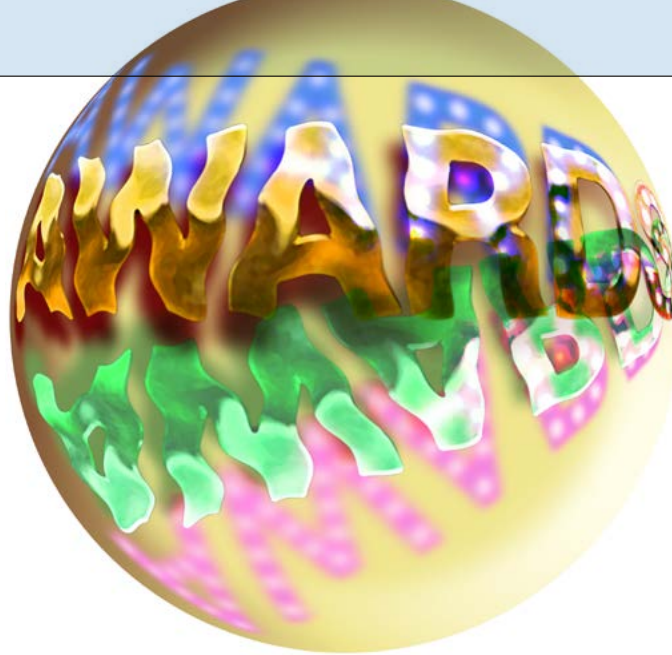
De Oscars draaiden altijd al vooral om promotie en *awards season* is daar simpelweg een uitvergroting van – de studio's en streamers wedijveren tactisch en financieel om de buit binnen te slepen voor hun

films en makers. Om een idee te geven van de obscene bedragen die daar inmiddels mee gemoeid zijn: de relatief jonge indie-studio Neon gaf vorig jaar naar verluid zo'n achttien miljoen dollar uit aan de marketing, distributie en prijzencampagne voor Sean Bakers sekswerkersfilm *Anora* – zeker drie keer zo veel als het productiebudget van de film.

Waar gaat al dat geld heen? Reclame, natuurlijk: de vele *For Your Consideration*-advertenties op prominente plekken in het hele land zijn peperduur. Net als het rondvliegen van cast en crew naar allerlei events, en het organiseren van zogenoemde *tastemaker screenings* in luxe bioscopen in Los Angeles, waar de huurprijzen in dit hoogseizoen de pan uitschieten.

Die screenings zijn het voornaamste middel om de aandacht op een film te vestigen en mond-tot-mond-reclame op gang te brengen. De eerste ervan vinden al in het vroege najaar plaats, rond de premières op de prominente festivals van Venetië en Toronto. Het seizoen werd dit jaar geopend met privéscreenings van Yorgos Lanthimos' *Bugonia* en *After the Hunt*.

Het is al minstens een decennium *one battle after another* – de pandemie, stakingen, de dreiging van AI. Maar de wolk die dit seizoen boven Hollywood hangt is wel erg donker.

DE MACHINATIES VAN AWARDS SEASON LIEFS UIT L.A.

van Luca Guadagnino, en ook wie niet naar Toronto afreisde kon films als Nia DaCosta's Ibsen-bewerking *Hedda* en Hikari's *Rental Family* vrijwel tegelijk met de wereldpremière zien.

PUBLICITEITSMOLEN

Meer screenings volgen rond de bioscoopreleases van de films. Waarbij je met die andere onvermijdelijke circusact van *awards season* wordt geconfronteerd: q&a's. Sterren en critici van belangrijke vakbladen worden opgetrommeld om buzz te creëren, eventueel bijgestaan door beroemde vrienden of collega's. Zo kwam Christopher Nolan opdraven om na een screening van *Sinners* met regisseur Ryan Coogler in gesprek te gaan over de Ierse invloeden in zijn vampier-epos en babbelde Charlize Theron na een vertoning *The Smashing Machine* met Dwayne Johnson over hoe het is om te acteren onder bergen prothese-latex.

Soms levert dat interessante gesprekken op, maar meestal komt er weinig uit en illustreert het alleen maar hoe hol en cynisch deze publiciteitsmolen is. Een stuitend voorbeeld was een *For Your Consideration*-screening van de Tunesische Oscar-inzending *The Voice of Hind Rajab*. Het nagesprek met producent Odessa Rae en acteur Saja Kilani werd knullig geleid door een bekende medewerker van een gerenommeerd vakblad. Toegegeven, dit was iemand die eerder bekendstaat als opiniemaker dan als gedegen criticus, maar dan nog waren de flauwe grappen een affront na de intense ervaring van de film. Producent Rae maakte de sfeer nog ongemakkelijker door de opwinding van het filmteam te beschrijven nadat men beelden van de familie had gevonden van de vermoorde Hind. Waar-mee ze onbedoeld die waargebeurde tragedie reduceerde tot een kwestie van content-productie.

STRIKT VERTROUWELIJK

Hoewel Netflix een flinke rol speelt in meerdere crisissen die de filmindustrie bedreigen, was daarvan niets te merken tijdens hun jaarlijkse Holiday Party begin december, een van de populairste feesten van het seizoen. CEO Ted Sarandos mengde zich onder de gasten, net als de sterren uit de grootste hits die

het platform het afgelopen jaar produceerde – onder meer Adam Sandler, Jacob Elordi en regisseur Rian Johnson stonden gewillig hun opgewonden fans te woord.

Toen ik de uitnodiging in mijn inbox kreeg, verbaasde ik me over een detail in de kleine lettertjes: er werd benadrukt dat gesprekken met de aanwezige sterren en directieleden strikt vertrouwelijk waren. Misschien was het gewoon standaardbeleid van Netflix, maar het zinnetje kreeg een andere lading toen twee dagen later het plan voor de overname van Warner Bros. door Netflix voor dik 82 miljard dollar werd aangekondigd. Het is een deal die de industrie hier in een existentiële crisis heeft gestort en het bioscoopmodel nog verder onder druk zet. Niet dat iemand in Hollywood het geld van Netflix weigert, overigens.

Dankzij slim positieospel van kleinere studio's als Neon, Mubi en A24 spelen buitenlandse films de afgelopen jaren een steeds grotere rol. Sinds Bong Joon-ho's *Parasite* in 2020 de Oscar voor beste film won, durven de studio's steviger in te zetten op hun internationale titels. Dit jaar gooit vooral Neon hoge ogen met vier prominente titels: het Noorse *Sentimental Value*, het Braziliaanse *The Secret Agent*, de Franse productie *It Was Just an Accident* en *Sirāt* uit Spanje.

Er verschuift dus wel iets, maar echt snel gaat het niet. Tijdens de uitzending van de Golden Globes-uitreiking werd regisseur Kleber Mendonça Filho bij het in ontvangst nemen van de prijs voor beste niet-Engelstalige film voor *The Secret Agent* als een van de weinige winnaars weggespeeld door het orkest.

Dat was overigens nog altijd een betere behandeling dan hij een week eerder kreeg bij de Critics Choice Awards, waar hij zijn prijs zonder enige opsmuk kreeg overhandigd op de rode loper. Dat uit-gerekend Mendonça Filho, die zijn filmcarrière begon als criticus, dit ten deel viel op een gala georganiseerd door de beroepsvereniging van filmcritici is wat mij betreft Hollywood ten voeten uit. Het awards season lijkt misschien te draaien om de merites van films, maar in feite zijn het status en het grote geld die alles bepalen. fk

C O L U M N

Breekbaar

Martijn Blekendaal (*The Invisible Ones*, *De man die achter de horizon keek*) schrijft maandelijks over de oneindige mogelijkheden van de jeugddocumentaire.

Voor mijn jeugddocumentaire *The Invisible Ones* was ik op zoek naar mensen die tijdens de Tweede Wereldoorlog als kind ondergedoken hadden gezeten. Researcher Lieve Sonderen had me een lijstje met namen gegeven. Stuk voor stuk aangrijpende verhalen. Hoe te kiezen? In alle eerlijkheid: ik verkondigde met mijn grote mond wel dat een jeugddocumentaire niet per se over een kind hoeft te gaan. Maar wat iemand nou precies tot een geschikt personage maakt voor een jong publiek...? Ik had werkelijk geen idee.

Totdat ik mevrouw Walvisch ontmoette.

Een van de bepalende films uit mijn jeugd is *Big* (1988), Penny Marshalls lichtvoetige variatie op het klassieke metamorfosethema. Tom Hanks speelt de rol van Josh, een jongen van een jaar of twaalf die op een dag wakker wordt in het lichaam van een volwassen man. Nog niet gecorrumpeerd door cynisme en machtswellust is Josh in al zijn onschuld speels, creatief en onweerstaanbaar enthousiast. Hij schopt het tot chef productontwikkeling van een grote speelgoedfabrikant en belandt in een hilarische scène zelfs met de leukste vrouw van het bedrijf in zijn stapelbedje.

Een volwassene die kijkt met de blik van een kind. En hoe kil en fantasieloos de volwassen wereld er dan opeens uit ziet. De sleutel tot het succes van *Big*.

Het voelt nog steeds als een vreemde associatie, maar zo werkt het dus blijkbaar: toen ik na het aangrijpende kennismakingsgesprek met mevrouw Walvisch weer in de tram zat, greep ik onmiddellijk naar mijn telefoon om een fragment uit *Big* op te zoeken. De beroemde piano-scène. Niet om wat licht en lucht te proeven na zoveel duisternis, maar omdat ik zeker wilde weten of het klopte wat ik had gezien.

Zoals ze haar armen ter bescherming om haar lichaam sloeg: de verwondering die haar blik binnensloep; hoe haar stem plots een octaaf hoger en breekbaarder klonk... Daar zat, in een oogwenk het meisje dat zij ooit was geweest: een Joods meisje dat op vijftien verschillende plekken ondergedoken had gezeten. Een meisje dat was geslagen en geschopt. Aan wie keer op keer verteld was dat zij niet mocht zijn wie zij was.

Het maakte haar leven soms ondraaglijk. Maar dreef haar later ook naar asielzoekerscentra om ontheemde kinderen een thuisgevoel te geven. Kinderen in wie zij zichzelf herkende. Klein en kwetsbaar.

De kloof tussen de kracht die ik in haar zag en de zwakte die zij nog altijd voelde, werd de narratieve motor van *The Invisible Ones*. Sindsdien weet ik waar het om gaat als ik een hoofdpersoon zoek voor een nieuwe jeugddocumentaire: hoe zichtbaar is het kind in de volwassene?

In al mijn naïviteit hoopte ik mevrouw Walvisch met mijn film te laten zien hoe krachtig zij is. Maar mevrouw Walvisch liet zich niet overtuigen. "Bedankt voor de prachtige film," schreef ze mij de dag na de première. "Alleen heb je een verkeerd beeld van mij geschetst. Ik ben niet sterk."

En nu is mevrouw Walvisch er niet meer. Ze overleed Tweede Kerstdag, vijf dagen voor haar negentigste verjaardag.

MARTIJN BLEKENDAAL

Op 6 januari overleed de Hongaarse filmmaker Béla Tarr op zeventigjarige leeftijd. Zijn oeuvre is even imposant als aards.

DOOR ELISE VAN DAM

BÉLA TARR (1955-2026)

NIET HET EINDE MAAR DE EINDIGHEID

Eerst is het zwart. Als de duisternis waaruit god de aarde schiep. Dezelfde god die door Nietzsche werd doodverklaard. Dezelfde Nietzsche die op een plein in Turijn zag hoe een paard werd geranseld door zijn baas. Omdat het paard weigerde in beweging te komen.

Misschien wist dat paard iets.

Misschien was het gewoon moe.

Nietzsche liep op het paard af, zo vertelt een man-nenstem, sloeg zijn armen om de hals van het dier en hilde. Wat van Nietzsche is geworden is algemeen bekend. Hij verloor zijn verstand en stierf tien jaar later in Weimar.

“Van het paard...”, zo besluit de stem, “weten we niets.”

Zo begint Béla Tarrs *The Turin Horse* (*A torinói ló*, 2011). En dan is er muziek en zien we het paard. Of gewoon een paard. Het trekt een houten span voort met daarop een man. De wind is tegen. Waarschijnlijk was hij dat op de heenweg ook. De daarop volgende zes dagen zal de aarde zich in zichzelf terugtrekken. Als een omgekeerde Genesis. De man en zijn dochter zullen vasthouden aan hun routines. Water halen uit de put. Aardappelen koken, die met blote handen worden ontveld. Een scheut sterke drank. Eén voor haar, twee voor hem. Buiten zal de wind onophoudelijk gieren. Alsof de wereld alle leven van zich afblaast.

Na *The Turin Horse* verklaarde Tarr zijn oeuvre compleet. In 2012 richtte hij de filmschool Film Factory op in Sarajevo. Nog twee keer pakte hij zelf de camera op. Voor de Eye-tentoonstelling *Béla Tarr – Till the End of the World* maakte hij in 2017 het elf minuten durende *Muhammed*, een enkel shot van een jongetje dat accordeon speelt op straat in Sarajevo. Twee jaar later maakte hij de video-installatie *Missing People*, over daklozen in Wenen. Werken die aansluiten bij wat hij in een interview uit 2011 stelde over zijn oeuvre: dat hij al dertig jaar films over hetzelfde maakt. “Over menselijke waardigheid. Dat is het enige dat telt: menselijke waardigheid. Vernietig het alsje-blijft niet. Verneder alsje-blijft niet.”

Negen speelfilms en nog een aantal korte films telt het oeuvre van Tarr, maar het zijn de films vanaf

Damnation (*Kárhozat*, 1988) die de voornaamste nalatenschap vormen van de Hongaarse cineast. Het was filmcriticus Jonathan Rosenbaum die stelde dat Tarr met die film een nieuwe weg insloeg. Dat er een breuklijn in diens oeuvre is te trekken. “Stupide”, noemde Tarr dat idee toen hij geïnterviewd werd op het filmfestival van Espinho. “Hij is een goede vriend van me, maar ik ben het niet met hem eens.”

Tarr ontkende niet dat zijn stijl evolueerde, maar in zijn uitleg is dat niets anders dan de uitdrukking van een zich verdiepend begrip. “Aan het begin van mijn carrière zat ik vol sociale woede”, vertelt hij in 2012 in een interview met *Indiewire*. “Ik wilde laten zien hoe fucked up de samenleving is.” Het resulteerde in cinema vérité-achtige films als *Family Nest* (*Családi tűzfészek*, 1979) en *The Prefab People* (*Panel-kapcsolat*, 1982), gemaakt met niet-professionele acteurs. Films die de rommeligheid van het leven en de onderdrukking van het communistische regime van Hongarije vangen in claustrofobische close-ups.

Maar gaandeweg beseftte Tarr dat de worstelingen van mensen dieper gaan dan de sociale issues die hij in die films onderzocht. “Ik begreep dat de problemen niet alleen ontologisch zijn. Ze zijn kosmisch.” Wat hij precies met kosmisch bedoelt, legt hij niet uit, maar wie zijn films bekijkt kan daarin iets van een antwoord vinden. Die bewegen steeds meer weg van het specifieke, van het pure naturalisme. Dat begon in *Autumn Almanac* (*Őszi almanach*, 1984), zijn enige speelfilm in kleur. De worstelingen van een aantal in een krap appartement samenlevende mensen zijn daarin al enigszins losgezongen van een duidelijk definieerbare (politieke) realiteit. De film heeft het claustrofobische van zijn vroege films, maar is ook de eerste waarin de trage tracking shots opduiken die zo kenmerkend werden voor zijn stijl.

Autumn Almanac was ook de eerste van Tarrs films waarbij Mihály Vig betrokken was als componist. Zijn melancholische muziek werd onderdeel van het dna van de films van Tarr. Zoals ook het camerawerk van cinematografen Gábor Medvigy en Fred Kelemen. Op zijn debuut na werden al zijn speelfilms gemonteerd door Tarrs levenspartner Ágnes Hranitzky. Vanaf *Damnation* kwam er nog een vaste waarde bij: schrijver László Krasznahorkai, die in 2025 de Nobelprijs voor Literatuur won. “Zijn proza leest als een poging de punt – altijd het einde van iets, een zin, een relatie,

het leven – uit te bannen”, schreef Geertjan de Vugt in *de Volkskrant* over het werk van Krasznahorkai. Dat is ook hoe Tarr filmt. Shots die steeds de cut lijken uit te stellen, die niet het einde tonen maar de eindigheid.

“Wat is de plot van een stervende wereld?”, schreef Ronald Rovers in *Trouw* over *Sátántangó* (1994), dat zich afspeelt in een van die gedesintegreerde communistische agrarische collectieven. Het is wat Tarr in die film, in die 7,5 uur vastlegt: een stervende wereld. Wat hij eigenlijk in al zijn films vastlegt, en waarom *The Turin Horse* zo’n passend slotakkoord vormde. Het was de film waarin hij dat sterven naar zijn conclusie bracht. Het verstommen van de houtwormen in de muren van het huis. Het paard dat stopt met eten. De gaslamp die langzaam dooft.

In een interview met BFI uit 2024, waarin hij terugblikte op het toen dertig jaar oude *Sátántangó*, zei Tarr: “Mijn doel was om het over een soort eeuwigheid te hebben, iets diepers. Daarom zie je nooit auto’s of iets dergelijks in mijn films, die plakken er een datum op.” Dat zijn films moeilijk in een specifieke tijd te plaatsen zijn, maakt het verleidelijk ze te zien als allegorieën, maar zelf was Tarr daarin terughoudend. “Ik houd niet van het woord ‘symbool’”, zei hij in hetzelfde interview. “Ik zweer het je, alles is concreet en gebeurt nu.”

Eeuwigheid, eindigheid, nu. Het lijken begrippen die elkaar uitsluiten, maar in elk nu ligt zowel de eeuwigheid als de eindigheid besloten. Het werk van Tarr wordt wel eens vergeleken met dat van Tarkovski. Beide makers werden gedreven door de poging de existentiële worsteling van de mens te doorgronden, maar zoals Tarr eens opmerkte: “Tarkovski gelooft in God, ik ben een atheïst.” Dat verschil bepaalde de richting waarin die poging hen stuurde.

“Toen ik eenmaal begon te graven, bleef ik graven”, zei Tarr in *Indiewire* en dat beeld is treffend. In de films van Tarr staat de camera net een tandje meer naar de grond afgesteld dan in de meeste films. Niet de lucht, maar de modder. De straten waar het altijd regent of net geregend heeft. Een regen die niet reinigt, maar alleen maar nog meer modder voortbrengt. Waar honden struinen naar een restje voedsel, zoals de mensen struinen naar een restje genegenheid.

In een essay uit 2004 verbindt filosoof Jacques Rancière het werk van Tarr aan het materialisme, de filosofische stroming die stelt dat alles is te herleiden naar het stoffelijke, naar materie. “De lengte van de statische shots en de traagheid van de camerabewegingen transporteren ons niet naar een spirituele plek”, schrijft Rancière. “Ze houden ons ferm in de materiële werkelijkheid.” De films van Tarr kunnen groots en overweldigend voelen, maar zijn in feite heel aards. En in dat aardse komen het kosmische en

Het is verleidelijk zijn films te zien als allegorieën, maar zelf was Tarr daarin terughoudend. “Ik houd niet van het woord ‘symbool’. [...] “Ik zweer het je, alles is concreet en gebeurt nu.”

concrete samen. Het voortploeteren van de mens in de modder is voor Tarr geen metafoor voor een existentiële worsteling. De existentiële worsteling is dat voortploeteren in de modder.

Misschien is juist onze neiging om er meer in te zien, wel precies waar de films van Tarr over gaan. Zijn werk zit vol met charlatans en valse profeten. Zoals Irimiás in *Sátántangó*, met zijn visionaire speeches en beloftes die precies vaag genoeg blijven om ze niet onderuit te kunnen halen. Of de mysterieuze prins in *Werckmeister harmóniák* (2000) die met zijn circus neerstrijkt op het dorpsplein van zo’n typisch troosteloos gehucht. Zonder zich te laten zien (bestaat hij überhaupt?) boetseert hij de dorpingen, met hun onbestemde gevoel van onvrede, tot een rellende meute die in een van de meest verontrustende scènes

WERCKMEISTER HARMÓNIAK

THE TURIN HORSE

AUTUMN ALMANAC

uit het oeuvre van Tarr door de straten van het dorp marcheert en zich met een losgeslagen woede keert tegen alles wat kwetsbaar is.

De grote attractie van het circus is een opgezette walvis. Het dier ligt in een afgesloten trailer op het dorpsplein. Als een belofte. Maar wanneer postbode Janos de trailer binnengaat en in de diepzwarte ogen van het dier kijkt, blijken die vooral een spiegel van onze behoefte naar een symbool, naar een diepere betekenis.

Aan het einde van de film zal de walvis het enige zijn dat resteert van het circus. Het ligt op het dorpsplein tussen de versplinterde resten van de door de meute vernielde trailer. Niet langer een belofte, maar een rottend karkas.

Een dikke mist drijft het plein op en onttrekt de walvis langzaam aan het zicht.

En dan is het zwart.

‘IK ARCHIVEER DE GEZICHTEN VAN

Deze even tedere als pijnlijke documentaire van Kateryna Gornostai is een mozaïek van een generatie Oekraïense kinderen en tieners die onder constante oorlogsdreiging naar school gaan. “Je kunt de oorlog niet als één ding tonen.”

DOOR HUGO EMMERZAEL
PORTRET ANDRÉ BAKKER

Met haar innemende speelfilmdebuut *Stop-Zemlia* won de Oekraïense regisseuse Kateryna Gornostai in 2021 de Kristallen Beer in de Generation 14+-sectie van de Berlinale. Afgelopen editie keerde ze terug naar het festival met *Timestamp* (zie p37 voor de recensie), de enige documentaire die dat jaar in de hoofdcompetitie stond. Opnieuw maakte ze een portret van kinderen en jongeren, al verruilde ze het dromerige coming-of-age-drama van haar speelfilm voor urgente non-fictie over opgroeien in oorlogstijd.

Ze trekt langs scholen verspreid door heel Oekraïne en observeert hoe kinderen geregeld van klaslokaal naar schuilkelder schuifelen zodat de lessen ondergronds kunnen doorgaan. Gornostai componeerde zo een mozaïekachtig en ontroerend portret van het Oekraïense onderwijs, waar het pad naar volwassenheid onvermijdelijk ook in het teken staat van gevaar, verlies en verdriet. Maar wat vooral blijft hangen is toch de tederheid waarmee *Timestamp* jonge mensen in beeld brengt, iets waarin *Stop-Zemlia* ook al uitblonk.

De selectie van *Timestamp* in de competitie van het filmfestival van Berlijn was voor Gornostai een teken van erkenning, omdat ze met deze film terugkeert naar de documentaire vorm die ze eerder had afgezworen. En ondanks het feit dat ze pas een paar dagen daarvoor van haar eerste kind was bevallen, verscheen de regisseuse op de rode loper van de Berlinale om *Timestamp* met de wereld te delen.

Tijdens IDFA, waar de film dit najaar te zien was, reflecteerde ze op haar rentree als documentairere-

KATERYNA GORNOSTAI

KATERYNA GORNOSTAI OVER *TIMESTAMP* TIENERS OP EEN CRUCIAAL MOMENT'

gisseur, de gevoeligheid waarmee ze kinderen filmt en de nieuwe fase in haar leven, waarin ze haar verantwoordelijkheden als filmdocent, regisseur en kersverse moeder leert balanceren.

Hoe was het om na *Stop-Zemlia* met *Timestamp* terug te keren naar documentaire? "Ik studeerde documentaire-regie en mijn eerste films waren autobiografische docu's die moeilijk waren om vertoond te krijgen. Mede daarom dacht ik dat ik nooit meer een documentaire zou maken. Na een worsteling met mezelf maakte ik de oversteek naar fictie, al liggen de methodes van documentairefilms voor mij altijd op tafel. Zo bouwde ik voor *Stop-Zemlia* een nauwe band op met mijn acteurs, die lijkt op de relatie tussen een documentairemaker en haar protagonist. Het is meer dan een vriendschap, eerder een intensieve creatieve samenwerking. Die hybride manier van werken zie je terug in mijn fictiefilm."

Met *Timestamp* vang je de belevingswereld van scholieren door heel Oekraïne. Hoe was het om het houvast van een hoofdpersonage los te laten en deze generatie in haar toelichting te tonen? "Ik ben dankbaar voor die ervaring, omdat ik in veel regio's waar we filmde, zoals Zaporizja of Mykolajiv, nooit eerder was geweest. De situatie in Kyiv ken ik, maar in Zaporizja ziet het er totaal anders uit. Je ziet mensen rustig rondwandelen of tafelen in een restaurant, terwijl de waarschuwingen voor ballistische raketten om de haverklap binnenkomen. Je observeert zo de gewenning. Hoe dichterbij de frontlinie komt, hoe meer je beseft dat mensen verschrikkelijke dingen al als normaal zijn gaan beschouwen. Wij lopen rond in kogelwerende vesten met het woord 'press' op onze helm, terwijl een vrouw op straat zonder opkijken haar hond uitlaat. Ondertussen hoor je de artillerie op twintig kilometer afstand in-

slaan. De directeur van een van de scholen liet me zien dat de schoolbus nog altijd naar het front rijdt. Dan besef je pas echt wat de realiteit van oorlog is. Het is onmogelijk om dat gevoel volledig over te brengen in de film."

Hoe belangrijk is het voor de huidige Oekraïense documentairecinema om juist die grotere verhalen op te zoeken? "Dat is een lastige vraag, omdat we nog altijd midden in deze situatie zitten. De luxe om dit allemaal te verwerken hebben we nog niet. Het enige wat je kunt doen is blijven observeren, om met een tedere blik deze harde realiteit vast te leggen. Als landgenoot voel ik die pijn, een pijn die ik in mijn film probeer te vangen. Ik maakte deze film dus om iets te vereeuwigen en te bewaren, om een tijdstempel van deze generatie te maken. Ik archiveer de gezichten van deze tieners op een cruciaal moment in hun leven."

Ik was geroerd door de spontaniteit waarmee je de kinderen in beeld brengt. Kun je meer vertellen over hoe je jonge mensen filmt? "Ons belangrijkste instrument was een grote camera met sterke zoomlenzen, waardoor we klassen konden filmen zonder de les te verstoren. De zoomfunctie maakte het mogelijk om momenten vast te leggen waarop iemand helemaal in zijn of haar eigen wereld zit. Kinderen doen dat heel vaak. Op kleine momenten van rust schakelen ze de realiteit even uit. De momenten waarop een kind niet meer nadenkt over het feit dat er gefilmd wordt, zijn waardevol voor mij. Tegelijkertijd geniet ik van die momenten waarop je ziet dat ze zich wél bewust zijn van onze aanwezigheid. We wilden namelijk nooit de illusie voorhouden dat we een vierde wand zijn. Je ziet in de film dat de kinderen de aanwezigheid van de camera spannend en interessant vinden. Daarbij was onze grootste uitdaging om op schema te blijven, want mijn cameraman

Oleksandr Rosjtsjyn en ik waren totaal gebiologeerd door de schoonheid van de jongeren en hun gezichten. Als hij een tiener filmde die in haar schrift schreef, moest ik hem soms echt porren om door te gaan naar het volgende shot."

Ik heb het idee dat de elektronische score van Oleksii Shmurak helpt om al die regio's en al die gezichten op een organische manier met elkaar te verbinden, als een soort Grieks koor dat commentaar levert op wat je ziet. "Dat is een interessante manier om naar de soundtrack te kijken, omdat ik wilde dat de muziek ook een personage zou zijn. De soundtrack is als een moederfiguur of beschermengel die met de kinderen meeleeft. Dat hielp ons in de montage om al dat materiaal te ordenen, vooral omdat we zo veel interessante shots hadden waar feitelijk niets in gebeurde. Dankzij de muziek reiken we het publiek een hand en nemen we het mee op reis. *Timestamp* is een emotionele rollercoaster die de kijker naar binnen sleurt, daarna laat ontspannen en uiteindelijk confronteert met de emotionele ups en downs van de oorlog."

Je zei dat je jezelf niet meer als documentairemaker beschouwde, maar met *Timestamp* stond je wel in de hoofdcompetitie van Berlijn. Hoe zie je jezelf nu als regisseur? "Je stelt me die vraag terwijl ik me op dit moment überhaupt geen regisseur voel. Op de eerste plaats ben ik nu een moeder. Ik sta dus voor een grote vraag: ben ik ooit weer in staat om dit werk te doen? Het verlangen is er, maar mijn prioriteiten liggen nu elders. Kan ik een goede moeder én een toegewijde filmmaker zijn? Dat is een pijnlijke vraag, al voel ik die pijn nu nog niet. Ik geniet van het moederschap en maak gebruik van de tijd waarin onze volgende projecten nog in de ontwikkelingsfase zitten. Filmmaken vraagt immers 100% van je tijd, tijd die ik er nu niet aan wil geven."

Je werkt ook als docent op een filmopleiding. Daarom voelt het toepasselijk dat je met *Timestamp* een gezicht hebt gegeven aan een generatie die een hoofdstuk van hun leven in zulke extreme omstandigheden afsluit. Voel je een sterke verantwoordelijkheid voor deze jongere generatie? "Zoals je het nu beschrijft klinkt het enorm groot, maar het klopt dat ik de complexe realiteit van deze tieners met de wereld wil delen. Ik denk dat mensen in het buitenland zich nog steeds niet realiseren hoe uiteenlopend de ervaringen van mensen in oorlogstijd zijn. In Kyiv ziet het leven er totaal anders uit dan in Dnipro of Odessa. Veel mensen denken dat heel Oekraïne er nu uit ziet als het gebombardeerde getto in *The Pianist*. Dat is niet zo. De realiteit is veel gelaagder. Dat was mijn doel: om de uiteenlopende definities van wat het nieuwe normaal in tijden van oorlog is te verbeelden. Je kunt de oorlog namelijk niet als één ding tonen."

Cineville

Er is meer te zien met Cineville

Eindeloos naar de film voor de
eindeloos nieuwsgierigen. Met een
Cinevillepas ga je voor € 24 per
maand onbeperkt naar de film

bij 75 filmtheaters en bioscopen
in Nederland. Ontdek wat er dit
filmseizoen allemaal te zien is:
cineville.nl

JEANETTE NORDAHL OVER *BEGINNINGS* 'IN MIJN EIGEN RELATIES ZEGT NIEMAND OOIIT WAT DIE BEDOELT'

Een onverwachte gebeurtenis zet het einde van een huwelijk op losse schroeven. In *Beginnings* vertelt de Deense regisseur Jeannette Nordahl een liefdesverhaal dat op zijn kop is gezet.

DOOR SASJA KOETSIER

"We hebben ik weet niet hoeveel titels overwogen", vertelt Jeanette Nordahl tijdens het filmfestival van Berlijn, waar haar tweede speelfilm in 2025 zijn wereldpremière beleefde. "Maar toen deze in beeld kwam, viel het op zijn plek. Een goede titel loodst je door het verhaal."

Beginnings, meervoud. Ieder einde is een nieuw begin, luidt het hoopvolle gezegde. Dus waarom zou een film niet kunnen beginnen met een einde? In de openingsscène staat Thomas op het punt het huis te verlaten dat hij jarenlang deelde met Ane en hun twee kinderen. Het feit dat hun huwelijk voorbij is, is voor Ane en Thomas al nauwelijks meer een pijnpunt. Ze zijn klaar met elkaar, het hoofdstuk is afgesloten. Ze lijken de belichaming van een ideaalbeeld dat vooral in Noord-Europa vurig wordt gekoesterd: dat van vrije, onafhankelijke individuen die hun eigen levensloop bepalen. Dat beeld houdt alleen geen rekening met alles wat we niet zelf in de hand hebben. Ziekte. Ongeluk. Liefde. Kortom: het leven.

FALEN

"Gelukkig zijn we niet voortdurend doordrongen van het idee dat we geen controle hebben over ons leven", merkt Nordahl op, als ze het heeft over de ideeën die aan de film ten grondslag liggen. "Maar ik denk dat het tegenovergestelde net zo gevaarlijk is: het gevoel dat wij persoonlijk falen als ons leven niet perfect is. En dat het leven dan niet goed, mooi en vol van liefde kan zijn."

Met haar tweede speelfilm vertelt ze een verhaal dat dicht bij haar staat; zelf groeide ze op in een gezin "waarin ziekte een grote rol speelde". Al jarenlang, "misschien al sinds mijn studietijd bij Super16", de Deense onafhankelijke filmschool waar ze in 2012 afstudeerde, liep ze rond met het idee voor dit verhaal. "Ik heb me er vaak over verwonderd hoe het leven doorgaat ondanks zulke onverwachte gebeurtenissen."

Thomas gaat samenwonen met zijn nieuwe vriendin, maar hoe Ane en Thomas precies op dat punt zijn aanbeland laat de film onbesproken. "De personages hebben een voorgeschiedenis vanaf de dag dat ze werden geboren tot aan het moment waarop wij ze ontmoeten," bevestigt Nordahl als ik haar daarnaar vraag, "maar voor mij was het nooit belangrijk om die uit te leggen. We voelen dat ze klaar zijn met elkaar; de film gaat erover hoe je verdergaat vanaf dat punt en wat er dan gebeurt. Hoe oude liefde zich soms kan manifesteren op een nieuwe manier."

SUBTEKST

Nordahl prijst de samenwerking met haar hoofdrolspelers, Trine Dyrholm en David Dencik, twee acteurs met een stevige staat van dienst in Deense en internationale producties. "Soms weet je vanaf het begin: we vertellen hetzelfde verhaal. Dat geluk had ik met Trine en David. Bij mijn eerste ontmoeting met Trine zei ze: 'OK, luister, ik ga mezelf geven aan jou, en aan de film. Dit voelt goed.' En ik denk dat die gulheid, dat volkomen vertrouwen dat zij heeft in haar regisseurs, ontzettend speciaal is."

Wat dit relatiedrama onderscheidt van veel andere is hoe de film je ertoe weet te bewegen je oordeel over de personages op te schorten. Wat weer samenhangt met alles wat niet wordt verteld, maar wel doorsijpelt in de onderlinge dynamiek. Nordahl beaamt dat er wat haar betreft "geen slechteriken" zijn in deze relatie. "Deze twee mensen hebben in de loop van jaren allebei in gelijke mate hun bijdrage geleverd. Maar het zijn ook mensen die nooit zeggen wat ze eigenlijk be-

doelen, of wat ze eigenlijk vinden. Met Trine en David hadden we het veel over tekst en subtekst, en hoe iets te zeggen zonder het te zeggen.

"In films zie je vaak dat personages zich extreem bewust zijn van hoe ze communiceren. Maar in mijn eigen persoonlijke relaties – met partners, vrienden, familie – zegt niemand ooit wat die bedoelt. Want zeggen wat je denkt is één ding, maar begrijpen wat je denkt is nog iets anders. Dat probeer ik over te brengen, want voor mij voelt dat waar – voor mij voelt dat als mensen die communiceren. Maar: hun onvermogen heeft wel gevolgen. Voor de kinderen in dit geval."

fk

LEES DE RECENSIE VAN *BEGINNINGS* OP PAGINA 35

JEANETTE NORDAHL

GENOMINEERD VOOR 9 OSCARS

PETER BRADSHAW, THE GUARDIAN

JAMIE GRAHAM, EMPIRE

NICK HOWELLS, THE STANDARD

DANNY LEIGH, FINANCIAL TIMES

ROBBIE COLLIN, THE TELEGRAPH

CHARLES GANT, HEAT

IAN SANDWELL, DIGITAL SPY

DAVID CROW, DEN OF GEEK

TIMOTHÉE CHALAMET

A JOSH SAFDIE FILM

MARTY SUPREME

A24

DREAM BIG • 19 FEBRUARI

INDEPENDENT FILMS

TWIST AND SHOUT

Mona Fastvold toont in *The Testament of Ann Lee* hoe de trauma's in het leven van Ann Lee de geloofsbeginnselen vormen van de Shaker-gemeenschap die haar als wedergeboren Christus ziet – inclusief extatische reli-raves.

DOOR JOOST BROEREN-HUITENGA

In de eindcredits van *The Testament of Ann Lee* wordt afgeteld. “Op de piek rond 1840: ongeveer zesduizend volgelingen”, staat als eerste vermeld. Tussen de namen van cast en crew door volgen meer jaartallen, met steeds een beetje minder volgelingen erachter. Het eindigt bij 25 juli 2025, het moment dat de film werd afgerond: “Twee volgelingen.”

Het gaat om het aantal Shakers, de (voornamelijk) Amerikaanse christelijke geloofsgemeenschap waarvan Mona Fastvold's film de achttiende-eeuwse ontstaansgeschiedenis schetst. Die groepering is nu dus op sterven na dood. (De teller is overigens inmiddels weer gestegen naar drie: in augustus 2025 voegde een 95 jaar oude vrouw zich bij de laatste actieve Shaker-gemeenschap.)

De film begint niet in de toen-nog-niet Verenigde Staten maar in Manchester, waar titelheld Ann Lee (lumineus gespeeld door Amanda Seyfried) in 1736 geboren wordt in een arm en ongeletterd gezin in de Quaker-gemeenschap. Zij zou uitgroeien tot voorvrouw van de Shakers, een afsplitsing van de Quakers die de nadruk op gemeenschap van die beweging overneemt maar zich kenmerkt door haar extatische geloofsbelijdenis in zang en dans, en haar puriteinse afwijzing van alle seks, zelfs binnen het huwelijk. Precies daarom nemen de aantallen ook zo snel af: niemand wordt als Shaker geboren, nieuwe zieltjes kunnen alleen gewonnen worden door aanwas van buiten.

Het is overigens maar de vraag of die laatste overgebleven volgelingen deze film over hun gemeenschap willen zien, hoe respectvol Fastvold er ook mee omgaat. Waarschijnlijk bevat hij voor hen te veel aardse

zaken, met name dus seks – en in het bijzonder het seksueel sadisme dat Anns echtgenoot Abraham (Christopher Abbott) in enkele scènes op haar botviert.

De volgelingen van ‘Moeder’ Ann Lee, die door hen wordt gezien als manifestatie van God op aarde, zullen vast ook struikelen over de zeer menselijke visie die Fastvold op haar geeft. Over de wonderen die zij zou hebben verricht wordt wel gesproken, maar Fastvold brengt ze niet in beeld. In plaats daarvan schetst ze hoe de trauma's van Lee's persoonlijke leven – de armoede; de vervolging van haar beweging; de vier kinderen die zij verloor – vormend waren voor de geloofsbeginnselen van de beweging waarvan zij de spiritueel leider werd.

EXTATISCHE DANSSCÈNES

Zo neemt *The Testament of Ann Lee* haar hoofdpersoon uiterst serieus, zonder volledig mee te gaan in hoe zij de wereld (en het bovenaardse) ervaart. Dat geeft de film een wonderlijke, en zeer aanstekelijke, mengeling van bijna ironische distantie en ingeleefde ernst.

Dat uit zich ook in de muzikale momenten – *The Testament of Ann Lee* is óók een soort musical – rond de hymnes en vooral de extatische groepsdansen waaraan de Shakers hun naam danken. Fastvold, componist Daniel Blumberg en choreograaf Celia Rowson-Hall maken er modern aanvoelende, opzweepende dansscènes van, bijna als een rave. Het staat waarschijnlijk ver af van hoe het destijds daadwerkelijk ging (voor zover dat überhaupt is na te gaan), maar roept voor de hedendaagse kijker wel zeer overtuigend op hoe het voor de mensen toen

gevoeld moet hebben.

Precies de zeer aardse aanpak maakt ook dat de film het individuele levensverhaal van Ann Lee ontstijgt en boekdelen spreekt over de rol van religie en seks in Amerika, zowel toen als nu.

Fastvold schreef *The Testament of Ann Lee* samen met haar partner Brady Corbet, zoals ze eerder ook het door Corbet geregisseerde *The Brutalist* samen schreven; ze waren ook elkaars *second unit directors*. De twee gelijktijdig ontwikkelde films werken dan ook als keerzijdes van dezelfde medaille.

FUNDAMENT VOOR HET HEDEN

Beide draaien om immigranten die naar Amerika trekken maar in plaats van het beloofde land een hard gelag aantreffen. En beide onderzoeken hoe het verleden dat ze tonen het fundament legde voor de maatschappij zoals die nu is. Waar het in *The Brutalist* draait om geweld en xenofobie, gaat het in *The Testament of Ann Lee* om seks en religie.

In hun afwijzing van alle seksualiteit lijken de Shakers een voorloper van de puriteinse wind die ook nu weer door de Amerikaanse (en, daaruit voortvloeiend, de westerse) samenleving waait. Maar Fastvold benadrukt de andere kanten van de beweging: het pacifisme; het leven in harmonie met de natuur; de nadruk op gemeenschap boven individu; het nastreven van gelijkwaardigheid van de seksen – “aangezien zowel man als vrouw in het evenbeeld van God geschapen zijn, moet God zowel man als vrouw zijn”, wordt in de film herhaaldelijk gezegd. Misschien moeten we die aspecten weer meer centraal gaan stellen, lijkt Fastvold impliciet te zeggen – of dat nu in het geloof is of daarbuiten.

THE TESTAMENT OF ANN LEE VERENIGD KONINKRIJK / VERENIGDE STATEN, 2025 | REGIE MONA FASTVOLD | MET AMANDA SEYFRIED | 136 MINUTEN | DISTRIBUTIE DISNEY | TE ZIEN OP IFFR EN VANAF 26 FEBRUARI

OSCARs

2 NOMINATIES
BESTE GELUID
BESTE INTERNATIONALE FILM

INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
ROTTERDAM
SELECTIE 2026

JURYPRIJS
CANNES FILMFESTIVAL

WINNAAR 5
EUROPEAN FILM AWARDS

GOLDEN
GLOBE
AWARDS

2 NOMINATIES
BESTE SOUNDTRACK
BESTE FILM (NIET-ENGELSE TAAL)

SIRÄT

EEN FILM VAN **OLIVER LAXE**

**'A PHENOMENAL AND UNIQUE PORTRAIT OF A GROUP
OF THRILL-SEEKING RAVERS ENTERING INTO A SPIRITUAL
ABYSS IN THIS EXTRAORDINARY NEW FILM BY OLIVER LAXE'**

LITTLE WHITE LIES

'SPECTACULAR'

INDIEWIRE

'THRILLING'

VARIETY

VANAF 19 FEBRUARI IN DE BIOSCOOP

cinéart

www.cineart.nl

[f/cineartnederland](https://www.facebook.com/cineartnederland)

[y/cineartnl](https://www.youtube.com/c/cineartnl)

[ig/cineart_nl](https://www.instagram.com/cineart_nl)

[ig/cineartnederland](https://www.tiktok.com/cineartnederland)

[d/cineart_nl](https://www.tiktok.com/cineart_nl)

16 27

WHISTLE Clichés bij de kluisjes

Clichés kunnen heerlijk zijn, zoals in de highschoolfilm. Hoe zet *Whistle* ze in – en waar wijkt de horrorfilm ervan af?

Wie écht van films houdt of, anders gezegd, van échte films houdt, is wars van formulewerk. Formules, denkt de cinefiel, staan haaks op kunst, die nieuwe paden zoekt, haar eigen vorm uitvindt, verrast bij elke bocht. Toch heb ik een zwak voor vertrouwde wegen, zoals die van de highschoolfilm. Juist de vaste elementen bieden de mogelijkheid te zoeken naar afwijkingen en variaties; naar die ene onverwachte bocht in een weg die je verder wel kunt dromen. Of de highschoolfilm in kwestie nu valt in het genre van de comedy (zoals *American Pie*), het drama (*The Breakfast Club*), de romkom (*Clueless*) of de horrorfilm (*Scream*), steeds zijn er dezelfde clichés om af te vinken. En toch deden de hierboven genoemde films allemaal op hun eigen manier iets wat niet eerder was gedaan, wisten ze de clichés te plooiën tot iets nieuws – iets eigens. Hoe zit dat in highschoolhorrorfilm *Whistle*?

In een highschoolfilm vallen de personages netjes in categorieën (cliché #1), zoals “de nerd” en “de jock” – kijk *The Breakfast Club* er maar op na. Deze personages worden met categorie en al aan ons voorgesteld (cliché #2), bij de ingang van de school (in *10 Things I Hate About You*), in de kantine (*Mean Girls*) of bij de kluisjes op de gang, zo-

als in *Whistle*. Chrys (buitenbeentje), op sleeptouw genomen door neef Rel (nerd) maakt hier kennis met Grace (prinses), Dean (jock) en love interest Ellie, voordat ze in haar kluisje een vreemd object ontdekt: een Azteekse doodsfuit waarmee je, als je erop blaast, de dood oproept. Met dat gegeven

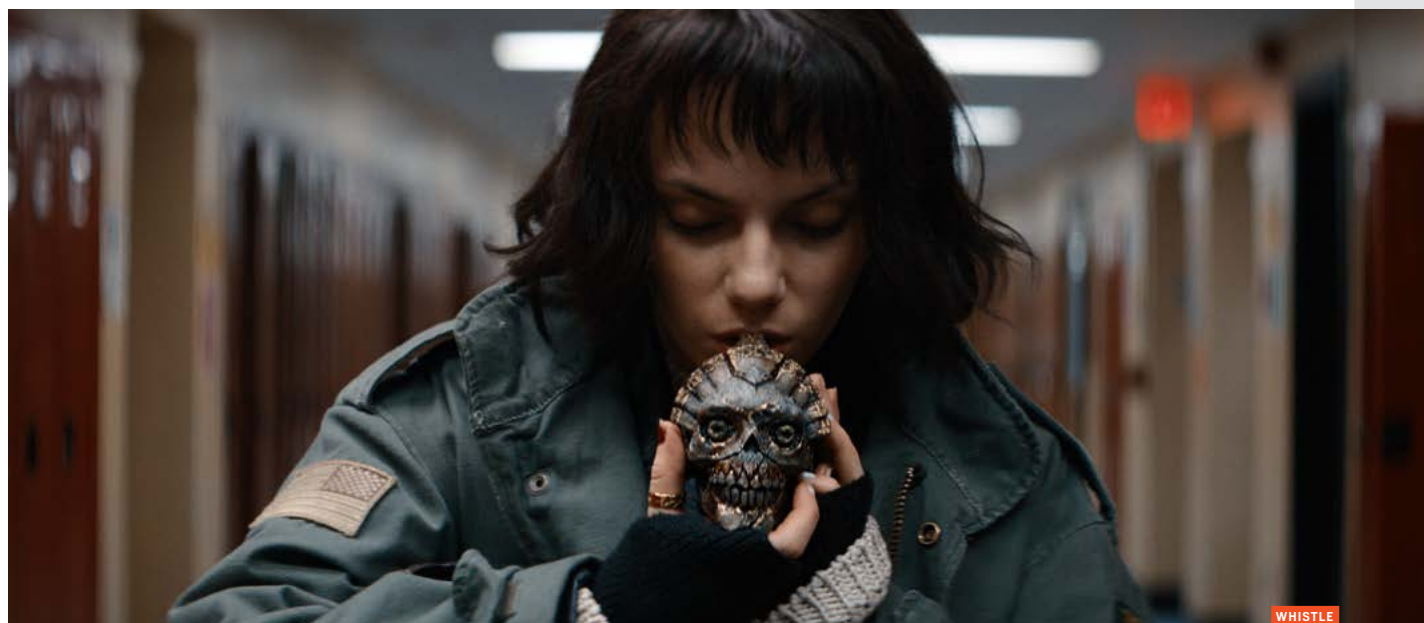
ontvouwt *Whistle* zich als een variatie op de *Final Destination*-reeks (cliché #3), waarin de dood zelf de slechterik is. Maar waar wijkt de film van de clichés af?

Chrys is niet zomaar een buitenbeentje: ze is herstellende van een drugsverslaving, rouwt om haar vader en worstelt met een schuldgevoel. Ook is ze queer, een thema dat in highschoolfilms meestal alleen als subtekst opduikt (zoals wordt getoond in essayfilm *Beyond Clueless*). De sfeer van *Whistle* is daarbij uitgesproken *grungy* – zie het grijze stadje, het personage van de jonge pastoor die

tevens dealer is en de vieze nagels van Chrys. *Whistle* is zich volledig bewust van alle highschoolclichés, weet ze te benutten en te omzeilen, maar mist net wat overtuiging en vaart. Eng wordt het ook niet; wel, uiteindelijk, ontroerend. En dat is een bocht die ik écht niet zag aankomen.

BASJE BOER

WHISTLE CANADA/IERLAND, 2025 | REGIE CORIN HARDY | MET DAFNE KEEN, SOPHIE NÉLISSE, SKY YANG | 101 MINUTEN | DISTRIBUTIE THE SEARCHERS | TE ZIEN VANAF 5 FEBRUARI

WHISTLE

BEGINNINGS Een bloedpropje als spelbreker

Dit Deense scheidingsverhaal met een twist laat zien hoe het leven zijn eigen ding doet.

Ongebruikelijk is eigenlijk al dat Ane en Thomas hun scheiding al keurig geregeld denken te hebben wanneer *Beginnings* begint. Ze hebben bedacht dat ze hun twee kinderen pas hoeven in te lichten wanneer Thomas definitief naar zijn nieuwe vriendin gaat. Gaat dat niet wat al te makkelijk voorbij aan ieders emoties? Het moet wel misgaan, maar de manier waarop dat gebeurt, kon niemand zien aankomen.

Ane wankelt en valt. Kort daarvoor zagen we haar nog aan het werk als hoogleraar oceaankunde die ook zelf duikt. Wanneer Thomas thuiskomt van zijn werk in een jeugdinrichting en haar vindt, blijkt ze een beroerte te hebben gehad die haar linkerkant groten-deels verlamt.

Na het geprezen *Wildland* (*Kød og blod*, 2020) is dit de tweede speelfilm van Jeanette Nordahl, die ook het scenario mede voor haar rekening nam. Inspiratie vond ze bij de relatie van haar ouders, waar ziekte al een rol

speelde sinds zij een kind was. Ze ziet *Beginnings* als een ode aan het leven, hoe grillig dat ook kan zijn.

Dat verklaart ongetwijfeld waarom toeval een grote rol speelt in deze film die vooral observerend van toon is, met een scherp oog voor reacties en gevoel. Alledaagse gezinsmomenten contrasteren met Ane's zwemtraining tijdens haar revalidatie, waar bij haar verbetering oogt als een daad van verzet. Maar ook thuis is er onderhuidse spanning die soms heftig tot uiting komt.

Wanneer tienerdochter Clara, die op hoog niveau turnt, argeloos moppert over haar evenwicht is dat voor de wankelende Ane aanleiding om onthutsend uit te vallen.

Thomas besluit voorlopig bij Ane te blijven, wat voor nieuwe toenadering zorgt. Tegelijkertijd zien we hoe Ane haar hulpbehoevendheid maar moeilijk accepteert.

Het overbrengen van de emotionele verwarring die deze situatie voor beide partners met zich meebrengt is aan topacteurs Trine Dyrholm en David Dencik prima toevertrouwd. Verrassende nieuwkomer is Bjørk Storm als tienerdochter Clara – die uiteindelijk op onverwacht provocerende wijze lucht geeft aan haar gekwetstheid. Het drama lezen we in deze film echter vooral van de gezichten af. Dat maakt Nordahls aanpak heel overtuigend en realistisch, maar ook wel eens wat ongrijpbaar. Aan de andere kant: vermoedelijk kunnen Ane en Thomas het zelf ook moeilijk onder woorden brengen. Het leven is nu eenmaal zo.

LEO BANKERSEN

BEGINNINGS

BEGINNINGS (BEGYNDELSE) DENEMARKEN/ZWEDEN/BELGIË/IJSLAND, 2025 | REGIE JEANETTE NORDAHL | MET TRINE DYRHOLM, DAVID DENCIK | 97 MINUTEN | DISTRIBUTIE SEPTEMBER FILM | TE ZIEN VANAF 19 FEBRUARI | ZIE OOK HET INTERVIEW OP P 31

IS THIS THING ON?

De man in sluimerstand

Regisseur Bradley Cooper neemt wat gas terug met de fijne tragikomedie *Is This Thing On?*, over een uitgecheckte schlemiel die het comedycafé gebruikt als therapieruimte.

‘We moeten er gewoon maar mee stoppen hè?’

‘Jup.’

Zelden voltrok een echtscheiding zich zo achteloos en gewoontjes als in *Is This Thing On?*. Echtelieden Alex (Will Arnett, tevens co-scenarist) en Tess (Laura Dern) sukkelen al een tijdje naar de finish van hun huwelijk, en houden de schijn hooguit nog even op voor vrienden en hun twee zoontjes. Hier geen doldwaze scheidingstaferelen zoals in een melige komedie als *The Roses*, maar eerder onhandigheid en pure gelatenheid.

Is This Thing On? is de derde speelfilm van acteur en regisseur Bradley Cooper, die toch een van de meer fascinerende carrières van de laatste jaren heeft. Cooper debuteerde in 2018 met een voortreffelijke hervertelling van *A Star Is Born*, waarin hij zelf de hoofdrol speelde naast debutant Lady Gaga. Daarna vertilde hij zich in *Maestro* aan het levensverhaal van legendarische componist Leonard Bernstein. Die film leek in veel opzich-

ten een hopeloze schreeuw om Oscars, waarbij Cooper ook zijn eigen genialiteit iets te veel tentoon wilde spreiden.

Waar *A Star Is Born* en *Maestro* vooral

draaiden om mannen die worstelen met hun eigen genialiteit, is Coopers derde speelfilm haast angstaanjagend normaal.

Het is alsof de regisseur het gaspedaal wat meer durft los te laten, met een verhaal over gegoede middenklassers bij wie in hun buitenwijken de verveling heeft toegeslagen. De door Arnett gespeelde Alex is in niets de Grote Man die Cooper opvoerde in zijn eerdere films, want Alex is toch vooral een

schlemiel die in niets écht uitblinkt.

Onconventioneel is hij wel, want zijn gevoelens over de echtscheiding verwerkt hij door op een avond impulsief mee te doen aan een *open mic*-avond in een comedyclub. Echt talent heeft hij niet, maar Alex heeft om merkwaardige redenen wél een soort gunfactor. Het zal zijn onvoorwaardelijke openheid zijn, want Alex gebruikt de comedyclub al gauw als een therapieruimte, waarin hij al zijn zielenroerselen het publiek in smijt. Voor de één is een midlifecrisis een motor of een affaire, voor de ander blijkbaar een comedycarrière in het New Yorkse nachtleven.

Zo’n kunstmatige opzet kan in mindere handen vervelend worden, maar Arnett (vooral bekend door zijn geweldige werk in series als *Arrested Development* en *Bojack Horseman*) verkoopt het voortreffelijk. Want ja, natuurlijk gun je hem meer dan die hangende schouders door een leven zonder uitdaging. Ook de chemie met zijn altijd goede tegenspeler Dern is daarbij voortreffelijk. Hoewel Cooper (die zelf een bijfiguur speelt met de naam ‘Balls’) naar het einde toe iets te veel mikt op bevredigende feelgood, is zijn derde speelfilm daarmee een relatief bescheiden karakterstudie van een mensenleven in sluimerstand.

ALEX MAZEREËUW

IS THIS THING ON?

THE WIZARD OF THE KREMLIN

Het oor van de tsaar

Héérlijk om Jude Law zich te zien uitleven op Vladimir Poetin als veredelde Bond-vilain. Maar het ontbreekt *The Wizard of the Kremlin* aan de diepgang die daar het fundamenteel voor zou moeten zijn.

Van alle filmmakers die hun carrière begonnen als filmcriticus, is dat bij Olivier Assayas nog het meest merkbaar. Zijn films draaien vrijwel altijd in de eerste plaats om analyse – meer dan om bijvoorbeeld emotie of een herkenbare visuele stijl. Dat kan de analyse zijn van een filmklassieker en een genre (*Irma Vep*, 1996), een analyse van musea en verzamelen (*L’heure d’été*, 2008), of een analyse van acteur Juliette Binoche (*Clouds of Sils Maria*, 2014).

In Assayas nieuwe film *The Wizard of the Kremlin* (*Le mage du Kremlin*) draait het, net als in bijvoorbeeld *Après mai* (2012) en *Wasp Network* (2019), om de analyse van een politiek en maatschappelijk tijdperk. In dit geval dat van Rusland onder Vladimir Poetin.

De film, gebaseerd op de gelijknamige roman van Giuliano da Empoli, draait overigens niet direct om Poetin. Eerder gaat het om de krachten die de dictator aan de macht hielpen en hem daar hebben gehouden. Die

worden samengebonden in de fictieve persoon van Vadim Baranov (gespeeld door Paul Dano in onderkoelde grijze-muis-modus), die Da Empoli baseerde op Vladislav Soerkov, de spindoctor die naar verluidt jarenlang aan de touwtjes trok in het Kremlin. Zo was Soerkov bijvoorbeeld degene die het eufemisme “soevereine democratie” intro-

duceerde voor wat in feite een dictatuur is.

Ingekaderd door een gesprek met een Amerikaanse journalist doet Baranov in *The Wizard of the Kremlin* grotendeels zelf zijn verhaal. Hoe hij eerst een bevlogen experimenteel theatermaker was, maar teleurgesteld door lauwe ontvangst en maatschappelijke minachting in de jaren negentig terechtkwam in de cowboy-wereld van het televisie-entertainment, een gloednieuw fenomeen in perestrojka-Rusland.

Als de positie van president (en dronken-lap) Boris Jeltsin steeds meer onhoudbaar wordt, bekokstooft Baranov met wat andere

oligarchen een plan om een stroman in het zadel te helpen. Dat wordt Poetin, maar al snel blijkt die niet zo plooibaar als de groep had gehoopt. Terwijl de anderen die in het complot zaten een voor een tot “staatsvijand” worden uitgeroepen, blijft Baranov lange tijd het oor van “de tsaar” houden.

In vliegende vaart komen vervolgens de crisissen voorbij die Poetins presidentschap hebben gevormd: de Tweede Tsjetsjeense Oorlog; zijn harteloze optreden rond het zinken van de onderzeeër Koersk; tot aan de annexatie van de Krim in 2014 aan toe. Dat levert vooral in de een-tweetjes tussen Baranov en Poetin vaak smakelijke scènes op – Jude Law legt een hoop vilein plezier in zijn vertolking van de dictator.

Waar het aan schort is echter die analyse waar Assayas in het verleden zo vaak juist in uitblonk. Er komt veel in vogelvlucht voorbij, waardoor er weinig ruimte is om veel verder dan het oppervlak te komen. Het eindresultaat is een film die met zijn lengte van bijna tweeënhalf uur zowel te lang als te kort voelt.

JOOST BROEREN-HUITENGA

THE WIZARD OF THE KREMLIN

THE WIZARD OF THE KREMLIN (LE MAGE DU KREMLIN) FRANKRIJK/VERENIGD KONINKRIJK/VERENIGDE STATEN, 2025 | REGIE OLIVIER ASSAYAS | MET PAUL DANO, JUDE LAW | 145 MINUTEN | DISTRIBUTIE THE SEARCHERS | TE ZIEN VANAF 26 FEBRUARI

MEER DAN BABI PANGANG

Verbroederend en oer-Hollands gerecht

In een intrigerende egodocumentaire ver-
weeft filmmaker Julia Ng haar eigen fami-
liegeschiedenis met de geschiedenis van
het Chinees-Indische restaurant in Neder-
land.

Chinees-Indische restaurants verdwijnen
met rasse schreden uit het Nederlandse
straatbeeld. Er is een tekort aan Chinese
koks, de nieuwe generatie Chinese Neder-
landers ziet geen heil in een leven in de ho-
reca en sushi verdringt andere Aziatische
restaurantvormen van de markt. In *Meer dan
babi pangang* is te zien hoe ook Chun Yuen,
de vader van filmmaker Julie Ng, op het punt
staat om zijn etablissement in Rozenburg te
sluiten: hij heeft geen opvolger. Ng realiseert
zich dat met die sluiting ook een wezenlijk
onderdeel van haar familiegeschiedenis ver-
dwijnt. Ze besluit zich te verdiepen in haar
familieverleden en de rol van Chinees-Indi-
sche restaurants in de Nederlandse gemeen-
schap.

De ouders van Ng kwamen in 1975 vanuit
Hongkong naar Nederland en moesten zeven
dagen per week "koken, serveren en schoon-
maken". Voordat ze in Rozenburg neerstre-
ken exploiteerden ze een restaurant in Sint-

Oedenrode. Ng, die werd geboren in 1979,
herinnert zich die tijd nog levendig. In de
voice-over vertelt ze op poëtische wijze hoe
haar speelgoed bestond uit "grote stukken
kroepoek en kleine stukjes sambal". Terwijl
andere kinderen buiten speelden, was Ng
servetten aan het vouwen. Ze vertelt hoe ze

zich in die tijd schaamde voor haar Chinese
afkomst. In de loop van de film blijkt dat ge-
voel gerelateerd aan de soms weerzinwek-
kende wijze waarop Chinese Nederlanders
sinds het begin van de vorige eeuw zijn en
worden behandeld.
Zo duikt Ng onder meer in het verleden

MEER DAN BABI PANGANG

van het Rotterdamse Katendrecht, waar
Chinees matrozen in 1929 ten onrechte de
schuld krijgen van de economische malheur.
Ook Ng heeft vandaag de dag nog te maken
met racisme. Maar de documentaire toont
ook de positieve impact die de Chinees-Indi-
sche restaurants hebben op de Neder-
landse gemeenschap: in veel dorpen
fungeert de Chinees als een vervangend
dorpshuis. En, zoals Ng in de film stelt: "Het
gerecht is oer-Hollands"

Ng lardeert de film ook met de nodige hu-
mor. Als Foodtrend-analist Anneke Amer-
laan voor de camera uitlegt dat Nederlanders
traditiegetrouw houden van "zompig eten"
en we nu eenmaal van een "sausje houden",
denk je dat ze neerkijkt op babi pangang.
Niets is minder waar: iedereen houdt van
babi pangang, het is het verbroederende cu-
linaire item op het menu van het Chinees-
Indische restaurant. *Meer dan babi pangang*
doet in die zin zijn naam eer aan: er schuilt
een groter verhaal achter het gerecht van ge-
bakken varkensnek in zoetzure saus. Dat Ng
dat verhaal vat in de vorm van een egodocu-
mentaire geeft de film een mooie intieme di-
mensie en leidt ertoe dat deze geschiedenis
een stuk tastbaarder wordt.

OMAR LARABI

MEER DAN BABI PANGANG NEDERLAND, 2025

| REGIE JULIA NG | 71 MINUTEN | DISTRIBUTIE
PERISCOOP | TE ZIEN VANAF 19 FEBRUARI | LEES OP
filmkrant.nl EEN INTERVIEW MET JULIE NG

TIMESTAMP

Wiskundelessen op een steenworp van het front

De documentaire *Timestamp* geeft een
hoopvol bedoeld maar desondanks intens
treurig beeld van het Oekraïense onderwijs
in oorlogstijd.

Als je een tourniquet aanbrengt om een le-
vensbedreigende bloeding te stoppen, noteer
je daarop het tijdstip waarop het is aange-
bracht. Vanaf dat moment wordt er namelijk
afgeteld naar het punt waarop onherstelbare
cel schade intreedt.

Het aanbrengen van een tourniquet is een
les die Oekraïense jongeren tegenwoordig al
op schokkend jonge leeftijd op school geleerd
krijgen, zien we in *Timestamp* (*Strichka
chasu*). De documentaire van Kateryna Gor-
nostai, die draait om het Oekraïense onder-

wijs in oorlogstijd, ontleent zijn titel aan het
tijdstempel dat op de knevelverbanden wordt
genoteerd. De film is in zekere zin zelf ook
zo'n soort tijdstempel – een momentopname
van een crisis, waarin het aftellen is voordat
de schade onherstelbaar wordt.

Timestamp was de enige documentaire in
de competitie van het filmfestival van Berlijn
in 2025. Gornostai toont in haar film, gedraaid
tussen april 2023 en juni 2024, hoe docenten
en leerlingen op Oekraïense scholen proberen
een vorm van normaliteit te behouden terwijl
om hen heen de oorlog met Rusland woedt.

De film is een lappendeken van scènes over
educatie tegen de klippen op, gefilmd op
scholen door het hele land – aan het begin
van elke scène wordt de locatie gegeven, in-

clusief de afstand tot de frontlinie van de
oorlog. Dat is soms slechts enkele kilometers.
De structuur volgt die van één schooljaar, van
de eerste schooldag in de late zomer tot een
feestelijk ritueel voor de groepachters aan het
begin van de volgende zomer.

Wie zien een schooldirecteur die mensen
rondleidt door zijn platgebombardeerde
pand, terwijl in een vleugel die gespaard is ge-
bleven de lessen gewoon doorgaan. We zien
hoe docenten zich bekwamen in onderwijs via
videoverbindingen, aan leerlingen die zijn on-
dergedoken of met hun ouders naar het bui-
tenland zijn gevlucht en verspreid over heel
Europa leven. We zien hoe ouders zich bekla-
gen over de trage wederopbouw van vernie-
tigde schoolgebouwen. We zien lessen die
worden onderbroken door bomalarmen, een
EHBO-les die draait om het verplegen van
schotwonden, een techniekklas die drones
voor het leger in elkaar knutselt.

Timestamp wil duidelijk een hoopvol por-
tret zijn van Oekraïense vastberadenheid in
het aangezicht van alle vernietiging van de
afgelopen jaren. Maar het is evengoed een
intens treurig stemmend beeld van een ge-

TIMESTAMP

neratie jongeren die hun hele schooltijd
doorloopt onder oorlogsdreiging. Afgaand
op wat we hier te zien krijgen, leren ze toch
vooral hoe je oorlog voert en overleeft.

JOOST BROEREN-HUITENGA

TIMESTAMP (STRICHKA CHASU) OEKRAÏNE/

FRANKRIJK/LUXEMBURG/NEDERLAND, 2025 | REGIE
KATERYNA GORNOSTAI | 125 MINUTEN | DISTRIBUTIE
CHERRY PICKERS | TE ZIEN VANAF 19 FEBRUARI, OOK
VIA picl.nl | INTERVIEW MET GORNOSTAI OP P.29

KORT

DIPLODOCUS

Wojtek Wawszczyk | Dinosauriërs en hun uit-
roeiing, dat is herkenbare thematiek. Maar in
deze van origine Poolse kinderfilm lijkt één dap-
pere groene dino alleen over te blijven wanneer
de wereld om hem heen wordt uitgewist. Deze
Diplodocus moet door de pagina's van een
stripboek reizen en samen met een tovenaars
en twee wetenschappers de boel herstellen.

TE ZIEN VANAF 4 FEBRUARI

DUIVINDER

Rik Sinkeldam | Duifjes, duifjes, daar draait het
allemaal om in deze familiefilm van eigen
bodem. De veertienjarige Fenna verhuist naar
een klein dorp en ontdekt daar een heel nieuwe
wereld als ze stuit op de verzameling postdui-
ven van haar grootvader, die al jaren in stilte

rouwt om zijn geliefde. Fenna besluit om met
hulp van de postduiven een oude jeugdliefde
van hem terug te vinden. Zoals we lezen op de
poster: "Een missie met vleugels."

TE ZIEN VANAF 4 FEBRUARI

NACHTWACHT – HET KRISTAL VAN HET KWAAD

Damien Nieuborg, Gert-Jan Booy | Nieuw deel
in de filmfranchise gebaseerd op de populaire
Ketnet-kinder serie. In deze avonturenreeks vol-
gen we een trio met magische krachten dat de
strijd aanbindt met allerhande gespuis. In dit
nieuwe deel is dat de meedogenloze president
Xantara, die met het 'kristal van het kwaad' de
mensenwereld wil vernietigen. De Nachtwacht
moet in actie komen.

TE ZIEN VANAF 4 FEBRUARI

DUIVINDER

OLIVIA

Irene Iborra | Spaanse stop-motionfilm over de
twaalfjarige Olivia, die haar wereld zelf instort
wanneer ze met haar moeder Ingrid en
broertje Tim uit huis wordt gezet. Dakloos wor-
den ze niet direct, want ze kunnen terecht in

DIPLODOCUS

SILK ROAD FILM SALON PRESENTS IN COPRODUCTION
WITH CLIN D'OEIL FILMS, HUMAN, SHELTERPROD

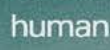
A FILM BY
ABOOZAR AMINI

کابل
در مناجات

KABUL, BETWEEN PRAYERS

written and directed by ABOOZAR AMINI producer JIA ZHAO co-producer HANNE PHLYPO
associate producer ELKE HERTOQS director of photography ALI AGHA OKTAY KHAN
sound recording ALI AGHA OKTAY KHAN editing ANNELOTTE MEDEMA CĂTĂLIN CRISTUȚIU
NEEL COCKX CARLO FRANCISCO MANATAD sound editing and sound design DAVID VRANKEN FÉLIX JOIE
ENSIEH LAYLA MALEKI re-recording mix JONATHAN VANNESTE worldsales MEDIAWAN RIGHTS

NU TE ZIEN IN DE FILMTHEATERS

THE MAKING OF DE JEUGD VAN TEGENWOORDIG Binnen de lijntjes klieren

Recalcitrante hiphopband De Jeugd van Tegenwoordig viert haar twintigjarig bestaan met een geïmproviseerde making-of van een fake speelfilm over hun creatieve leven.

Schrijver Maartje Wortel komt auditie doen voor de rol van Faberyayo (Pepijn Lanen). Acteur Isabelle Kafando speelt Willie War-taal (Olivier Locadia). Lange Frans krijgt commentaar op zijn stemimitatie van Vjêze Fur (Freddy Tratlheiner): "Toen je meer jezelf was kwam je dichterbij de essentie van mij." Maar omdat hiphopband De Jeugd van Tegenwoordig geen van de acteurs geschikt vindt, trommelt regisseur Jan Hulst vlak voor de opnames nieuwe acteurs op voor een speelfilm over hun weg naar de top. Tegelijkertijd filmt Jeugd-vriend Bastiaan Bosma in aanloop naar het twintigjarig jubileumconcert in de Ziggo Dome de band achter de schermen. Een derde regisseur – Tomas Kaan – legt al die ongeregelde handhield vast in de 'making-of'.

Twee films in een film dus, waarin reali-

teit, fictie en spel om voorrang strijden. Want wat is écht? Het past bij de recalcitrante band die zich niet in een hokje laat vangen. Als regisseur Jan zijn plan voor een klassieke *heroes' journey*, van *rise to fame* via crisis naar loutering lanceert, reageert Vjêze: "Dat is precies wat interviewers de hele tijd met ons hebben willen doen: een soort van tevoren opgestelde waarheid van de situatie maken en dan alleen maar antwoorden uit ons halen die hun verzonnen verhaal bevestigen." Aan geschiedvervalsing doen ze niet. Zeggen ze. Hoe saai hoe beter. Toch?

Binnen de losjes opgezette, absurde kaders heeft de band vrij spel. Het leidt tot eindeloos leip geiten, op de set 'Jan even klieren', komisch gelul over bakkeljauw, borrelnotjes, patta's en steunzolen. Soms ontstaat er iets moois. Vjêze die zegt: "Vroeger was de toekomst iets als het beloofde land." Daarnaast absurdistische re-enactments van hoe doorbraakhit *Watskeburt* ontstond, de zoektocht naar schwing, de maandlange trip in een Brussels hotel voor het derde album.

THE MAKING OF DE JEUGD VAN TEGENWOORDIG

Kortom allesbehalve wat je bij een standaard documentaireportret van een band verwacht. Of wel, want doorspekt met korte flashbacks van mediaoptredens, videoclips en concerten. Daartussen flarden van de catchy tunes van het vierde bandlid, de muzikale motor Bas Bron. Als je het al niet meer verwacht krijg je als uitsmijter toch nog een flinter van het jubileumconcert toegeworpen.

Al met al blijkt de chaos gestructureerder dan ze toegeven. De Jeugd weigert te mystificeren, kruipert vervolgens toch in een rol, die hun anti-*heroes' journey* zowel dramatiseert als om zeep helpt. De lijn in het verhaal is dat de vrije jaren voorbij zijn. De 'langstzittende

hiphopformatie van ons land' is volwassen geworden. Gestopt met drinken en drugs, getrouwd, vader, er zijn nu verantwoordelijkheden. De eerste drie albums waren onbezorgd, volgens Vjêze. Sindsdien "voelt het als binnen de lijntjes klieren, terwijl je echt klieren buiten de lijntjes doet".

KARIN WOLFS

THE MAKING OF DE JEUGD VAN TEGENWOORDIG

NEDERLAND, 2026 | REGIE TOMAS KAAAN, JAN HULST, BASTIAAN BOSMA | MET WIWA, VJÊZE FUR, FABERYAY, BAS BRO | 77 MINUTEN | DISTRIBUTIE CINEMA DELICATESSEN | TE ZIEN VANAF 19 FEBRUARI

RENOIR La petite Fuki

In dit dromerige Japanse drama hunkert een elfjarig meisje naar contact. Regisseur Chie Hayakawa verwerkte ervaringen uit haar eigen jeugd in een oogstrelende verkenning van de kinderziel.

Als de elfjarige Fuki in onze tijd leefde zou ze op sociale media aansluiting kunnen zoeken bij andere kinderen met een terminaal zieke vader. En wanneer ze zich niet gezien zou voelen door haar met werk, zorgtaken en geldsores overweldigde moeder dan zou ze kunnen kiezen uit talloze chatgroepen met lotgenoten. Maar Fuki is elf in het Tokio van 1987. In die tijd en op die plaats moet ze het helemaal zelf uitzoeken.

Haar vader is een vriendelijke man, maar hij heeft kanker en wordt in afwachting van zijn onvermijdelijke dood opgenomen in een hospice. Haar afstandelijke moeder worstelt om haar baan te houden, op een moment dat Amerikaanse managementfransen de Japanse arbeidsmarkt overspoelen. Dat haar dochter een eigen leven heeft, merkt ze alleen wanneer ze tot haar grote ergernis bij de schoolmeester moet komen. Fuki heeft in de

RENOIR

klas een verontrustend verhaal voorgelezen over haar eigen dood, terwijl een ander opstel luisterde naar de titel: "Ik wou dat ik een wees was."

Na het schoolincident zit Fuki achterop de fiets. Ze wil haar moeder aanraken, maar trekt haar hand terug. We zien hoe ze op andere manieren contact probeert te zoeken – met wie dan ook. Geïnspireerd door de kaart-

trucs van een televisiegoochelaar probeert ze telepathische gaven aan te boren. Een leuk nieuw schoolvriendinnetje doet hier graag aan mee, maar verhuist alweer snel.

De naïeve tiener ontdekt een telefoonlijn waar mensen contactadvertenties inspreken. Eng wordt het wanneer ze zelf een annonce insprekt en thuis wordt uitgenodigd door een man. Fuki doet vreemde dingen,

maar debutant Yui Suzuki speelt het allemaal zo vanzelfsprekend dat je niet anders kunt dan met haar meeleven. Regisseur en uit haar eigen leven puttend scenarist Chie Hayakawa observeert de gebeurtenissen in een kalme, observerende stijl. Realiteit, dromen en fantasieën van het meisje worden daarbij gelijkwaardig behandeld en lopen door elkaar.

Renoir laat zich omschrijven als een reflectie op een gemoedstoestand. Verschillende critici hebben de film impressionistisch genoemd, daarmee een link leggend tussen de filmtitel en de Franse schilder Pierre-Auguste Renoir. Zelf denk ik dat de verwijzing naar de impressionistische kunstenaar specifiek geduid mag worden. Terloops brengt Hayakawa enkele keren Renoirs bekende portret van Irène Cahen d'Anvers in beeld. Een meisje dat, in tegenstelling tot Fuki, wel gezien werd door haar ouders. In zijn portret van *La petite Irène* lijkt de schilder recht in de kinderziel te kijken. Hayakawa doet het hem na, in haar oogstrelende portret van een elfjarig meisje in Tokio.

FRTZ DE JONG

RENOIR (RUNOWĀRU) JAPAN/FRANKRIJK, 2025 | REGIE CHIE HAYAKAWA | MET YUI SUZUKI, LILY FRANKY, HIKARI ISHIDA | 120 MINUTEN | DISTRIBUTIE SEPTEMBER FILM | TE ZIEN VANAF 5 FEBRUARI

een kaal kraakpand in een buitenwijk. Niet ideaal, maar Olivia maakt er het beste van, vooral voor haar jongere broertje, die ze wijsmaakt dat alles wat ze meemaken een film is.

TE ZIEN VANAF 4 FEBRUARI

SUPERJUFFIE IN DE JUNGLE

Martijn Smits | Na het succes van *Superjuffie* uit 2018 is er nu een vervolg, opnieuw gebaseerd op het gelijknamige boek van Janneke Schotveld. De nieuwe avonturen van juf Josje beginnen als er een papegaai opduikt die Josje om hulp vraagt in een jungle aan de andere kant van de wereld. De dieren aldaar worden bedreigd door een malafide zakenman met expansiedrift, en dus moet Superjuffie in actie komen.

TE ZIEN VANAF 4 FEBRUARI

BLEDDERS

Erwin van den Eshof | Voordat broers Nesim en Sinan gearresteerd werden voor diefstal, verstoppten ze wijselijk twee diamanten. Maar zul je altijd zien: op de plek waar die diamanten begraven liggen, staat nu een elitaire privéschool. De enige manier om ze terug te halen: undercover gaan op die privéschool, met het nodige gebluf tot gevolg.

TE ZIEN VANAF 5 FEBRUARI

COLD STORAGE

Jonny Campbell | Er is stront aan de knikker, in deze actiefilm waarin een zéér besmettelijke en razendsnel muterende parasitaire schimmel per ongeluk 'ontsnapt' uit een geheime opslag van de Amerikaanse overheid. Alle hoop is gevestigd op twee jonge beveiligers en een gepensio-

neerde bioterreur-expert om de mensheid te redden. Dat klinkt misschien niet heel geruststellend, maar de bioterreur-expert wordt gespeeld door Liam Neeson, dus dat biedt hoop.

TE ZIEN VANAF 5 FEBRUARI

COLD STORAGE

HOMBRES INTEGROS

Alejandro Andrade | Mexicaanse coming-of-ge thriller over de zeventienjarige Alf, die op een streng katholieke eliteschool in de knoop komt met zijn verlangens. Alf valt steeds vaker buiten de groep, tot hij de eigenzinnige, homo-seksuele Oliver ontmoet. Drank en groepsdruk leiden uiteindelijk tot een schokkende misdaad. "Een krachtige thriller," aldus Nicole Santé in haar recensie in *Filmkrant* #483, "die duidelijk maakt dat de emancipatiestrijd voor gemarginaliseerde groepen nog lang niet is gestreden".

TE ZIEN VANAF 5 FEBRUARI

MIRA

Marie Limkilde | Een van oorsprong Deense familiefilm die de *Mean Girls*-dynamiek naar de TikTok-generatie brengt. Tiener Mira en haar

ONTROERT MET ELEGANTIE, ZORG EN VERFIJNING!
- THE MOVEABLE FEST

GIOIA MIA

EEN FILM VAN MARGHERITA SPAMPINATO MET MARCO FIORE EN AURORA QUATTROCCHI

VANAF 26 FEBRUARI IN DE BIOSCOOP

WHERE THE WIND COMES FROM Op zoek naar het echte leven

Twee Tunesische jongeren gaan hun droom achterna in een speelse roadmovie vol bot-singen, humor, hoop en poëzie.

Tunesië, is dat niet waar in 2011 de Arabische Lente begon? Een prachtige belofte waar ook in Tunesië zelf inmiddels weinig van over is. Op het eerste gezicht lijkt *Where the Wind Comes From* (Tunis-Djerba), het speelfilmdebuut van de Tunesische regisseur Amel Guellaty, geen politieke film, maar ik noem die achtergrond toch. Want het mag dan beginnen als een betrekkelijk conventionele roadmovie over verlangen naar een opwindender leven, het heeft ook een eigen charme. Dit is een film waarin zomaar iemand kan gaan dansen, of een irritant persoon een varkenskop krijgt. En gaandeweg voelen we hoe Guellaty heel dicht bij de teurgestelde hedendaagse jongeren van haar land komt.

De trotse negentienjarige Alyssa heeft er na de dood van haar vader schoon genoeg van oppas te spelen voor haar zusje en depres-

sieve moeder. Haar meer bescheiden buurjongen Mehdi, met wie ze min of meer is opgegroeid, moet een beetje lachen om haar Europa-dromen. Maar ook hij is zoekend. Hij mag dan een groot tekentalent hebben – zijn surrealistische portretten zijn prachtig – werk kan hij niet vinden. Dus zwicht hij aarzelend voor een wild plan van Alyssa. In Djerba, tamelijk ver van hun woonplaats Tunis, zal een Duitse talentenjacht plaatsvinden die de poort naar Europa moet openen. Om daar te komen is Alyssa niets te gek, al zijn haar impulsieve acties niet zonder risico.

In vergelijking met veel films over dergelijke onderwerpen kiest Guellaty voor een lichtvoetige aanpak, al sluit dat harde klappen niet uit. Een gemakkelijk aansprekende vorm, met veel humor, en prachtige authentiek klinkende muziek, van melancholiek tot strijdbaar. Hoe Guellaty dit onbevengene neergezette avontuur een eigen kleur geeft blijkt bijvoorbeeld uit de momenten waarop we door de ogen van Alyssa mogen kijken. Dan blijkt deze tiener over een soms brutale,

WHERE THE WIND COMES FROM

maar ook ontroerende verbeelding te beschikken die onverwacht mooi aansluit bij Mehdi's poëtische inborst. Waarbij dit afwisselend spannende en gevoelvoller avontuur toch ook veel zegt over hedendaags Tunesië. Alyssa's weggestopte verdriet om haar overleden vader kun je ook als een mooie metafoor zien.

Na het zien van deze film wil je aan het

strand beslist even je hand in het zand steken. Wat voel je dan?

LEO BANKERSEN

WHERE THE WIND COMES FROM (TUNIS DIERBA) TUNESIË/QATAR/FRANKRIJK, 2025 | REGIE AMEL GUELLATY | MET EYA BELLAGHA, SLIM BACCAR | 100 MINUTEN | DISTRIBUTIE MOOOV FILM | DISTRIBUTIE | TE ZIEN VANAF 12 FEBRUARI

KABUL, BETWEEN PRAYERS Staren in de leegte

In dit respectvolle portret van een Talibanstrijder en zijn broers duikt documentairemaker Amini opnieuw diep in het leven in de Afghaanse hoofdstad, op zoek naar de ziel van de tijd.

In Aboozar Amini's documentairedebuut *Kabul, City in the Wind* (2018) waren de Taliban nog een van de rivaliserende bendes die met terreuraanslagen de stad onveilig maakten. In dit tweede deel van wat een trilogie over Kaboel moet worden, is hun greep op het openbare leven totaal. Voor de Taliban is politiek de voortzetting van oorlog met andere middelen.

Opnieuw ruist en giert de wind constant, alsof je de geschiedenis zelf door de geteisterde stad en de levens van haar inwoners hoort razen. In *Kabul, Between Prayers* zijn het twintiger Samim en tiener Rafi, en in mindere mate hun jongste broertje Ilias, die een blik verschaffen in het leven in Kaboel – onder, maar vooral met de Taliban. Samim is lid van een milizie en bewaakt een check-point. Een saaie baan vol lege uren, maar daar

staat wat tegenover: het gevoel te horen bij de groep die in dit land de lakens uitdeelt. Beelden waarin Samim en zijn vrienden op hun motoren de straten van Kaboel beheersen, vangen dat sentiment. Welke macabere rol hij in de toekomst voor zichzelf weggelegd ziet, vertelt hij in gebaren aan een dove jonge man.

KABUL, BETWEEN PRAYERS

chen kan opvullen, houdt hij het niet meer. "Ja. Ze heet Nassima."

Vrouwen spelen om overduidelijke redenen in deze film een rol aan de zijlijn, en bijna altijd buiten beeld. Daardoor blijft het vaag wat er precies speelt in het ongelukkige huwelijk van Samim, maar zien we wel hoe hem een kans geboden wordt om, eigenlijk tegen de voorschriften in, een tweede vrouw te trouwen. Zo wordt loyaliteit aan de macht bestendigd.

Dat we dit allemaal te zien krijgen is niet vanzelfsprekend, en vooral te danken aan het respect waarmee de filmmaker omgaat met zijn protagonisten. Daardoor levert ook het bezoek van de broers aan de plek waar de Taliban een kwart eeuw geleden twee reusachtige boeddha-beelden opbliezen, een bezoek dat misschien wat al te duidelijk een doel dient voor de film, alsnog kippenvel op. Aan de top van de holle nis die het 'erfgoed' van de Taliban – vernietiging – symboliseert, manifesteert zich de vraag hoe de leegte te aanbidden.

SASJA KOETSIER

KABUL, BETWEEN PRAYERS NEDERLAND/BELGIË, 2025 | REGIE ABOOZAR AMINI | 102 MINUTEN | DISTRIBUTIE CINEMA DELICATESSEN | TE ZIEN VANAF 5 FEBRUARI

beste vriendinnen Naja en Louis zijn onafscheidelijk, tot zich ineens een nieuw, cool meisje aandient in de klas. Die blijkt al bezig met TikTok, liefde en make-up, en dat leidt tot de nodige spanningen in de vriendengroep.

TE ZIEN VANAF 5 FEBRUARI

STRAY KIDS: THE DOMINATE EXPERIENCE Paul Dugdale, Farah X | Documentaire over de uitverkochte optredens van K-popgroep Stray Kids in het SoFi Stadium in Los Angeles. Naast beelden van de optredens biedt het fans ook "exclusieve beelden" achter de schermen en "intieme interviews" met de bandleiden.

TE ZIEN VANAF 5 FEBRUARI

THE SHINING (45TH ANNIVERSARY) Stanley Kubrick | Halloween is nog heel ver

weg, maar ook in februari mag er best gegriezeld worden. Een jubileum is tenslotte een jubileum, en dus wordt Stanley Kubricks meesterwerk opnieuw uitgebracht in de bioscopen, waaronder voor het eerst ooit in IMAX.

TE ZIEN VANAF 5 FEBRUARI

CHARLIE THE WONDERDOG Shea Wageman | Canadese familiefilm over wonderhond Charlie die wordt ontvoerd door mysterieuze aliens, en teruggestuurd naar aarde met een belangrijke missie: hij moet de mensheid beschermen tegen dekselse kat Puddy, die plannen heeft om de wereld te domineren. Kan Charlie een superheld worden? De Nederlandse stem wordt ingesproken door niemand minder dan Jamai Loman.

TE ZIEN VANAF 11 FEBRUARI

ELLIE DE OLIFANT – DE GROTE REIS Ellen Langendam | Olifant Ellie is al jaren de geliefde protagonist van een NPO-kinderserie, en krijgt nu een heuse compilatiefilm in de bioscoop. Daarin krijgt de jongste generatie de kans om een paar van Ellie's spannendste avonturen te beleven op het grote doek.

TE ZIEN VANAF 11 FEBRUARI

BROKEBACK MOUNTAIN (20TH ANNIVERSARY) Ang Lee | De geliefde romantische klassieker van Ang Lee bestaat twintig jaar, en keert ter ere daarvan terug in de bioscopen. Het epos van Lee won drie Oscars, en werd natuurlijk onder meer bekend door het fantastische spel van hoofdrolspelers Heath Ledger en Jake Gyllenhaal. Ronald Rovers schreef in zijn recensie voor *Filmkrant* #274 over het spel van Ledger dat hij

"de innerlijke zucht met gerommel achter in de keel tot een ware kunst heeft verheven".

TE ZIEN VANAF 12 FEBRUARI

CHARLIE THE WONDERDOG

RETURN TO SILENT HILL

RETURN TO SILENT HILL

Louterende nachtmerrie

De terugkeer naar het ijzingwekkende dorpje uit de videogames is een met durf gemaakte, bijzonder louterende reis.

Asvlokjes dwarrelen voortdurend door de lucht in Silent Hill, alsof er ergens een onverzadigbare brand woedt. Het gefictionaliseerde Amerikaanse dorpje fungeert al decennialang in videogames en speelfilms als een soort vagevuur. Het is een doorgangspek waar de tijdelijke bezoekers voor eens en altijd korte metten maken met hun al dan niet innerlijke demonen. In *Return to Silent Hill*, de verfilming van de videogame *Silent Hill 2* (2001), zijn de demonen die in beeld verschijnen in zekere zin projecties, ontsproten uit de psyche van hoofdpersoon James (Jeremy Irvine).

Return to Silent Hill is een passieproject van filmmaker Christophe Gans, die in 2006 al het eerste deel van de gameklassieker verfilmde. In 2012 verscheen *Silent Hill: Revelation*, een project waar Gans vroegtijdig uitstapte. Het nieuwe wapenfeit van de Fransman staat qua plot goeddeels los van de eerste twee films en volgt de getormenteerde James die na de dood van zijn grote liefde Mary (Hannah Emily Anderson) verslaafd raakt aan alcohol. Nadat James een mysterieuze brief van Mary ontvangt, stapt hij in de auto naar Silent Hill, waar hij haar hoopt aan te treffen.

James komt terecht op de welbekende

mistige plek die telkens lukraak verandert in een vurige hel vol groteske wezens, waaron

der de angstwekkende Pyramid Head. In de publiciteit rond de film vergeleek Gans de premisse van de videogame en zijn verfilming met die van de Griekse mythe van Orpheus, die afdaalt in de onderwereld om zijn aan een adderbeet gestorven echtgenote Eurydice terug te krijgen. Maar *Return to Silent Hill* behoeft die extra uitleg niet, en kennis van de videogames evenmin. In de kern laat de film zich omschrijven als een broeierige koortsdroom over schuld en rouw.

De film zit vol met rijke, angstwekkende beeldtaal, die deze thema's visualiseert. Zoals het verdrinken en weer ontwaken van Mary. Of een scène met samengesmolten monsters die de kijker eraan herinnert hoe pijnlijk het is als je herinneringen aan een dierbare gaandeweg in je geheugen een rommelig amalgaam vormen met andere mensen uit je verleden.

Desondanks is *Return to Silent Hill* ook louterend. De coherente en spectaculaire in cgi opgetrokken verhaalwereld heeft iets troostrijks en symboliseert knap James' innerlijke onrust. Het lijzige tempo en het gebrek aan uitgesponnen dialogen geeft de film een meditatief karakter. De plot is ondergeschikt aan het oproepen van een akelige sfeer; precies zoals een nachtmerrie soms verschrikkelijk doelloos aanvoelt.

OMAR LARABI

RETURN TO SILENT HILL FRANKRIJK/
VERENIGD KONINKRIJK, 2026 | REGIE CHRISTOPHE GANS | MET JEREMY IRVINE, HANNAH EMILY ANDERSON EN ROBERT STRANGE | 105 MINUTEN | DISTRIBUTIE 18K FILM | TE ZIEN VANAF 19 FEBRUARI

CRIME 101

CRIME 101

Bart Layton | Een gelikte misdaadthriller met een sterrencast, daar waren we wel weer eens

aan toe. In deze film draait het allemaal om Davis (Chris Hemsworth), die de politie voortdurend op een dwaalspoor zet met bijzonder goed uitgedachte roofovervallen. Maar aan de vooravond van een zeer lucratieve 'laatste klap' loopt alles mis, waarna zijn pad kruist met dat van een verzekeringsvrouw (Halle Berry), een rivaal (Barry Keoghan) en een rechercheur (Mark Ruffalo).

TE ZIEN VANAF 12 FEBRUARI

GOAT: DE GEWELDIGE GEIT

Tyree Dillihay, Adam Rosette | Will is een kleine geit met grote ambities, leren we in deze geanimeerde avonturenfilm die zich groten-deels afspeelt in een dierenwereld. Will krijgt een zeldzame kans om mee te doen met de professionals in de zogenaamde ROAR-competitie,

THE THREESOME

Verrassend braaf trio

Hoewel een spontaan trio tussen drie singles, twee ongeplande zwangerschapen en allerhande misverstanden in real life beslist buitensporig te noemen zijn, is deze retro romkom opvallend alledaags.

In de meeste romantische komedies ontmoeten twee singles elkaar, is daar die enorme aantrekkingskracht, worstelen ze zich stun-telend door misverstanden heen en leven ze daarna nog lang en gelukkig. In *The Threesome* worden al die stappen overgeslagen. Hier begint de zoektocht naar de liefde pas ná een slordige nacht en twee daaruit volgende zwangerschappen. Connor (Jonah Hauer-King) heeft na een opvallend beschaafd ogende, zogenaamd drankovergoten nacht een trio met zijn kennis Olivia (Zoey Deutch) en Jenny (Ruby Cruz) – die ze net hebben leren kennen. Daar zou het bij zijn gebleven. Maar dan blijken Olivia én Jenny zwanger. Terwijl Connor verliefd is op Olivia, die weinig geloof heeft in relaties, wil deze brave borst natuurlijk ook Jenny bijstaan tijdens en na haar zwangerschap. Ondertussen denken Jenny's conservatieve ouders dat Connor samen is met hun dochter. Hij speelt dat spelletje even mee uit goede wil, maar dat wordt steeds lastiger. Hij wil immers met Olivia door. Ondertussen duikt er ook bij Olivia een complicerende factor op.

Dat regisseur Chad Hartigan (*Little Fish*, 2020) een fan is van de ongecompliceerde romantische komedie, is zonder meer terug te zien in zijn verfilming van het scenario van debuterend scenarist Ethan Ogilby. Zoey

Deutch is fijn gecast als 'gecompliceerde' jonge vrouw met een wat minder zonnige kijk op het leven. Tussen aanhalingstekens ja, want Olivia is in feite, net als de twee andere belangrijkste personages, toch een vrij opgeruimde figuur zonder echte achtergrond. Het spreekt wel voor de drie acteurs dat ze hun wat generieke rollen serieus nemen. Ook is het wel eens verfrissend dat de personages in zo'n typische genrefilm juist geen tot de verbeelding sprekende, onge-loofwaardige carrières of levens hebben. Het is allemaal – op dat rare trio en de consequenties na dan – verdomd normaal.

Het verhaal en de personages zijn best charmant en lief te noemen, maar ook te braaf om boven het maaiveld uit te komen. Slechts mondjesmaat komt er een beeld of kwinkslag voorbij die aangeeft dat we in het hier en nu zijn: een smartphone, of een bitter grapje over Republikeinen, abortus en religie. Verder had de film ook dertig jaar geleden gemaakt kunnen zijn. Zelfs de vanille filmposter had in die goede oude videotheek niet misstaan. Het voordeel van dit alles is dat deze film, die heus het niveau van een Hallmark-film overstijgt, waarschijnlijk over decennia nog gewoon op een streamer bekeken kan worden, zonder aan 'urgentie' in te moeten.

MARICKE NIEUWDORP

THE THREESOME VERENIGDE STATEN, 2025 |
REGIE CHAD HARTIGAN | MET ZOEY DEUTCH, JONAH HAUER-KING, RUBY CRUZ | 112 MIN | DISTRIBUTIE 18K |
TE ZIEN VANAF 12 FEBRUARI

THE THREESOME

een ruwe balsport waar de snelste, sterkste dieren ter wereld in uitblinken. Niet bepaald een omgeving voor een kleine geit, zou je denken, maar underdog Will gaat ongetwijfeld knallen.

TE ZIEN VANAF 12 FEBRUARI

RAINS OVER BABEL

Gala del Sol | Magisch-realistische film die zich afspeelt in een mysterieuze nachtclub in het schemergebied tussen leven en dood. In die nachtclub ontmoeten de stervelingen 'La Flaca', ook wel de personificatie van de dood. De psychedelische film wil daarbij vooral een eigenzinnige queer uitvoering zijn van Dante's *Inferno*.

TE ZIEN VANAF 12 FEBRUARI

SUZHOU RIVER (DIGITALE RESTAURATIE)

Lou Ye | 4K-restauratie van het intrigerende

drama van de Chinese grootmeester Lou Ye, waarin de rivier Suzhou in Shanghai de dramatische leidraad vormt. De film won in 2000 een Tiger Award tijdens het International Film Festival Rotterdam, en werd onder meer geïnspireerd door Hitchcocks *Vertigo*. Belinda van de Graaf sprak in haar recensie voor *Filmkrant* #215 van een "moderne en opvallend fantasierijke grotestadsgeschiedenis over de zoektocht naar een verloren geliefde".

TE ZIEN VANAF 12 FEBRUARI, OOK VIA PICL.NL

VAKKENVULLERS XL

Michael Middelkoop | Filmvervolg op de populaire online serie *Vakkenvullers*, die zich, u raadt het al, afspeelt in een supermarkt. Alles wordt daardoor groter en gekker, in een "energy-drink-fueled chaos trip" die werd geregisseerd

THE LIONS BY THE RIVER TIGRIS

Beschaving zoeken tussen de brokstukken

In het gehavende Mosul proberen Irakezen te koesteren wat er nog rest aan herinneringen en cultureel erfgoed. Daarbij zitten twee mannen die allebei genoeg ellende meemaakten vooral elkaar in de weg.

Toen Islamitische Staat in 2014 de eeuwenoude stad Mosul in Noord-Irak bezette, namen de IS-strijders het oude centrum in. Deze bezetters werden in 2017, na een strijd van negen maanden, gedood of verdreven. Met tienduizenden doden en de verwoesting van het historische centrum tot gevolg.

Anno nu ligt het centrum, aan de oevers van de Tigris, er nog altijd gehavend bij. Vogels nestelen zich in enkele overeind staande muren vol mortierkraters. Toch keert visser Bashar steeds weer terug naar die plek: naar de overblijfselen van zijn vrijwel verdwenen huis. Wat blijft zijn de herinneringen. Mooie herinneringen van zijn leven in dat eeuwenoude pand, maar ook de beelden van die trau-

matische bezettingsjaren. Het lichtpuntje is de karakteristieke, nog overeind staande toegangspoort van Bashars huis, met twee trotse leeuwen. Terwijl Bashar oude visnetten van de familie uit het puin trekt, fantaseert hij over de heropbouw van zijn huis mét poort. Dat heeft de overheid immers beloofd, al laten die bouwers op zich wachten. Ondertussen heeft ook de excentrieke verzamelaar Fakhri zijn oog laten vallen op die poort. Hij wil deze laten verplaatsen naar zijn eigen poort, waarachter hij zorgvuldig talloze antieke stukken bewaart, tussen afbeeldingen van zichzelf. Hij wil de poort kopen van Bashar, maar die piekert er niet over.

Zaradasht Ahmed, die in 2016 met *Nowhere to Hide* de hoofdprijs tijdens IDFA won, filmt de mannen in dat vernielde historische stadscentrum zonder enig commentaar en zonder interviews. Naast de protagonisten registreert hij er ook de natuur die steeds dieper wortel schiet, en schatgravers

die als aasgieren zoeken tussen de brokstukken. Bashar probeert ze tevergeefs weg te sturen. Bashars vrouw smeekt haar man om door te gaan met zijn leven en zijn hoop te laten varen. Maar hij weigert op te geven. Met deze beschouwende film over de lotgevallen van deze twee mannen wordt duidelijk een grotere geschiedenis verteld, over die verwoestende, traumatische tijd waar een complete maatschappij onder gebukt ging. Archiefbeelden van IS-strijders die met hamers en betonboren artefacten in het historische museum te lijf gaan, herinneren aan de tijd dat ook de bewoners hun leven aan stukken geslagen zagen worden. Hoe bouw je daarna weer een menswaardig bestaan op, als maatschappij en als individu? Twee mannen met weinig macht of financiële armslag keren zich in hun wanhopige pogingen tegen elkaar. Ze lijken elkaar niet te horen. Tot een vriend, die het proces met lede ogen aangezien heeft, Fakhri tot de orde

THE LIONS BY THE RIVER TIGRIS

roept. En dan blijkt een nieuwerwetse vondst en een sterk staaltje omdenken een menselijke oplossing te bieden.

MARICKE NIEUWDORP

THE LIONS BY THE RIVER TIGRIS IRAK, 2025 | REGIE ZARADASHT AHMED | 91 MIN | DISTRIBUTIE AMSTELFILM | TE ZIEN VANAF 12 FEBRUARI

PAAZ

Gestroomlijnde ontregeling

De verfilming van **PAAZ** vertaalt de fragmentarische en kritische observaties van het boek naar een herkenbaar narratief. Dat geeft houvast en toegankelijkheid, maar zorgt ook voor minder ontregeling en scherpte.

Van een klassieker als *One Flew over the Cuckoo's Nest* (1975) tot *Girl, Interrupted* (1999) of dichterbij huis *De gelukkige huisvrouw* (2010); in films met een grote rol voor een psychiatrische afdeling of inrichting worden de patiënten vaak neergezet als mensen met een overduidelijke tic. Als iemand die ijlend voor zich uit staart of overdreven schreeuwt.

De verfilming van Myrthe van der Meers bestseller **PAAZ** telt eigenlijk maar één tot karikatuur teruggebrachte bijrol: een door Martin van Waardenberg gespeelde figuur die altijd in een joggingbroek gekleed gaat en

PAAZ

een niet te onderdrukken andrang heeft tot rennen. Bij veel van de overige personages in opname weet je op een heerlijk ontnuchterende manier niet altijd wat ze precies mankeert. Die onbepaaldheid ontnemt de kijker de mogelijkheid om simpelweg te labelen.

Dat stereotype ontwijkende pluspunt heeft

PAAZ van regisseur Anne de Clercq (*Soof 3*, 2022; *Jack bestelt een broertje*, 2015) in ieder geval al te pakken. Maar hoewel schrijver Van der Meer als een van de scenaristen meeschreef, staat deze verfilming verder jammerlijk ver af van haar bronmateriaal. Waar ze in haar boek in fragmenten verschillende facet-

ten van het leven op de afdeling kritisch en droogkomisch observeert, daar introduceert de film een gestroomlijnd narratief rond hoofdpersoon Emma. De ontregeling uit het boek blijft daardoor grotendeels achterwege, waarschijnlijk om de complexiteit van mentaal lijden zo publieksvriendelijk mogelijk te serveren.

Die keuze legt veel gewicht op de schouder van Gaite Jansen, die de film grotendeels moet dragen. Emma is rusteloos en vastberaden. Opgefokte energie afgewisseld met een bijna manisch masker om confrontatie met zichzelf te vermijden. Jansen maakt de schurende dualiteit van haar personage treffend zichtbaar, zonder te vervallen in grote emoties.

Jansens intensiteit werkt goed, maar wordt niet gestut door de manier waarop het verhaal wordt verteld. De wereld die de film schetst, is opvallend geordend en afgebakend. In de verbeelding van de psychiatrische afdeling blijft **PAAZ** dan toch te braaf.

ALEXANDER ZWART

PAAZ NEDERLAND, 2026 | REGIE ANNE DE CLERCQ | MET GAITE JANSEN, JONAS SMULDERS, GEORGINA VERBAAN | 107 MINUTEN | DISTRIBUTIE DUTCH FILMWORKS | TE ZIEN VANAF 26 FEBRUARI

door Michael Middelkoop, die vorig jaar nog het zeer geslaagde *Straatcoaches vs aliens* maakte. De film volgt online kruidendief Soufian, die na een mislukte scam alleen nog een baan kan krijgen in de Super XL, waar een opstand in de maak lijkt tegen automatisering.

TE ZIEN VANAF 12 FEBRUARI

BAD SLIPPERS

Michael Winter, Ruben van der Meer | Acteur en komiek Ruben van der Meer debuteert als (co)regisseur met deze eigenzinnige misdaadkomedie die zowel "comfort" als "catastrofe" belooft. De hoofdingrediënten voor deze komedie: een drietal Picasso's, twee paar slippers en een tapijt met een hardnekkige koffievlek. Voeg daar een afgeleden cryptogast, een door een hernia geplaagde loser en een puzzelfanaat aan

toe, en je hebt een misdaadkomedie van eigen bodem.

TE ZIEN VANAF 19 FEBRUARI

BOOMERS

Theu Boermans | Huub Stapel als eigenwijze boomer, dat zagen we al vaker; recent nog in *Amsterdamned II*. Stapel mag die lijn voortzetten in deze bitterzoete komedie van Theu Boermans, waarin hij een man speelt die "op alle fronten wordt ondermijnd". Gelukkig heeft hij een vriendengroep met leeftijdsgenoten, want boomers houden hun leed zelden voor zich.

TE ZIEN VANAF 19 FEBRUARI

PAUL MCCARTNEY: MAN ON THE RUN

Morgan Neville | De hernieuwde aandacht voor de Beatles in de slipstream van Peter Jacksons

docu *Get Back* straalt ook af op de solocarrières van de *fab four*. Vandaar dit portret van McCartney in het eerste decennium na het uiteenvallen van de band door muziekdocu-specialist Neville

VAKKENVULLERS XL

[20 Feet from Stardom, 2013].

TE ZIEN VANAF 19 FEBRUARI

SCARLET

Mamoru Hosoda | Japanse fantasy-animatie over de middeleeuwse Deense prinses Scarlet, die wraak wil nemen op haar oom Claudius, die haar vader vermoordde. Claudius vergiftigt haar, waardoor Scarlet in de Hel belandt, waarin leven en dood niet van elkaar te onderscheiden zijn. Haar wraakzucht komt onder druk te staan als ze een potentiële nieuwe geliefde ontmoet.

TE ZIEN VANAF 19 FEBRUARI

20 DAYS IN MARIUPOL

Mstyslav Tsjernov | Tsjernov won al een Pulitzer-prijs voor zijn journalistieke werk en werd in 2024 de eerste Oekraïense Oscar-winnaar ooit,

**THE THINGS
WE DO FOR**

LOVE

**3-8 march 2026
LUX Nijmegen
insciencefestival.nl**

**INSCIENCE
FILM
FESTIVAL**

GIOIA MIA Alle ramen open

Een modern opgevoed jongetje brengt tegen zijn zin de vakantie door bij een conservatieve oudtante. Na onvermijdelijke botsingen ontstaat wederzijds begrip, in een feelgoodfilm die het vooral van het uitstekende acteerwerk moet hebben.

“Hoe denk je dat het gaat? Het zijn de middeleeuwen hier!” Nee, Nico is niet blij met het ouderwets ingerichte appartement waar hij de komende maand moet doorbrengen, en dat zal zijn vader weten als die opbelt om te vragen hoe het gaat. Om te beginnen is er geen wifi, en 4G is er kennelijk ook nog niet in deze uithoek van Sicilië. De streekgerechten die oudtante Gela kookt blijft hij niet. En dan wil zij ook nog dat hij middagdutjes doet. In pyjama! Op haar beurt vindt de oude vrouw haar neefje maar slecht opgevoed en brutaal. Een kletsgrage buurvrouw weet wel hoe dat komt: “Zo zijn ze in het Noorden. Daar hebben ze niet eens bidets.”

In dit hofje, waar alleen dames op leeftijd wonen, speelt ook een groepje kinderen.

Aanvankelijk vindt buitenstaander Nico geen aansluiting, maar in de loop van de film slaat een zoete prepuberale vonk over tussen hem en buurmeisje Rosa. Maar voordat het zover is moet de jongen een verlies verwerken. Zijn oppas met wie hij een innige band heeft – we zien hen samen in de dromerige openingsscène – gaat trouwen. Dat is ook de reden waarom hij in de schoolvakantie niet thuis kan blijven. Het wil er moeilijk bij hem in dat hij haar nooit meer zal zien. “In films gaan huwelijken op het laatste moment niet door”, zegt hij hoopvol.

Gaandeweg komt Nico erachter dat hij niet de enige is die met verlies moet omgaan. Als hij samen met Rosa door de spullen van zijn tante snuffelt, stuit hij op een traumatische gebeurtenis in haar verleden. Als de oude dame hem vertelt wat zij heeft meegemaakt wordt duidelijk dat zij dit nog nooit met iemand anders heeft gedeeld. Het wederzijdse begrip dat ontstaat tussen de jongen en zijn tante wordt rustig uitgewerkt. In de natuurlijk klinkende dialogen vermijdt

GIOIA MIA

regisseur en scenarist Margherita Spampinato al te schematische contrasten tussen moderniteit en traditie.

Maar het is vooral in het samenspel tussen de jeugdige acteurs Marco Fiore en Martina Ziami en veteraan Aurora Quattrocchi dat deze feelgoodfilm tot leven komt. Het levende Quattrocchi een Luipaard op voor de beste acteerprestatie op het festival van Locarno. Naast het sterke acteerwerk valt in Spampinato's speelfilmdebuut het gebruik van donker en licht op. Om de Siciliaanse

warmte buiten te houden staat tante erop dat de luiken gesloten blijven. Het weerhoudt Nico er niet van om steeds weer alle ramen open te gooien, om licht en lucht binnen te laten in het sombere appartement.

FRITZ DE JONG

GIOIA MIA ITALIË, 2025 | REGIE MARGHERITA SPAMPINATO | MET MARCO FIORE, AURORA QUATTROCCHI | 90 MINUTEN | DISTRIBUTIE ARTI FILM | TE ZIEN VANAF 26 FEBRUARI, OOK VIA pici.nl

MOTHER'S BABY De complexe geboorte van een moeder

Mannen weten nooit helemaal zeker of ze de verwekker zijn van hun baby. Een moeder heeft zekerheid: ze heeft het kind immers negen maanden in haar buik gedragen. Waarom twijfelt Julia dan toch?

“Mother’s baby, father’s maybe...” Met dat gezegde komt de behandelend arts aanzetten als kersverse moeder Julia bekent te twijfelen of de baby die ze mee naar huis kreeg, werkelijk van haar is. Hij stelt haar gerust: daar kan toch geen misverstand over bestaan? Julia, een veertigjarige, succesvolle dirigent, en haar man Georg hebben eerder hemel en aarde bewogen om zwanger te worden, met behulp van deze chique kliniek. Waarom doet ze nu zo ingewikkeld?

De kijker snapt dat tegen die tijd best. Di-

MOTHER'S BABY

rect na Julia's nogal traumatische bevalling werd het kind zonder enig commentaar naar een andere ruimte gedragen. Het was geboren met de navelstreng om de nek en moest even op weg geholpen worden – aldus luidde de verklaring. Als uiteindelijk een blakende baby wordt binnengedragen, lijkt er geen vuiltje meer aan de lucht. Maar Julia voelt dat er iets mis is. Het kind is stil. Ongemakkelijk stil, vindt ze. Haar man, de arts en iedereen die Julia erover aanklampt, zeggen dat ze hormonaal is en spoken ziet. In de we-

ken die volgen, probeert Julia uit alle macht van dit nog altijd naamloze kind te houden. Zoals een ‘goede’ moeder dat hoort te doen.

In dit drama van Johanna Moder (*Once Were Rebels*, 2019) lijken alle tekenen, vanuit het perspectief van Julia, op een koekoeksjong te wijzen. Net als in de recente films *Die My Love* (2025) en *If I Had Legs I'd Kick You* (2025) wordt de kijker meegesleurd in een existentiële moedercrisis. Het scenario kent beslist schurende elementen, zoals wanneer Julia de baby keihard laat schrikken, of in de huid

knijpt om te zien of het pijn ervaart. Maar er wordt te snel en te opzichtig aangestuurd op ontwrichtende zaken. Zoals de zwijgende zorgverleners in de behandelkamer die – raar in elk opzicht – niet met de ouders communiceren. Of de botte weigerachtigheid waarmee iedereen Julia's vragen beantwoordt. Het wordt de kijker zo wel heel makkelijk gemaakt om mee te gaan in Julia's twijfels.

Net als bij de andere genoemde films, die eveneens de façade van het gelukkige moederschap bevragen, draait het om de druk op een kersverse moeder om direct dolverliefd te zijn op haar kind en instinctief te voelen hoe je oermoeder bent. Waarom reageert de goegemeente vaak vol onbegrip als dat niet spontaan zo is? Ondanks de invalshoek, de sciencefictionachtige climax, het gedegen spel en de stijlvolle setting, blijft de bijna hallucinante, emotionele en fysieke draaikolk die de andere moederdrama's zo verpletterend sterk maakten, hier achterwege.

MARICKE NIEUWDORP

MOTHER'S BABY OOSTENRIJK/DUISSLAND/ZWITSERLAND, 2025 | REGIE JOHANNA MODER | MET MARIE LEUVENBERGER, CLAES BANG, HANS LÖW | 108 MINUTEN | DISTRIBUTIE PARADISO | TE ZIEN VANAF 5 FEBRUARI, OOK VIA pici.nl

met zijn documentaire *20 Days in Mariupol*. In deze film registreert Tsjernov de wrede, bloedige Russische invasie in havenstad Marioepol. In een interview met *Filmkrant* naar aanleiding van zijn recent verschenen *2000 Meters to Andriivka* vertelde Tsjernov over zijn film: “Mijn debuut begon als een reeks reportages die uitgroeiden tot een film. Het is journalistiek werk, dat de rol van journalistiek in oorlogstijd kritisch onderzoekt.”

TE ZIEN VANAF 26 FEBRUARI

EPIC: ELVIS PRESLEY IN CONCERT

Baz Luhrmann | Regisseur Baz Luhrmann is Elvis Presley nog lang niet beu. De Australische regisseur maakte in 2022 al een extravagante biopic over Elvis, en volgt dat nu op met deze concertfilm, waarin hij met exclusieve, nooit

eerder vertoonde beelden de concerten van Elvis probeert te laten herleven. Amerikaanse critici waren bijzonder positief over de film. *Variety* sprak zelfs van een van de “spannendste concertfilms die je ooit hebt gezien”.

TE ZIEN VANAF 26 FEBRUARI

SCREAM 7

Kevin Williamson | Het zevende deel in de langlopende horrorfranchise kwam bepaald niet zonder tumult tot stand. Waar delen vijf en zes met veel succes nieuwe personages introduceerden, is de nieuwe cast met acteurs als Melissa Barrera en Jenna Ortega alweer aan de kant geschoven, onder meer omdat Barrera zich fel uitsprak tegen de genocide in Gaza. Daarom is alles nu weer terug bij af, met veel terugkerende acteurs uit eerdere films, waarbij Ghost-

EPIC: ELVIS PRESLEY IN CONCERT

face het heeft gemunt op franchiseveteraan Sidney Prescott [opnieuw gespeeld door Neve Campbell].

TE ZIEN VANAF 26 FEBRUARI

TWENTY ONE PILOTS: MORE THAN WE EVER IMAGINED

Mark C. Eshleman | Concertfilm die Twenty One Pilots volgt tijdens een van de grootste mijlpalen in hun loopbaan: een optreden in Mexico-Stad voor 65.000 fans. Het optreden wordt uitgebreid geregistreerd, van de aankomst in de stad tot en met de show zelf.

TE ZIEN VANAF 26 FEBRUARI

ALEX MAZEREËUW

Agenda

De volgende Filmkrant verschijnt op woensdag 4 maart en loopt t/m woensdag 1 april. De agendagegevens moeten vóór vrijdag 20 februari worden gemaaild naar agenda@filmkrant.nl. Filmkrant is niet verantwoordelijk voor onjuiste vermeldingen of wijzigingen. 'EN subs' geeft aan dat een film Engels ondertiteld is. Aanvangstijden en andere informatie staat op de sites van de theaters.

ALKMAAR

📍 **Filmhuis Alkmaar**
Pettermerstraat 3 | 072-5202022 | filmhuisalkmaar.nl

ALMELO

📍 **Filmhuis Almelo**
Elisabethhof 4 | 0546-850264 | filmhuisalmelo.nl
Second Victims vr 6.2 | On vous croit wo 11.2 | Sentimental Value vr 13.2 | The Love That Remains wo 18.2 | Eternity vr 20.2 | Nouvelle Vague vr 27.2 | Nuremberg zo 1.3 | Julian wo 4.3

ALMERE

📍 **Het nieuwe filmhuis**
Stadhuisplein 101 | 036-5486000 | denieuwebibliotheek.nl/het-nieuwe-filmhuis

Brokeback Mountain vr 13.2, za 14.2, wo 18.2 | Drømmer za 21.2 | Elvis Presley in Concert do 26.2, vr 27.2, zo 1.3, ma 2.3 | Hamnet do 5.2 t/m za 7.2, di 10.2 t/m do 12.2, di 17.2, wo 18.2 | Hoop in de Hoep za 7.2 | It Was Just an Accident za 7.2 | Lang leve de koningin vr 27.2 | Little Amélie or the Character of Rain za 7.2 | Marty Supreme vr 13.2, do 19.2 t/m zo 1.3, wo 3.3, wo 4.3 | Mr. Nobody Against Putin zo 8.2 | No Other Choice do 5.2 t/m do 12.2 | Nuremberg vr 6.2 | One Battle After Another do 5.2 | Othello wo 4.3 | Paul McCartney: Man on the Run do 19.2 | Rains over Babel vr 27.2 | Rental Family za 7.2 | Scarlet do 19.2 t/m zo 22.2 | The Secret Agent do 12.2 t/m za 14.2 | Sentimental Value vr 6.2 | The Shining vr 6.2, wo 11.2 | Song Sung Blue vr 6.2 | The Tale of Silyan di 3.3 | The Threesome za 14.2 | The Voice of Hind Rajab wo 11.2 | U Are the Universe zo 1.3 | Vie privée do 5.2, di 10.2 | Wuthering Heights wo 11.2 t/m zo 22.2, di 24.2, wo 25.2 | **Best of IDFA** za 28.2 | **Cineville** Miss Moxy di 24.2

ALPHEN A/D RIJN

📍 **Filmhuis Parkvilla**
Cornelis Geellaan 2 (Park Rijnstroom) | 0172-493737 | parkvilla.nl/filmhuis/
Blue Moon do 5.2, za 7.2, di 10.2, vr 13.2, ma 16.2 | Vie privée do 5.2, ma 9.2, do 12.2, wo 18.2 | De

avonturen van fotograaf Hugo Wilmar vr 6.2 | Iedereen is van de wereld wo 11.2 | Miss Moxy zo 8.2, zo 15.2, wo 18.2, vr 20.2 | Mr. Nobody Against Putin di 10.2, do 12.2 | Rental Family za 14.2, ma 16.2 t/m wo 18.2, vr 20.2, ma 23.2 | Olifantje in het bos ma 16.2, vr 20.2 | Heidi: de legende van de lynx ma 16.2, wo 18.2 | Hamnet do 19.2, di 24.2, wo 25.2, vr 27.2, ma 2.3, di 3.3 | Land van Johan do 19.2, ma 23.2 | Paul McCartney: Man on the Run do 19.2 | El-lie de olifant zo 22.2, wo 25.2 | Eeuwige bossen di 24.2 | **Best of IDFA** za 7.2 | **Royal Opera** La traviata zo 8.2 | **Oscarspeci-al** do 26.2

AMERSFOORT

📍 **Filmtheater De Lieve Vrouw**
Lieve Vrouwestraat 13 | 033-4226555 | lievievrouw.nl

AMSTERDAM

📍 **Cinema De Balie**
Kleine-Gartmanplantsoen 10 | 020-5535100 | debalie.nl/
Folktales | House of Hope | It's Never Over, Jeff Buckley | Het ondergronds orkest | Mondriaan(a)n, en route to New York | Mr. Nobody Against Putin | Nawij | Signs of Life | **Best of IDFA** zo 8.2 | **CineDeli** Kabul, Between Prayers do 5.2 | **Verwacht** The Tale of Silyan do 5.2
📍 **Filmhuis Cavia**
Van Hallstraat 52-1 | 020-6811419 | filmhuiscavia.nl
📍 **Cinecenter**
Lijnbaansgracht 236 | 020-6236615 | cinecenter.nl
📍 **Het Documentaire Paviljoen**
Vondelpark 3 | 020-6273329 | idfa.nl/paviljoen
📍 **Eye Filmmuseum**
IJpromenade 1 | 020-5891400 | eyefilm.nl
📍 **FC Hyena**
Aambeeldstraat 24 | 020-3638502 | fchyena.nl
📍 **FilmHallén**
Hannie Dankbaarpassage 12 | 020-8208122 | filmhallen.nl
📍 **Het Ketelhuis**
Pazzanistraat 4 | 020-6840090 | ketelhuis.nl
📍 **Kriterion**
Roetersstraat 170 | 020-

Graffiti, street art en muurschilderingen

Ook op de vierde editie toont het **Blind Walls Film Fest** films over graffiti, street art en murals. Naast films zijn er q&a's, talks en exposities. Van 4 t/m 8 februari in Chassé Cinema in Breda.

Graffiti is zo oud als er mensen op de wereld rondlopen. In de jaren zestig drong het de publieke ruimte binnen. Twintig jaar later maakten Keith Haring en Jean-Michel Basquiat de overstap van de

straat naar het museum. Sindsdien heeft elk zichzelf respecterend museum voor moderne kunst werk van graffiti- en street art-kunstenaars. In Amsterdam is er met het Straat Museum zelfs een

volledig aan deze kunstvormen gewijd museum. Breda heeft het Blind Walls Film Fest, dat opent met *Balomania* (Sissel Morell Dargis, 2024). De film portretteert in de Braziliaanse favela's luchtballonmakers, die hun spectaculaire, kleurrijke creaties illegaal de lucht in sturen. In *The Art of Disobedience* (Geco, 2025) portretteert de

THE UNDERBELLY PROJECT

6231709 | kriterion.nl
📍 **LAB111**
Arie Biemondstraat 111 | 020-6169994 | lab111.nl
Diaspora Diaries Ali: Angst essen Seele auf vr 6.2 | Wan pipel wo 11.2 | Babylon za 7.2 | The Joy Luck Club wo 18.2 | Persepolis di 10.2, do 19.2 | Incendies vr 13.2 | A World Not Ours do 5.2 | Girlhood zo 22.2, ma 2.3 | Minari do 12.2 | Fight the Power: Flee do 26.2 | Saint Omer do 5.2 | Past Lives wo 11.2 | Io capitano vr 13.2 | **Brazil Beneath the Surface** Central do Brasil + Cidade de deus zo 8.2, zo 22.2 | The Secret Agent zo 8.2

📍 **Melkweg**
Lijnbaansgracht 234a | 020-5318181 | melkweg.nl
Doc'n Roll Film Festival wo 4.3 | **Filmclub Centrum** Grease wo 18.2 | **Kaboom Anime** Tekkonkinkreet za 14.2 | **Steppin' into Tomorrow** Blue Giant wo 11.2 | The making of De Jeugd van Tegenwoordig do 19.2, vr 20.2 | Paul McCartney: Man on the Run do 19.2 | Scarlet vr 20.2, za 21.2 | Twenty One Pilots do 26.2, za 28.2 | Raving Iran vr 27.2
📍 **The Movies**
Haarlemmerdijk 161 | 020-6386016 | themovies.nl
📍 **The Pulse**
Hildegard von Bingenstraat 4 | cinemathepulse.eu
📍 **Rialto De Pijp**
Ceintuurbaan 338 | 020-6768700 | rialtofilm.nl

📍 **Rialto VU**
De Boelelaan 1111 | 020-5984466 | rialtofilm.nl
📍 **Studio/K**
Timorplein 62 | 020-6920422 | studio-k.nu
Premières L'étranger do 26.2 | Marty Supreme do 19.2 | No Other Choice do 5.2 | The Secret Agent do 12.2 | The Shining do 5.2 | Wuthering Heights do 12.2 | Hedonia Human Traffic za 7.2 | Tales of Ordinary Madness wo 11.2 | American Honey za 14.2 | All These Sleepless Nights wo 18.2 | Enter the Void za 21.2 | Tales of Ordinary Madness di 24.2 | Cabaret za 28.2
📍 **Filmtheater De Uitkijk**
Prinsengracht 452 | 020-2232416 | uitkijk.nl
📍 **Cinema De Vlucht**
Burgemeester de Vlughtlaan 125 | 020-8203746 | cinemade-vlucht.nl

APELDOORN

📍 **Filmtheater/Podium Gigant**
Nieuwstraat 377 | 055-5216346 | gigant.nl
Premières Brokeback Mountain do 12.2 | L'étranger do 26.2 | Gioia mia do 26.2 | The making of De Jeugd van Tegenwoordig do 19.2 | Marty Supreme do 19.2 | Meer dan babi pangang do 19.2 | Kabul, Between Prayers do 5.2 | No Other Choice do 5.2 | Renair do 12.2 | The Shining do 5.2 | Sirrât do 19.2 | Suzhou River do 12.2

| Where the Wind Comes From do 12.2 | Wuthering Heights do 12.2 | **Best of IDFA** zo 22.2 | **Boek & film** Hamnet di 10.2 | **Cinemini** Shoom's avontuur zo 22.2 | **Eenmalig** 60 jaar gastarbeiders in Nederland vr 6.2 | Ons campertje wo 11.2 | Twenty One Pilots za 28.2 | **Ontbijt & film** Gioia mia zo 22.2 | **Prikkelarme film** Gioia mia vr 23.2 | **Royal Opera** La traviata zo 8.2 | **Valentijnsprogramma** Amour zo 15.2, vr 20.2 | **Brokeback Mountain** za 14.2, zo 15.2 | **Casablanca** za 14.2, wo 18.2, wo 25.2 | **Un homme et une femme** vr 13.2, do 19.2, ma 23.2 | **In the Mood for Love** ma 16.2, za 21.2, di 24.2 | **Notting Hill** vr 13.2, za 21.2 | **Paris, Texas** di 17.2, zo 22.2 | **Suzhou River** do 12.2, vr 13.2 | **When Harry Met Sally** zo 15.2, za 21.2 |

ARNHEM

📍 **Focus Filmtheater**
Audrey Hepburnplein 1 | 088-1900642 | focusarnhem.nl
Premières Beginnings do 19.2 | Elvis Presley in Concert do 26.2 | L'étranger do 26.2 | Is This Thing On? do 5.2 | Kabul, Between Prayers do 5.2 | The Lions by the River Tigris do 12.2 | The Making of De Jeugd van Tegenwoordig do 19.2 | Marty Supreme do 19.2 | Meer dan babi pangang do 19.2 | Mother's Baby do 5.2 | No Other Choice do 5.2 | Renair do 5.2 | Scarlet do 19.2 | The Secret Agent do 12.2 | Sirrât do 19.2

Italiaanse "graffiti-bomber" Geco, die overal zijn tags zet. Vandalisme of kunst? En wie bepaalt dat? De documentaire *The Underbelly Project* (Gabriel Carrer en Angus McLellan, 2023) blikt terug op de geheime hotspot van graffiti- en street art-kunstenaars in 2009 en 2010 in een verlaten New Yorks metrostation. Na de film is er een q&a met Logan Hicks, oprichter van Underbelly. De Duitse speelfilm *Wholetrain* (Florian Gaag, 2006) volgt vier graffiti-schrijvers van metrowagons, die te maken krijgen met een rivaliserende graffiti-groep. Over streetart en murals in Chili gaat *Chile Estyle* (Pablo Aravena, 2022). De documentaire laat zien hoe deze expressievormen de Chileense cultuur vieren en politieke kritiek leveren. Film maker Aravena is aanwezig voor een q&a. Wie geïnteresseerd is in de geschiedenis van graffiti moet *The Rise of Graffiti Writing* (Rene Kaestner) niet overslaan. Naast films is er een uitvoerig randprogramma met een industry day, talks en een panel over vrouwen in de wereld van street art.

CHASSE.NL

| *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *Timestamp* do 12.2 | *Where the Wind Comes From* do 12.2 | *Best of IDFA* zo 22.2 | **Boek & film** Hamnet di 10.2 | **Cinemini** Shoom's avontuur zo 22.2 | **Eenmalig** 60 jaar gastarbeiders in Nederland vr 6.2 | **Ons campertje** wo 11.2 | **Twenty One Pilots** za 28.2 | **Ontbijt & film** Gioia mia zo 22.2 | **Prikkelarme film** Gioia mia vr 23.2 | **Royal Opera** La traviata zo 8.2 | **Valentijnsprogramma** Amour zo 15.2, vr 20.2 | **Brokeback Mountain** za 14.2, zo 15.2 | **Casablanca** za 14.2, wo 18.2, wo 25.2 | **Un homme et une femme** vr 13.2, do 19.2, ma 23.2 | **In the Mood for Love** ma 16.2, za 21.2, di 24.2 | **Notting Hill** vr 13.2, za 21.2 | **Paris, Texas** di 17.2, zo 22.2 | **Suzhou River** do 12.2, vr 13.2 | **When Harry Met Sally** zo 15.2, za 21.2 |

ASSEN

📍 **Bioscoop De Nieuwe Kolk**
Weiersstraat 1 | 088-0128888 | asserfilmiga.nl
Köln 75 za 7.2, zo 8.2 | *Second Victims* ma 9.2, di 10.2, za 14.2, zo 15.2 | *On vous croit* ma 16.2, di 17.2, za 21.2, zo 22.2 | *Sentimental Value* ma 23.2, di 24.2, za 28.2, zo 1.3

BERGEN

📍 **CineBergen**
Eeuwigelaan 7 | 072-5815914 | cinebergen.nl

BERGEN OP ZOOM

📍 **Cinema Paradiso**
C-Cinema, Burg van de

Laanstraat 25 | 0164 254886 | cinemaparadiso.nl
Nawi vr 6.2 t/m di 10.2 | *Rental Family* vr 13.2 t/m di 17.2 | *The Last Viking* vr 20.2 t/m di 24.2 | *The Voice of Hind Rajab* zo 22.2 t/m ma 23.2 | *Was Marielle weiss* vr 27.2 t/m ma 2.3 | *WINTER in Sokcho* zo 1.3 t/m di 3.3

BREDA

Chassé Cinema

Claudius Prinsenlaan 8 | 076-5303131 | chasse.nl
Premières *Brokeback Mountain* do 12.2 | *Elvis Presley in Concert* do 26.2 | *L'étranger* do 26.2 | *Is This Thing On?* do 5.2 | *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* do 19.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Meer dan babi pangang* do 19.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *Renoir* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *Sirât* do 19.2 | *The Wizard of The Kremlin* do 26.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | **All inclusive** *La petite dernière* di 10.2 | **Animazing** *Tekkankinkreet* zo 22.2 | **Blind Walls Film Fest Talk: Street Smarts & Screen Arts** do 5.2 | *Darmon* do 5.2 | *Urban Disobedience Toolkit* do 5.2 | *The Art of Disobedience* do 5.2 | *Talk: Beyond the Wall* vr 6.2 | *Triple Bill: Street Politics* vr 6.2 | *The Underbelly Project* vr 6.2 | *Blaues Licht* vr 6.2 | *Gemini Courts* za 7.2 | *Wholetrain* za 7.2, zo 8.2 | *Chile Estyle* za 7.2 | *Street Art Frankey* za 7.2 | *Blind Walls Speed Tour* zo 8.2 | *The Rise of Graffiti Writing* zo 8.2 | *Best of the Film Fest!* zo 8.2 | **BUTplugged** *Sevano's Seven* wo 18.2 | **Corona special** *Stand van zaken - Leven met Long COVID* zo 1.3 | **Film & High Tea** *Wuthering Heights* do 12.2, wo 18.2 t/m vr 20, di 24.2, wo 25.2 | **Film & ontbijt** *Voorpremière* zo 1.3 | **Internationals Cinema** *The Secret Agent* za 28.2 | **Jeugd** *Ellie de olifant* wo 11.2 | **Klassiekers** *The Shining* do 5.2 | *Suzhou River* zo 15.2, wo 18.2 | **Lokale première** *Obscura* zo 22.2 | **Movie Club BUAs** wo 25.2 | **Muziekfilm** *Paul McCartney: Man on the Run* do 19.2 | **Q&A** *Land van Johan* vr 6.2 | **Royal Ballet Woolf Works** ma 9.2 | *Giselle* di 3.3 | **Special** *Nuclear Boy* di 24.2 | **Valentijnsdag** *Brokeback Mountain* za 14.2 | **Voorpremières** *Marty Supreme* zo 15.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | **Woensdagdocu** *Kabul, Between Prayers* wo 11.2 | *The Lions by the River Tigris* wo 18.2 | *Timestamp* wo 25.2

Filmhuis Breda
Keizerstraat 19F | 076-2100169 | filmhuisbreda.nl
2000 Meters to Andriivka | *Folktales* | *Hamnet* | *It's Never Over*, *Jeff Buckley* | *The Last Viking* | *Mr. Nobody Against Putin* | *Rental Family* | *Sentimental Value* | *The Voice of Hind Rajab* | *Where the Wind Comes From* | **5-sterren dinsdag** *For Sama* di 24.2 |

Movies that Matter On Tour Artificial Justice

In een nabije toekomst wil de Spaanse regering rechters vervangen door AI-software: sneller, efficiënter en naar eigen zeggen onafhankelijk. Toprechter Carmen Costa moet het systeem beoordelen. Wanneer softwareontwikkelaar Alicia Kóvack onder verdachte omstandigheden overlijdt, verandert haar opdracht in een riskant onderzoek en komt Carmen zelf onder druk te staan.

Artificial Justice voelt ongemakkelijk actueel. Regis-

seur Simón Casal verpakt een scherpe analyse van algoritmische bias, politieke beïnvloeding en verantwoording in een strak geregisseerde techno-thriller. Efficiëntie fungeert als alibi, privacy als onderhandelingsmiddel. Het resultaat is een indringende film over de kwetsbaarheid van de rechtsstaat in een tijdperk waarin code steeds vaker beslist. Te zien in februari tijdens Movies that Matter On Tour.

MOVIESTHATMATTER.NL/ON-TOUR

Aanschuifafel *Rental Family* wo 11.2 | **Aanschuifafel klasiek** *The Return* do 26.2 | **Carpe Cinema** *C'è ancora domani* do 5.2 | *Le otto montagne* (De acht bergen) do 19.2 | *Lazzaro Felice* za 28.2 | **Friday Live** *David Byrne's American Utopia* vr 27.2 | **Klassieker** *The Shining* do 19.2, do 26.2 | **Ladies Lunch & film** *Hamnet* vr 20.2

BUSSUM

Filmhuis Bussum

Brediusweg 1 | 035-6938694 | filmhuisbussum.nl
The making of De Jeugd van Tegenwoordig vr 20.2 | *Meer dan babi pangang* ma 23.2 | *20 days in Mariupol* di 24.2 | **Premières** *Beginnings* do 19.2 | *Brokeback Mountain* do 12.2 | *Ellie de olifant* wo 11.2 | *Elvis Presley in Concert* do 26.2 | *L'étranger* do 26.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Mother's Baby* do 5.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *The Shining* do 5.2 | *Sirât* do 19.2 | *Suzhou River* do 12.2 | *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *Timestamp* do 12.2 | *Where the Wind Comes From* do 12.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | **Best of IDFA** za 7.2 | **Cinekid presenteert** *Miss Moxy* vr 27.2 | **Pyjama-ontbijt** *Ellie de olifant* wo 25.2 | *Olivia* wo 25.2 | **Royal Opera** *La traviata* ma 9.2 | **Special** *Othello* wo 4.3 | **Van boek naar doek** *Wuthering Heights* wo 25.2

CULEMBORG

Theater De Fransche School

Havendijk 1 | 0345-521546 | theaterdefranscheschool.nl
Drømmer do 19.2, zo 22.2 | *Eternity* za 14.2 | *Hamnet* za 21.2, vr 27.2 | *The Last Viking* za 7.2 | *Nawi* do 12.2 | *Nuremberg* vr 6.2 | *Rental Family* za 28.2 | *Sentimental Value* di 10.2 | **Film met explicateur** *Nawi* zo 8.2 | *The Last Viking* zo 15.2 | **Jeugd Heidi: de legende van de lynx** vr 20.2, za 21.2 | *Miss Moxy* di 17.2, do 19.2 | *Spongebob op piratenpad* zo 15.2, ma 16.2 | **Ladies Night** *Eternity* di 10.2 | **Prikkelarm** *Rental Family* wo 18.2 | **Prikkelarm jeugd** *Heidi: de legende van de lynx* wo 18.2

DELFT

Filmhuis Lumen

Doelenplein 5 | 015-2140226 | filmhuis-lumen.nl

DEN BOSCH

Verkadefabriek

Boschdijkstraat 45 | 073-6818160 | verkadefabriek.nl
Premières *Beginnings* do 19.2 | *Brokeback Mountain* do 12.2 | *Ellie de olifant* wo 11.2 | *Elvis Presley in Concert* do 26.2 | *L'étranger* do 26.2 | *Gioia mia* do 26.2 | *The History of Sound* do 26.2 | *Is This Thing On?* do 5.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Meer dan babi pangang* do 19.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *Renoir* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *The Shining* do 5.2 | *Sirât* do 19.2 | *Sukkwan Island* do 12.2 | *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *The Threesome* do 12.2 | *Times-*

tamp do 12.2 | *Where the Wind Comes From* do 12.2 | *The Wizard of The Kremlin* do 26.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | **All inclusive** *La petite dernière* ma 9.2 | **Best of IDFA** zo 8.2, za 28.2 | **City Trips** *Perfect Days* ma 23.2 | **Déjà Vu** *L'étranger* do 26.2 | **Filmkantine** zo 22.2 | **Valentijns-voorpremière** *Marty Supreme* za 14.2

DEN HAAG

Filmhuis Den Haag

Spui 191 | 070-3656030 | filmhuisdenhaag.nl
Premières *20 days in Mariupol* do 26.2 | *Brokeback Mountain* do 12.2 | *L'étranger* do 26.2 | *Gioia mia* do 26.2 | *Kabul, Between Prayers* do 5.2 | *The Lions by the River Tigris* do 12.2 | *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* do 19.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Meer dan babi pangang* do 19.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *Renoir* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *The Shining* do 5.2 | *Sirât* do 19.2 | *Suzhou River* do 12.2 | *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *Where the Wind Comes From* do 12.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | **Daniel Day-Lewis** *The Age of Innocence* di 10.2, za 14.2, wo 18.2 | *Anemone* do 12.2, zo 15.2, di 17.2 | *The Boxer* do 12.2, zo 22.2 | **The Crucible** za 14.2, za 21.2 | *In the Name of the Father* wo 11.2 | *The Last of the Mohicans* ma 9.2, wo 25.2 | *Lincoln* zo 22.2, vr 27.2 | *My Beautiful Laundrette* do 6.2, zo 8.2, wo 18.2 | *My Left Foot* za 7.2, vr 13.2 | *Nine* do 19.2, wo 25.2 | *Phantom Thread* ma 23.2, do 26.2 | *A*

Room with a View za 7.2, wo 11.2 | *There Will Be Blood* ma 16.2, vr 20.2, za 28.2 | *The Unbearable Lightness of Being* vr 6.2, zo 15.2 | **Cinemiminimaxi** za 14.2, zo 15.2 | **The Colors of Sergei Parajanov** vr 6.2 t/m zo 8.2 | **Lunar New Year** *The Farewell* zo 15.2, do 19.2 | *The Grandmaster* zo 15.2, di 24.2 | *The Joy Luck Club* za 14.2, vr 20.2 | *Vive l'amour* vr 13.2, di 17.2 | **Romance, But Make It Gothic** *The Blood Spattered Bride* di 10.2, do 19.2 | *Crimson Peak* ma 16.2, za 28.2 | *The Hunger* di 24.2 | *Wuthering Heights* (1939) za 21.2

Flora Filmtheater

De Constant Rebecquestraat 55 | florafilmtheater.nl

Museon-Omniversum

Pres. Kennedylaan 5 | 070-3381338 | museon-omniversum.nl
Folktales | *It's Never Over*, *Jeff Buckley* | *Mondria(a)n en route to New York* | *Wisdom of Happiness* | **Premières** *Stop Making Sense* do 12.2 | *Paul McCartney: Man on the Run* do 19.2 | *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* vr 20.2 | *Meer dan babi pangang* zo 22.2 | *Twenty One Pilots* do 26.2

DEN HELDER

Cinema Zevenskoop

Julianaplein 43 | 0223-610941 | cinemazevenskoop.nl
Song Sung Blue do 5.2 t/m ma 9.2 | *La femme la plus riche du monde* do 12.2 t/m ma 16.2 | *Hamnet* do 19.2 t/m ma 23.2 | *No Other Choice* do 26.2 t/m ma 2.3 | *Folktales* di 3.3, wo 4.3

Alternatieve porno

Ook met de derde editie haalt het **Porn Film Festival Amsterdam (PFFA)** porno weer uit de groezelige sfeer. Met tientallen films, workshops, panels, performances en feesten laat het festival zien dat porno "artistiek, politiek en ontroerend" kan zijn. Van 26 februari t/m 1 maart met als hoofdlocatie Filmhuis Cavia.

"Het festival wil verbreden en verbinden door verschillende ervaringen van seks en seksualiteit samen te brengen en met elkaar in gesprek te laten gaan". Aldus de organisatoren van het Porn Film Festival Amsterdam. Het uitvoerige festivalprogramma telt honderdvijftig korte en vier lange films, vijf selecties van curatoren, workshops, panels, performances en twee feesten. Een kleine greep uit het programma, dat zich naast Filmhuis Cavia afspeelt in Theater de Richel, Clifford Studio, De Sering, Prostitution Information Center (PIC), The Other Side en Vrankrijk. *Daydreams/Nightdreams* is een dubbelprogramma van films over zwoele fantasieën in het daglicht en donkere es-

capades in de nacht. *Pxrno, Peace, Politics* bevat films die zich verzetten tegen de wereldwijde golf van repressie en oorlog. Relevant, omdat de strijd voor seksuele vrijheid in een brede strijd voor vrijheid past. *Polder Pxrno* is een

programma met films van lokale aanstormende filmmakers. *Excéntrico - Chile in focus* bevat een selectie films van Excéntrico, de ontmoetingsplek in het Chileense Valparaíso voor pxrno-makers. *Saturn Return* (Daniela Zahler, 2024) keert terug naar de begintijd van de erotische cinema. De film is een humorvolle ode aan het Weense Saturn Film, een van de eerste erotische Europese filmstudio's. De in 1906 opgerichte studio bestond maar vijf jaar, want werd in 1911 na een rechterlijke uitspraak op last

van de Weense rechtbank gesloten. *Saturn Return* reconstrueert en herinterpreteert tien verloren gegane filmpjes. In de speelfilm *Janine Moves to the Country* (Jan Eilhardt, 2025) trekt een homostel van het vrijgevochten Berlijn naar het benauwende platteland. Geen goed idee voor een confrontatieloos leven. Naast filmvertoningen zijn er talrijke andere activiteiten, waaronder een Industry Day. Daarin gaat het onder meer over het ethisch verantwoord produceren van porno.

PORNFILMFESTIVAL.AMSTERDAM

JANINE MOVES TO THE COUNTRY

DEVENTER

🎬 MIMIK

Achter de Muren Vispoort 10 | 0570618 822 | mimik.nl

DIEMEN

🎬 Filmtheater De Omval

Ouddiernerlaan 104 | 020-6001897 | theaterdeomval.nl
Brokeback Mountain di 3.3 | *Di-plodocus* ma 23.2 | *Folktales* di 10.2 | *Hamnet* wo 11.2 | *Heidi: de legende van de lynx* zo 8.2 | *Hond & ik* vr 27.2 | *Land van Johan* di 24.2, do 26.2, di 3.3 | *Miss Moxy* wo 18.2, di 24.2, wo 4.3 | *Mr. Nobody Against Putin* vr 6.2, di 10.2, do 19.2 | *One Battle After Another* za 7.2 | *Rental Family* do 12.2, di 17.2 | *Song Sung Blue* di 17.2 | *Spongebob op piratenpad* zo 8.2 | *Superjuffie in de jungle* zo 22.2, di 24.2 t/m do 26.2 | *Vie privée* di 10.2, di 17.2 | *Where the Wind Comes From* di 3.3 | *Wuthering Heights* do 12.2 t/m za 14.2, di 17.2 t/m za 21.2, ma 23.2 t/m wo 25.2 | **Ladies Night** *Wuthering Heights* wo 11.2 | **Royal Opera** *La traviata* zo 15.2

DIEREN

🎬 Filmhuis Dieren

De Bundel (bibliotheek), Ericaplein 5 | filmhuisdieren.nl

DOESBURG

🎬 Filmhuis Doesburg

Het Arsenaal 1309, Kloosterstraat 15 | 0313-482336 | filmhuis-doesburg.nl

DOETINCHEM

🎬 Amphion Cultuurbedrijf

Hofstraat 2 | 0314-340943 | amphion.nl
Beginnings do 12.2 t/m za 14.2, ma 16.2 t/m wo 18.2 | *De wereld op z'n kop* do 5.2 | *Folktales* vr 6.2, zo 8.2, zo 15.2, wo 18.2 | *The Grand Budapest Hotel* wo 11.2 | *Hamnet* do 5.2 t/m di 10.2, vr 13.2 t/m zo 15.2, di 17.2 | *L'intérêt d'Adam* do 5.2, za 7.2, ma 9.2 t/m wo 11.2, vr 13.2, ma 16.2, wo 18.2 | *La grande arche* do 5.2 t/m zo 8.2, di 10.2, do 12.2, ma 16.2 | *Land van Johan* vr 6.2, za 7.2, za 14.2, zo 15.2 | *Mira* za 7.2, wo 11.2, za 14.2, vr 20.2 | *Miss Moxy* zo 15.2, ma 16.2, do 19.2, zo 22.2 | *Nuremberg* vr 13.2 | *Olivia* vr 13.2, di 17.2, wo 18.2, za 21.2 | *Renoir* do 5.2, zo 8.2 t/m di 10.2, di 17.2 | *The Secret Agent* do 12.2, za 14.2, ma 16.2 t/m wo 18.2 | *Sentimental Value* vr 6.2, zo 8.2, ma 9.2 | *The Tale of Silyan* za 7.2, di 10.2 | *Vie privée* vr 6.2, zo 8.2, wo 11.2, zo 15.2, di 17.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 t/m wo 18.2 | **Movies That Matter** vr 6.2

DORDRECHT

🎬 Filmtheater De Witt

Nieuwstraat 60-62 | 078-7200777 | dewittdordrecht.nl

EINDHOVEN

🎬 Lab1

K-19 Art, Keizersgracht 19 | 0402094091 | lab-1.nl
Natlab
Kastanjelaan 500 | 0402946848 | natlab.nl
Premières 20 days in *Mariupol* do 26.2 | *Beginnings* do 19.2 | *Brokeback Mountain* do 12.2 | *Elvis Presley in Concert* do 26.2 | *Gioia mia* do 26.2 | *Is This Thing On?* do 5.2 | *Kabul, Between Prayers* do 5.2 | *The Lions by the River Tigris* do 12.2 | *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* do 19.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Mother's Baby* do 5.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *Renoir* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *The Shining* do 5.2 | *Sirât* do 19.2 | *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *Timestamp* do 19.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | **Cinemini** *Ondersteboven* zo 15.2 | *Vreemde vogels* zo 22.2 | **Game Changers** *Pan's Labyrinth* ma 23.2 | **Plastic Pushers** *Six* do 26.2 | **Popcorner** *Eternal Sunshine of the Spotless Mind* wo 25.2 | *Ons campertje* wo 25.2

Liefde en wetenschap

Wat vertelt de wetenschap over de liefde? Wie het wil weten moet van 3 t/m 8 maart het InScience Film Festival in Lux in Nijmegen bezoeken. Onder de titel **The Things We Do for Love geeft het festival inzicht in wat mensen en andere levensvormen doen voor de liefde.**

Hoe vind je als heteroseksuele man in China, waar door de bevolkingspolitiek uit het verleden een “mannenoverschot” bestaat, een levenspartner? Openingsfilm *The Dating Game* (Violet Du Feng, 2025) volgt drie mannen een week op een datingkamp, waar zij van een coach tips en tricks krijgen om een vrouw aan de haak te slaan. Tragikomisch legt de documentaire de kloof bloot tussen daten als performance-act en au-

thenticiteit. Verwarring in de liefde ervaart de veertienjarige jongen in *Young Hearts* (Anthony Schatteman, 2024) als hij verliefd wordt op zijn buurjongen. Hij verzet zich tegen zijn gevoelens en belandt in een rollercoaster van emoties. Over rouw als de andere kant van de liefdesmedaille gaat het in *Just Our Heart* (Maartje Nevejan, 2025). De documentaire verkent verschillende vormen van rouw – van rouw om het

THE DATING GAME

verlies van een geliefde tot rouw om de ecologische teeloorgang van de aarde.

Naast filmvertoningen is er een uitvoerig randprogramma. Onder de titel *Seeing Stars* kan de bezoeker in het Observatorium twee korte films over de liefde zien, waarna er romantisch naar de sterren kan worden gekeken. Schmutz Cinema presenteert onder de titel *Futures of Desire* zes korte films en een live performance over de toekomst van menselijke intimiteit. In *Fantastische liefde*, georganiseerd in samenwerking met fantasyfestival Novio Magica, gaat het met onder andere schrijver Hannah Bervoets over liefde in een magische, bovennatuurlijke wereld. In *Scènes met de sekszuszjes* presenteren de Sekszuszjes tv- en filmfragmenten over intimiteit en seks. Met wetenschappers praten zij over de impact van deze beelden op ons denken en gedrag. In *InScience Meets Pil-lowtalks* ten slotte verkent relatiewetenschapper Tila Pronk het begrip trouw in de liefde.

INSCEFFESTIVAL.NL

Angst en imperialisme in sciencefiction

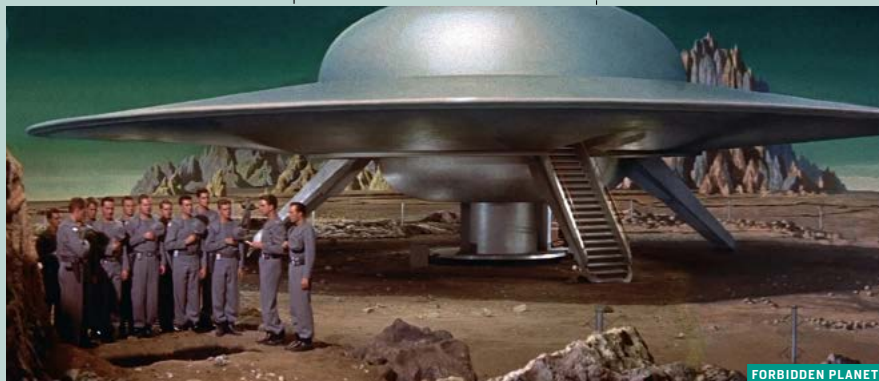
Het is een open deur maar daarom niet minder waar dat sci-fi-films meestal meer zeggen over de tijd waarin ze gemaakt zijn dan over de toekomst. Filmtheater Luxor in Zutphen illustreert het 28 februari met een drie films tellende Science-fiction marathon.

Sci-fi-filmmakers die niet willen dat hun film in de toekomst vooral lachlust opwekt, moeten hem multi-interpretabel maken. Het is de reden dat filmwetenschappers elkaar nog steeds in de haren vliegen over *Invasion of the Body Snatchers* (Don Siegel, 1956). De film waarin mensen ongemerkt veranderen in willoze dubbelgangers van buitenaardse wezens leidt nog steeds tot veel interpretaties. Dominant is de lezing dat de film een verbeelding is van de Amerikaanse communistenangst in

de jaren vijftig. Zonder dat je het aan hem ziet kan je buurman een communist zijn! Zo nemen zij sluipenderwijs de macht over! Anderen lezen de film juist als kritiek op het kapitalistische systeem, omdat ze de personages in de film zien als hersenloze consumenten. Voor een derde lezing stond Don Siegel. Hij benadrukte zijn hele leven dat hij entertainment zonder diepere betekenis had gemaakt. Wie zelf wil oordelen kan terecht bij de marathon in Luxor. Daarin is ook te zien *Forbidden Planet* (Fred M.

Wilcox, 1956). Ook deze film, waarin een ruimtecrew naar een planeet wordt gestuurd om te achterhalen wat er met een vorige missie is gebeurd, boeit nog steeds. De makers laten merken dat ze de theorieën van Freud kennen, want een monster in de film blijkt de materialisatie van het onderbewuste van een van de personages. Als derde film in de marathon oogt *Robinson Crusoe on Mars* (Byron Haskin, 1964) als een weer actuele imperialistische Amerikaanse wensdroom. Ongetwijfeld zijn Elon Musk en Jeff Bezos fan van de film, waarin een ruimtevaarder na een noodlanding op Mars belandt en er meteen de Amerikaanse vlag plant.

LUXORZUTPHEN.NL

FORBIDDEN PLANET

| *Royal Ballet Woolf Works* ma 9.2 | *Royal Opera La traviata* zo 8.2 | **Specials** *Het NRE terrein* zo 8.2 | *Land van Johan* di 10.2 | *Gioia mia* do 12.2
Filmhuis De Zwarte Doos
Den Dolech 2 | 040-2474900 | tue.nl/sq

EMMEN

🎬 Filmhuis Emmen

Westeinde 70 | 0591-668250 | filmhuisemmen.nl
A House of Dynamite ma 9.2 | *Rietland* di 10.2 | *Anak Indië* zo 15.2 | *The Golden Spurtle* ma 16.2 | *Drømmer* di 17.2 | *The Penguin Lessons* ma 23.2 | *De pupil* di 24.2 | *Bugonia* ma 2.3 | *The Mas-termind* di 3.3

ENSCHDE

🎬 Concordia - Film & Beeldende kunst

Oude Markt 15 | 053-4300999 | concordia.nl
The History of Planetary vr 6.2 | *The Shining* za 7.2 | *Tina* ma 9.2 | *Miss Moxy* za 21.2 | *Olivia* zo 22.2 | *The Favourite* di 24.2 | **Premières** *L'étranger* do 26.2 | *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* do 19.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *Renoir* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *Sirât* do 19.2 | *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *Wuthering Heights* do 12.2

ETTEN-LEUR

🎬 Cinema Paradiso

C.1 - Cinema, Binnentuin 2 | 076 5010167 | cinemaparadiso.nl

Nawi vr 6.2 t/m wo 11.2 | *Rental Family* vr 13.2 t/m wo 18.2 | *The Last Viking* vr 20.2 t/m wo 25.2 | *Was Marielle weiss* vr 27.2.2 t/m wo 4.3

GELDERMALSEN

🎬 LingeFilm

Rijksstraatweg 64 | info@lingefilm.nl | lingefilm.nl
Sentimental Value vr 6.2, wo 11.2 | *Song Sung Blue* za 7.2, di 10.2 | *Zootropolis 2 (NL)* zo 8.2 | *Rental Family* za 14.2 | *Juf Braaksel en de mysterieuze verdwijning* wo 18.2 | *The Last Viking* wo 18.2 | *Christy* za 21.2 | *Left-Handed Girl* wo 25.2 | *Hamnet* vr 27.2, za 28.2 | *Mr. Nobody Against Putin* wo 4.3

GOES

🎬 t Beest

Beestenmarkt 3 | 0113228142 | tbeest.nl
Nuremberg do 5.2, di 10.2, wo 11.2 | *Mr. Nobody Against Putin* vr 6.2, ma 9.2, di 10.2 | *The Secret Agent* di 10.2, wo 11.2, 26.2, di 3.3 | *Rental Family* do 12.2, vr 13.2, di 17.2, wo 18.2 | *Sirât* ma 16.2 | *Eleanor the Great* di 17.2, wo 18.2 | *Hamnet* do 19.2 t/m za 21.2, di 24.2 | *La grande arche* vr 20.2, di 24.2, wo 25.2 | *Onder het maaiveld* ma 23.2 | *Left-Handed Girl* di 3.3, wo 4.3

GOIRLE

🎬 Jan van Besouw

Thomas van Diessenstraat 1 | 0135343400 | janvanbesouw.nl
Deze maand zijn er geen films

geprogrammeerd.

GOUDA

🎬 Filmhuis

Lefhmaetstraat 45 | 0182-522200 | filmhuisgouda.nl

GRAVE

🎬 Filmcafé Grave

Maximiliaan de Manstraat 2 (Generaal de Bons kazerne) | 06-53149906 | filmcafegrave.nl
Bugonia vr 6.2, ma 9.2 | *Amsterdamned II* za 7.2, wo 11.2 | *The Last Viking* vr 13.2, ma 16.2 | *Sentimental Value* za 14.2, wo 18.2 | *La traviata* zo 15.2 | *Mr. Nobody Against Putin* vr 20.2, ma 23.2 | *Hamnet* za 21.2, wo 25.2 | *It's Never Over, Jeff Buckley* vr 27.2, ma 2.3 | *Orwell: 2+2=5* za 28.2, wo 4.3 | **Breibios** *Florence Foster Jenkins* zo 8.2

GRONINGEN

🎬 Forum Groningen

Nieuwe Markt 1 | 050-3683683 | forum.nl
🎬 RKZ Bios
Emmastraat 15-s101 | 050-5262482 | rkzbios.nl
Little Amélie or the Character of Rain za 7.2, ma 9.2 | *Mr. Nobody Against Putin* za 14.2, ma 16.2 | *Hamnet* za 21.2, ma 23.2 | *Arco* za 28.2, ma 2.3 | **Psychoanalyse & film** *Kom hier dat ik u kus* wo 25.2

HAARLEM

🎬 Filmkoepel

Harmeniansweg 4 | filmkoepel.nl

☛ Schuur

Lange Begijnestraat 9 | 023-5173910 | schuur.nl
Premières *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* do 19.2 | *Meer dan babi pangang* do 19.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *Renoir* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *The Shining* do 5.2 | *Sirât* do 19.2 | *Suzhou River* do 12.2 | *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *Timestamp* do 19.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | **Boring Festival** *Lucid Dreaming + Le palace* vr 6.2, za 7.2 | **English Subs** *No Other Choice* zo 8.2 | *Suzhou River* zo 15.2 | *Jeugd Ellie de olifant* zo 8.2 | *Miss Moxy* vanaf zo 22.2 | *Olivia* vanaf ma 23.2 | *Mira* vanaf di 24.2 | **Taartrover Cinemini** zo 15.2, zo 22.2, zo 1.3

HARDENBERG

Filmhuis Hardenberg
Badhuisplein 3 | 0523-280353 | bioshardenberg.nl/filmhuis

HARDERWIJK

Filmhuis Harderwijk
Catharinekapel Klooster 1 | 0341-419500 | filmhuisharderwijk.nl
Splitsville do 5.2, di 10.2 | *After the Hunt* za 7.2, ma 9.2 | *Eternity* za 14.2, di 17.2 | *Islands* zo 15.2, ma 16.2 | *Christy* do 19.2, ma 23.2 | *Second Victims* za 21.2, di 24.2 | *Bugonia* za 28.2 t/m ma 2.3 | **Folktales** zo 1.3 t/m di 3.3 | **Os-carnominaties** za 28.2, zo 1.3

HEEMSKERK

Filmhuis Heemskerk
Laurentz A. Verherentstraat 1 | decirkelheemskerk.nl/film
If I Had Legs I'd Kick You wo 11.2 | *Shadow Game* zo 15.2, wo 18.2 | *Sentimental Value* zo 22.2, wo 25.2 | **45e Filmdagen** *Back to the Future* do 5.2 | *It Was Just an Accident* do 5.2 | *The Last Viking* do 5.2 | *To New Beginnings* do 5.2

HEERLEN

Filmhuis De Spiegel
Royal Theater | Stationsplein 5 | 045-5118178 | filmhuisdespiegel.nl
Vie privée do 5.2 | *Blue Moon* vr 6.2, ma 16.2, zo 22.2 | *The Shining* za 7.2, zo 8.2 | *The Voice of Hind Rajab* zo 8.2 wo 11.2 | *Winter in Sokcho* ma 9.2 | *La grande arche* wo 11.2, ma 16.2 | *The Secret Agent* do 12.2, vr 13.2, ma 16.2 | *In the Mood for Love* za 14.2 | *House of Hope* wo 18.2 | *Hamnet* do 19.2, za 21.2, wo 25.2 | *No Other Choice* vr 20.2, ma 23.2, vr 27.2 | *Meer dan babi pangang* zo 22.2 | *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* zo 22.2, za 28.2

HELMOND

De Cacaofabriek
Cacaokade 1 | 0492-529009 | cacaofabriek.nl/film
Premières *Ellie de olifant* wo

11.2 | *L'étranger* do 26.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Mira* do 5.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *Sirât* do 19.2 | *Vakkenvullers XL* do 12.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | *The Wizard of The Kremlin* do 26.2

HENGelo

Filmhuis Hengelo
Beursstraat 44 | 074-2556789 | filmhuishengelo.nl
Drømmer do 5.2, vr 6.2, za 7.2 | *Christy* vr 6.2, zo 8.2, wo 11.2, do 12.2 | *Nouvelle Vague* vr 13.2, za 14.2 | *À bout de souffle* vr 13.2, zo 15.2 | *Stiller* wo 18.2, vr 20.2 | *Springsteen: Deliver Me From Nowhere* do 19.2, vr 20.2 | *It Was Just an Accident* za 21.2, zo 22.2, wo 25.2 | *Second Victims* do 26.2 t/m za 28.2 | *Jay Kelly* vr 27.2, zo 1.3, wo 4.3 | **Jeugd** *Door dik en dun* za 21.2, do 26.2

HILVERSUM

Filmtheater
Herenplein 5 | 035-6235466 | filmtheaterhilversum.nl

HOOGVEEN

Filmhuis Hoogeveen
VUE Hoogeveen | Van Echten-plein | 0528-234000 | filmhuishoogeveen.nl

HOORN

Cinema Oostereiland
Krententuin 25 | 0229-232296 | cinemaoostereiland.nl
Premières *Beginnings* do 19.2 | *Brokeback Mountain* do 12.2 | *Elvis Presley in Concert* do 26.2 | *L'étranger* do 26.2 | *Gioia mia* do 26.2 | *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* do 19.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Meer*

dan babi pangang do 19.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *The Shining* do 5.2 | *The Wizard of The Kremlin* do 26.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | **Voorpremieres** *The Secret Agent* zo 8.2 | *Wuthering Heights* wo 11.2 | *Marty Supreme* vr 13.2 | *Beginnings* di 17.2

HOuten

Aan de Slinger
De Slinger 40 | 030-6351024 | aandeslinger.nl
Song Sung Blue do 5.2, za 14.2 | *Sentimental Value* vr 6.2 | *Urchin* do 12.2 | *Rental Family* vr 13.2 | *Vie privée* zo 15.2 | *Blue Moon* vr 20.2 | *Folktales* zo 22.2 | *Mr. Nobody Against Putin* do 26.2 | *Land van Johan* za 28.2 | **Vroege films** *Rental Family* wo 11.2 | *The Teacher Who Promised the Sea* wo 18.2, wo 4.3 | *Vie privée* wo 25.2

KAMPEN

Filmhuis
Burgwal 84 | Reserveren via website | filmhuiskampen.nl

LEEWARDEN

Slieker Film
Wilhelminaplein 92 | 058-2050300 | sliekerfilm.nl

LEIDEN

Kijkhuis
Vrouwenkerksteeg 10 | 071-51233900 | bioscopenleiden.nl/Kijkhuis
Lido
Steenstraat 39 | 071-5124130 | bioscopenleiden.nl/Lido
Trianon
Breestraat 31 | 071-5123875 | bioscopenleiden.nl/Trianon

Festival in het donker buiten

De term walk-through-bioscoop kenden we nog niet, maar wie tussen 6 en 14 februari vanaf acht uur 's avonds tot in de nacht door het Haagse Westeinde loopt weet wat het inhoudt. Dan speelt het Sleepy Eyes Film Festival zich er af. Op de ramen van tien historische panden in de straat zijn experimentele films en videowerken te zien.

Het Sleepy Eyes Film Festival wil laten zien dat de openbare ruimte meer kan zijn dan een plek waar je snel doorheen loopt om weer ergens naar binnen te gaan. Het festival verrast de wandelaars in de straat met vijftien bijzondere internationale (korte) films en videokunstwerken. Het doel, in de woorden van de organisatoren: "Tijdens Sleepy Eyes wordt de aandacht even omgeleid, de tijd bevroren, de blik vertraagd of juist versneld. De openbare ruimte wordt voor even een intieme plek voor eigen gedachten en persoonlijke ervaringen." De videokunst in het programma loopt uiteen van poëtisch-visueel en

speels tot diepzinnig en abstract. De gemeenschappelijke noemer is dat ze alle verwijzen naar de nacht, de stad

LELYSTAD

Filmtheater Lelystad
De Waag 9 | 088-0240240 | www.filmtheaterlelystad.nl
Nouvelle Vague di 10.2 | *Sentimental Value* di 17.2 | *La femme la plus riche du monde* di 24.2 | *Urchin* di 3.3 | **Docu** *Meer dan babi pangang* zo 22.2

LISSE

Filmhuis Lisse
Floralisplein 69 | 0252-213458 | filmhuis-lisse.nl

MAASTRICHT

Lumière Cinema
Bassin 88 | 043-3214080 | lumiere.nl
Hyena's di 10.2 | *Timestamp* di 24.2 | *De vegan veehouder* wo 25.2 | **Premières** *Beginnings* do 19.2 | *Brokeback Mountain* do 12.2 | *Ellie de olifant* do 12.2 | *Elvis Presley in Concert* do 26.2 | *L'étranger* do 26.2 | *Gioia mia* do 26.2 | *The History of Sound* do 26.2 | *Kabul, Between Prayers* do 5.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Mira* do 5.2 | *Mother's Baby* do 5.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *Olivia* do 5.2 | *Rains over Babel* do 12.2 | *Renoir* do 5.2 | *Scarlet* do 19.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *The Shining* do 5.2 | *Sirât* do 19.2 | *Sukkwan Island* do 12.2 | *Superjuffie in de jungle* do 5.2 | *Suzhou River* do 12.2 | *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *Where the Wind Comes From* do 12.2 | *The Wizard of The Kremlin* do 26.2 | *Wuthering Heights* do 12.2

MIDDELBURG

Cinema Middelburg
Achter de Houttuinen 30 | 0118-613482 | cinemamiddel-

burg.nl

Door dik en dun za 14.2 t/m vr 20.2 | *Folktales* vr 20.2 t/m zo 22.2 | *La grande arche* do 5.2 t/m zo 8.2, di 10.2 | *Hamnet* do 19.2, vr 20.2, zo 22.2, ma 23.2, wo 25.2 | *L'intérêt d'Adam* vr 6.2, za 7.2, ma 9.2, wo 11.2 | *Kabul, Between Prayers* do 5.2, zo 8.2, di 10.2 | *Land van Johan* do 5.2, za 7.2, di 10.2, wo 11.2 | *No Other Choice* vr 20.2, zo 22.2 t/m wo 25.2 | *Olivia* za 14.2, ma 16.2 t/m wo 18.2 | *Paul McCartney: Man on the Run* do 19.2 | *Sátántangó* za 21.2 | *Suzhou River* vr 13.2, zo 15.2, wo 18.2, do 19.2, za 21.2 | *The Secret Agent* do 12.2, za 14.2, ma 16.2, di 17.2, vr 20.2, zo 22.2 | *The Shining* vr 6.2, zo 8.2, ma 9.2, do 12.2, vr 13.2, zo 15.2, wo 18.2 | *The Voice of Hind Rajab* vr 6.2, zo 8.2, ma 9.2, wo 11.2 t/m vr 13.2, ma 16.2, di 17.2 | *Where the Wind Comes From* vr 13.2, za 14.2, ma 16.2 t/m wo 18.2 | **Best of IDFA** zo 15.2 | **Movies That Matter** *Artificial Justice* di 24.2

MIDDELHARNIS

Filmhuis Middelharnis (Het Diekhuus)
Beneden Zandpad 7 | 0187-482400 | hetdiekhuus.nl

NIEUWKOOP

Kaleidoskoop
Verbinding 2 | 0172-728001 | theater-kaleidoskoop.nl
Downton Abbey: The Grand Finale do 12.2 | *Paddington in Peru* wo 18.2 | *Familiar Touch* di 3.3 | **Film met buffet** *The Penguin Lessons* vr 20.2

NIJMEGEN

Lux
Mariënborg 38-39 | 024-3816859 | lux-nijmegen.nl
Premières *Beginnings* do 19.2 | *Ellie de olifant* wo 11.2 | *Elvis Presley in Concert* do 26.2 | *L'étranger* do 26.2 | *Gioia mia* do 26.2 | *Is This Thing On?* do 5.2 | *Kabul, Between Prayers* do 5.2 | *The Lions by the River Tigris* do 12.2 | *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* do 19.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Meer dan babi pangang* do 19.2 | *Mira* do 5.2 | *Mother's Baby* do 5.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *PAAZ* do 26.2 | *Renoir* do 5.2 | *Scarlet* do 19.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *Sirât* do 19.2 | *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *The Threesomes* do 12.2 | *Timestamp* do 12.2 | *Where the Wind Comes From* do 12.2 | *The Wizard of The Kremlin* do 26.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | **Alliance Française** *L'étranger* do 26.2 | **Best of IDFA** zo 1.3 | **Buitenkansje** *Anemone* vr 13.2 | **IndoFILMcafé** *Meer dan Kling Klang Klong* zo 8.2 | **Cursus** ma 23.2, ma 2.3 | **English Subs** *No Other Choice* za 7.2, di 10.2 | *The Secret Agent* za 14.2, di 17.2 | *Sirât* za 21.2, di 24.2 | *L'étranger* za 28.2, di 3.3 | **Festival Favorites**

za 14.2, zo 15.2 | **Film als filosofie** *Verwondering* do 12.2 | *Slaap* do 26.2 | **Filmcafé** za 7.2 | **Filmkring** *Beginnings* do 5.2, di 10.2 | *Sound of Falling* do 19.2, di 24.2 | **InScience** *The History of Sound* wo 4.3 | **InScience Film Festival** di 3.3 t/m zo 8.3 | **Lezing** *The Shining* vr 6.2 | **Lux Mini** zo 22.2 | **Nijmegen4Ukraine** *Timestamp* zo 22.2 | **Nimma aan Zee** *The Wolf, the Fox and the Leopard* ma 2.3 | **Rewind** *The Turin Horse* zo 8.2 | **A.I. Artificial Intelligence** zo 22.2 | *The Shining* za 7.2, ma 9.2, wo 11.2 | *Suzhou River* di 17.2 | *Brokeback Mountain* wo 18.2, vr 20.2, za 21.2 | *Romeo + Juliet* zo 1.3 | **Voorpremieres** *Wuthering Heights* wo 11.2 | *Marty Supreme* vr 13.2

OLDENZAAL

Filmhuis/Stadstheater De Bond
Molenstraat 25 | 0541-511094 | filmhuisoldenzaal.nl
Nuremberg di 10.2 | *The Last Viking* di 17.2 | *Sentimental Value* di 24.2

OSS

Cultuurpodium Groene Engel
Kruisstraat 15 | 0412-405504 | groene-engel.nl

OUDENBOSCH

Filmtheater Fanfare/Utopiazaal
Markland College | Pagnevaartweg 7 | 0165-314503 | filmtheaterfanfare.nl
L'intérêt d'Adam do 5.2 | *The Last Viking* do 12.2 | *Blue Moon* do 19.2 | *Gioia mia* do 26.2 | **Filmtheater Fanfare/Fidei et Arti**
Pastoor Hellemonsstraat 1 **Jeugd** *Juf Braaksel en de mysterieuze verdwijning* zo 8.2 | **Maandagmatinee** *L'intérêt d'Adam* ma 9.2 | *Gioia mia* ma 23.2 | **Verwacht** *Dossier 137* (première) | *Song Sung Blue*

PURMEREND

Filmhuis Purmerend
Kerkstraat 11 | 0299-416506 | filmhuispurmerend.nl
DJ Ahmet di 17.2, zo 15.2 | *House of Hope* di 10.2, wo 11.2 | *Köln 75* vr 6.2, di 10.2 | *Mr. Nobody Against Putin* di 24.2 | *Nuremberg* za 21.2 | *On vous croit* vr 20.2, wo 25.2 | *One Battle After Another* vr 13.2, za 14.2 | *One Flew Over the Cuckoo's Nest* di 17.2, wo 18.2 | *Sentimental Value* za 28.2, di 3.3, wo 4.3 | *Sorda* vr 27.2, di 3.3

PUTTEN

Filmhuis Putten
Brinkstraat 91 | filmhuisputten.nl/
Tchaikovsky's Wife do 15.2 | *Rietland* zo 1.3

Filmmarathon in Nijmegen

Altijd leuk om films te zien voordat ze regulier worden uitgebracht. Het kan bij Lux in Nijmegen in het filmmarathonweekend van 14 en 15 februari. Onder de titel Festival Favorites zijn elf voorpremieres te zien.

Jim Jarmusch heeft veel prijzen gewonnen in zijn carrière, maar de Gouden Leeuw van het filmfestival van Venetië ontbrak nog. Sinds vorig jaar staat die ook in zijn prijzenkast. De maker won hem voor *Father Mother Sister Brother*, dat de relaties van volwassen kinderen met hun afstandelijke ouders onderzoekt. De film is een van de voorpremieres in de filmmarathon in Lux. Daarnaast zijn nog tien films te zien die later dit jaar worden uitgebracht. In *Blue Heron* (Sophy Romvari) kampt een eind jaren negentig naar Canada geëmigreerde Hongaarse familie met het destructieve gedrag van een zoon. Sergei Loznitsa's *Two Prosecutors* toont de (ongelijke) strijd voor rechtvaardigheid van een jonge openbaar aanklager in stalinistisch Rusland. Van François Ozon is de verfilming van Albert Camus'

L'Étranger te zien, de klassieker over een rechtszaak tegen een ontspoorde koloniale Fransman in het Algiers van de jaren dertig. *Sirât* (Oliver Laxe) is een zinderende trip door de Marokkaanse woestijn van een vader die met zijn

zoon op zoek is naar zijn vermiste dochter. In het Britse drama *I Swear* (Kirk Jones) verandert een jongen met het syndroom van Gilles de la Tourette in een veelgeprezen activist. In het aan het einde van de Tweede Wereldoorlog spelende *Amrum* (Fatih Akin) zit een jongen op het gelijknamige Duitse Waddeneiland klem tussen zijn nazi-moeder en een antinazi-boerin. In *Pillion* (Harry Lighton) bloeit liefde op tussen een timide verkeersagent en een

macho motorrijder. Ook in *The History of Sound* (Oliver Hermanus) bloeit de liefde, in deze film tussen twee muziekstudenten. In *La petite dernière* (Hafsia Herzi) zit een student klem tussen haar religieuze opvoeding en het studentenleven. Nederland is aanwezig in de marathon met Nanouk Leopolds *Whitetail*, waarin een boswachter in Zuid-Ierland worstelt met een tragisch jachtincident uit haar jeugd.

LUX-NIJMEGEN.NL

FATHER MOTHER SISTER BROTHER

ROERMOND

ECI Cultuurfabriek

ECI 13 | 0475-317171 | ecicul-tuurfabriek.nl

ROOSENDAAL

Cinema Paradiso

C.1-Cinema, Nieuwstraat 2 |

0165 534503 | cinemaparadiso.nl

Nawi do 5.2 t/m wo 11.2 | *Rental Family* do 12.2 t/m wo 18.2 | *The Last Viking* do 19.2 t/m zo 22.2 | *The Voice of Hind Rajab* vr 20.2 t/m wo 25.2 | *Was Marielle weiss* do 26.2 t/m zo 1.3 | *Winter in*

Sokcho vr 27.2 t/m wo 4.3

ROTTERDAM

Cinerama Filmtheater

Westblaak 18 | 010-4115300 | cineramabios.nl

Premières *Gioia mia* do 26.2 | *GOAT: de geweldige geit* do 12.2

| *Is This Thing On?* do 5.2 | *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* do 19.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Meer dan babi pangang* do 19.2 | *Mother's Baby* do 5.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *The Threesome* do 12.2

| *Wuthering Heights* do 12.2 | *Concert Stop Making Sense* do 12.2, za 14.2 | *Klassiekers Brokeback Mountain* vanaf do 12.2 | *All That Jazz* hele maand februari | *Fitzcarraldo* hele maand februari | *Flight of the Phoenix* (1965) hele maand februari | *Otto e mezzo* hele maand februari | *Marathon The Twilight Saga* za 21.2

KINO Rotterdam

Gouvernestraat 129-133 | 010-2681160 | kinorotterdam.nl

Premières *Brokeback Mountain* do 12.2 | *Elvis Presley in Concert* do 26.2 | *L'étranger* do 26.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *Scarlet* do 19.2 | *The Shining* do 5.2 | *Sirât* do 19.2 | *Suzhou River* do 12.2 | *The Testament of Ann Lee* do 26.2 | *Wuthering Heights* do 12.2

LantarenVenster

Otto Reuchlinweg 996 | 010-2772277 | lantarenvenster.nl/film

Premières *Brokeback Mountain* do 12.2 | *Elvis Presley in Concert* do 26.2 | *L'étranger* do 26.2 | *Kabul, Between Prayers* do 5.2 | *The making of De Jeugd van Tegenwoordig* do 19.2 | *Marty Supreme* do 19.2 | *Meer dan babi pangang* do 19.2 | *No Other Choice* do 5.2 | *Renoir* do 5.2 | *The Secret Agent* do 12.2 | *Sirât* do 19.2 | *Timestamp* do 12.2 | *Where the Wind Comes From* do 12.2 | *The Wizard of The Kremlin* do 26.2 | *Wuthering Heights* do 12.2 | *Aanschuifafel Hamnet* do 12.2 | *Suzhou River* do 12.2 | *Stop Making Sense: The Concert Experience* vr 13.2 | *Best of IDFA* za 14.2, di 17.2 | *Breibios*

The Shining do 12.2 | *Cinemini Bijzondere beesten* zo 15.2 | *Minuscule* wo 18.2, zo 1.3 | *College Ang Lee & Brokeback Mountain* wo 11.2 | *Filmlab junior Olivia* wo 18.2 | *Jeugdpremières Ellie de olifant* wo 11.2 | *Mira* wo 18.2 | *GOAT: de geweldige geit* wo 11.2 | *Miss Moxy* zo 15.2 | *Pluk van de Petteflet* di 17.2 | *Kung Fu leeuw* do 19.2 | *Rotterdams open doek* di 10.2 | *Specials In the Mood for Love* za 14.2 | *The Shining* za 7.2 | *Spring Fever* wo 25.2 | *Summer Palace* wo 18.2 | *Voorpremieres The Lions by the River Tigris* wo 11.2 | *Wuthering Heights* wo 11.2 | *Marty Supreme* vr 13.2, zo 15.2

SCHAGEN

Scagon De Luxe

Torenstraat 1B | scagondeluxe.nl

La vie privée do 5.2, vr 6.2 | *It's Never Over*, Jeff Buckley do 5.2, vr 6.2 | *Blue Moon* do 12.2, vr 13.2 | *Hamnet* do 19.2, vr 20.2 | *No Other Choice* do 26.2, vr 27.2 | *The Tale of Silyan* do 26.2, vr 27.2

SCHIEDAM

Wenneker Cinema

Vijgensteeg 2 | 010-4733000 | wennekercinema.nl

SCHIJNDEL

Filmclub Schijndel/t Spectrum

Steeg 9 | 06 12162348 | schijndelfilm.nl

Mr. Nobody Against Putin di 10.2 | *Wisdom of Happiness* di 17.2

Filmclub Schijndel/Het Gasthuis

Lidwinahof 70

Writing Hawa di 24.2

FILMSTERREN

	Bor Beekman de Volkskrant	Berend Jan Bockting de Volkskrant	Joost Broeren-Huitenga Filmkrant/Het Parool	Gerhard Busch VPRO Cinema	Elise van Dam Cine.nl	Belinda van de Graaf Trouw	Romy van Krieken Veronica Superguide	Remke de Lange Trouw	Dana Linssen NRC Handelsblad	Ronald Rovers Filmkrant/Trouw	Ab Zagt NPO Klassiek	Coen van Zwol NRC Handelsblad	Gemiddeld [aantal stemmen]
28 Years Later - Part Two: The Bone Temple	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,50 ⁽³⁾
2000 Meters to Andriivka	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	4,42 ⁽⁶⁾
Dead of Winter	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	2,63 ⁽⁴⁾
Dust Bunny	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,63 ⁽⁴⁾
La Grande Arche	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,40 ⁽⁵⁾
Hamnet	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,94 ⁽⁸⁾
L'intérêt d'Adam	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,70 ⁽⁵⁾
Kabul, between Prayers	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	4,00 ⁽⁶⁾
Land van Johan	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	2,30 ⁽⁵⁾
Miss Moxy	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,13 ⁽⁴⁾
Mr. Nobody against Putin	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,88 ⁽⁴⁾
No Other Choice	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,64 ⁽⁷⁾
Renoir	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,67 ⁽³⁾
Rental Family	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,50 ⁽²⁾
Send Help	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	4,00 ⁽²⁾
The Tale of Silyan	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,25 ⁽⁴⁾
The Voice of Hind Rajab	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	3,70 ⁽¹⁰⁾

★★★★★ zeer goed | ★★★★ goed | ★★★ redelijk | ★★ matig | ★ slecht | ★★ niet gezien

SITTARD

📍 Filmhuis Zicht

Ligne 3 | 088-5995533 | film-huiszicht.nl

SITTARD

📍 Forum

Engelenkampstraat 68 | 0900-2228888 | forumsittard.nl
Hamnet do 5.2 t/m wo 11.2 | Wuthering Heights do 12.2 t/m wo 25.2 | The Shining za 14.2 t/m zo 22.2 | Elvis Presley in Concert do 26.2 t/m wo 4.3

SNEEK

📍 Filmhuis Sneek

Leeuwenburg 12 | 0515-412341 | filmhuis-sneek.nl

SOEST

📍 Artishock

Steenhoffstraat 46 | 035-6019577 | artishock-soest.nl
Song Sung Blue zo 8.2, ma 9.2 | Urchin wo 11.2, zo 22.2 | Nuremberg zo 15.2, wo 18.2 | Folktales zo 15.2, ma 16.2 | Orwell: 2+2=5 zo 22.2, ma 23.2 | Second Victims wo 25.2 | MiniBios Zootropolis 2 [NL] vr 6.2

STADSKANAAL

📍 Filmliga Stadskanaal

Menistenplein 9 | 0599-610777 | smoky.nl
It Was Just an Accident di 10.2 | The Blue Trail di 17.2 | Sorda di 24.2 | Dead of Winter di 3.3

TERNEUZEN

📍 Cine City

Nieuwstraat 41 | 0115-611133 | cinecity.nl

TIEL

📍 Filmtheater Agnietenhof

St. Agnietenstraat 2 | 0344-673500 | agnietenhof.nl
Stiller za 7.2 | The Love That Remains di 10.2, wo 11.2 | Song Sung Blue za 14.2 | On vous croit di 17.2, wo 18.2 | Rental Family za 21.2 | Blue Moon di 24.2, wo 25.2 | Nuremberg za 28.2

TILBURG

📍 Cinecitta

Willem II straat 29 | 085-9022996 | cinecitta.nl

UDEN

📍 Filmhuis De Pul

Kapelstraat 13 | 0413-265091 | filmpul.com
Sentimental Value do 5.2 | It Was Just an Accident do 12.2 | It's Never Over, Jeff Buckley wo 18.2 | Hamnet do 19.2 | Vie privée do 26.2

UTRECHT

📍 Hoogt on Tour

Kanaalweg 30 | 030-2312216 | hoogt.nl

VEENDAM

📍 Filmhuis vanBeresteyn

Museumplein 5a | 0598-317730 | vanberesteyn.nl

Vie privée ma 9.2 | Dead of Winter ma 16.2 | Rental Family di 17.2 | Nuclear Boy di 17.2 | Blue Moon ma 23.2 | Verliefd op Curaçao wo 4.3

VEENENDAAL

📍 Filmhuis Veenendaal

Spectrum | Kees Stipplein 72 | 06-53883412 | filmhuisveenendaal.nl

VENLO

📍 Filmtheater De Nieuwe Scene

Nieuwstraat 13 | 077-3518183 | nieuwescene.nl

VLAARDINGEN

📍 Filmtheater Het Zeepaard

Vue Vlaardingen | Veerplein 134E | hetzeepaard.nl

VLISSINGEN

📍 Cine City

Spuikomweg 1 | 0118-22521 | cinecity.nl

VOORSCHOTEN

📍 Filmtheater Voorschoten

Prinses Marijkelaan 4 | 071-5612566 | filmtheatervoor-schoten.nl

WAALWIJK

📍 Filmtheater De Leest

Vredesplein 12 | 0416-337746 | deleest.nl
It's Never Over, Jeff Buckley vr 6.2 | Blue Moon za 7.2 | Folktales zo 8.2 | Winter in Sokcho di 10.2 | Yan Yana do 12.2 | Rental Family do 12.2, vr 20.2 | Vie privée do 19.2, za 21.2 | Hamnet vr 27.2, za 28.2 | Vrouwenennetwerk do 12.2

WAGENINGEN

📍 Filmhuis Movie W

Wilhelminaweg 3A | moview.nl

WEESP

📍 City of Wesopa

Herengracht 23 | 0294-458093 | wesopa.nl

WINTERSWIJK

📍 Filmhuis Winterswijk

Meddosesstraat 4-8 | 054-3521515 | filmhuiswinterswijk.nl
Christy di 10.2

WOERDEN

📍 AnnexCinema

Rosmolenlaan 1 | 0348-436510 | annexcinema.nl

IJMUIDEN

📍 Haventheater IJmuiden

Dokweg 43-45 | 0900-1505 | haven-theaterijmuiden.nl
The Shining di 10.2, za 14.2 | Dial Q filmquiz za 15.2

ZAANDAM

📍 Filmtheater De Fabriek

Jan Sijbrandsteeg 12 | 075-6311993 | de-fabriek.nl
Premières No Other Choice do 5.2 | The Secret Agent do 12.2 |

LEZERSACTIES FEBRUARI

NOORSE SOKKEN VAN FOLKTALES

“Tijdens een tussenjaar in sub-arctisch Noorwegen leren tieners op hun eigen benen staan. Deze dromerige

documentaire pleit voor leven in het nu”, schrijft Omar Larabi in zijn recensie van Folktales (Heidi Ewing en Rachel Grady) in Filmkrant 485. “Gaandeweg beginnen de studenten deze manier van leven, dicht op de natuur, te omarmen. Het buitenleven bij de poolcirkel heeft iets mythisch – neem alleen al het troostrijke geluid van laarzen die een afdruk achterlaten in de verse sneeuw. Ewing en Grady schromen niet die romantiek van het landschap her en der flink uit te buiten. Dat komt hun boodschap overigens ten goede: het verleidelijke Folktales is tegengif tegen de digitalisering en anonimisering van de wereld.” Tot de uitrusting van de jongeren in deze winterse coming of age-do-

Wuthering Heights wo 11.2 | 50+ films Hamnet do 5.2 | La grande arche do 12.2 | Is This Thing on? do 19.2 | Wuthering Heights do 26.2 | De Fabriek 40 jaar Elke maand een film uit 1986 | Klassiekers The Shining vr 6.2 | Suzhou River zo 15.2 | Leven na de dictatuur do 26.2 | Royal Opera La traviata zo 8.2

ZALTBOMMEL

📍 Filmclub Cinemaarten

Theater de Poorterie | Nieuwstraat 2 | cinemaarten.nl
It Was Just an Accident di 10.2 | Köln 75 di 27.2 | Mr. Nobody Against Putin di 3.3

ZEVENAAR

📍 Filmhuis Zevenaar

Kerkstraat 27 | 0316-344250 | filmhuiszevenaar.nl
Premières Beginnings do 19.2 | Elvis Presley in Concert do 26.2 | L'étranger do 26.2 | Gioia mia do 26.2 | Kabul, Between Prayers do 5.2 | Mother's Baby do 5.2 | No Other Choice do 5.2 | PAAZ do 26.2 | Renoir do 5.2 | Scarlet do 19.2 | The Secret Agent do 12.2 | Sirât do 19.2 | The Treesome do 12.2 | Times-tamp do 12.2 | Where the Wind Comes From do 12.2 | The Wizard of The Kremlin do 26.2 | Klassiekers The Shining do 5.2 | Brokeback Mountain do

cumentaire hoort natuurlijk een goed paar Noorse wandelsokken. Ook op zoek naar warme voeten? Stuur een mailtje en maak kans op sokken van de film.

Cherry Pickers Filmdistributie stelt 3 paar sokken ter beschikking, in maat 40-42.

THE BLUE TRAIL

Als de overheid Tereza (77) dwingt om te ver- kassen naar een zogenaamde 'seniorenkolonie', ontwaakt

de rebel in haar. “Het is nooit te laat om een droom na te jagen: dat is de portee van Gabriel Mascaro's vierde speelfilm, die je meevoert op een grillige reis door al even te-gendraads in beeld gebrachte Amazone-landschappen”, schreef Sasja Koetsier in haar interview met de filmmaker in Filmkrant 482. “Dat de film zich ontplooft als een reis met een licht magisch element is Mascaro's troef, want het geeft hem de kans om een reeks fantastische locaties

12.2 | Royal Ballet Woolf Works ma 9.2

ZIERIKZEE

📍 Fizi

Kerkhof 3 | 0111-410202 | fizi.nl
Amsterdamned II za 7.2 | Blue Moon vr 13.2, vr 20.2 | La femme la plus riche du monde vr 6.2 | Hamnet za 21.2, za 28.2 | If I Had Legs I'd Kick You ma 23.2, vr 27.2 | The Love that Remains vr 6.2 | De pupil wo 11.2 | Rental Family vr 13.2, za 21.2, zo 1.3 | The Secret Agent di 10.2 | Sentimental Value zo 15.2 | Song Sung Blue ma 16.2, vr 27.2 | Urchin zo 8.2 | Wicked: For Good za 14.2 | Film by the Sea di 17.2, di 24.2 | Jeugd Diplodocus wo 25.2, zo 1.3 | Duvinder ma 16.2, za 21.2, do 26.2 | Little Amélie or the Character of Rain za 14.2, zo 22.2 | Olivia wo 18.2, ma 23.2, za 28.2 | Sponge-Bob op piratenpad zo 8.2, wo 11.2 | Klassiekers Brokeback Mountain zo 22.2 | The Shining do 5.2, za 7.2 | Royal Ballet Woolf Works ma 9.2 |

ZOETERMEER

📍 Filmhuis Cameo

Leidsewallen 80 | filmhuiscameo.nl
Sentimental Value vr 6.2, di 10.2 | Left-Handed Girl di 10.2 | Urchin wo 11.2, di 17.2 | Gondola vr 13.2, di 17.2 | The Last Viking

aan elkaar te rijgen, waaron- der een overwoekerd beeldenpark, een stortplaats van afgedankte autobanden en een drijvend gokpaleis. Dit is niet de ongerepte Amazone zoals we die meestal zien, maar een diepgaand door mensen geëxploiteerd landschap – iets waar de alligatortorslachterij waar Tereza aan het begin van de film werkt al naar vooruitwijst.” Mascaro, in het interview: “Ik wilde laten zien dat de Amazone complex is.”

Imagine Filmdistributie stelt 5 dvd's ter beschikking.

ISLANDS

Een veelde tenniscoach op een all-inclusive vakantie- sort gaat in deze broeierige film privéles geven aan een jongetje dat met zijn ouders op zonzakantie is. Hij raakt vervolgens enorm betrokken bij het leven van zijn ouders en een mysterieuze verdwijning die al snel volgt. “Jan-Ole Gerster

wo 18.2, di 24.2 | Helden vr 20.2, di 24.2 | Monsieur Aznavour wo 25.2, di 3.3 | Mr. Nobody Against Putin vr 27.2, di 3.3

ZUTPHEN

📍 Filmtheater Luxor

Houtmarkt 64 | 0575-513750 | luxorzutphen.nl
Premières Beginnings do 19.2 t/m za 28.2 | Consider a Tomato vr 27.2 | L'étranger do 26.2 t/m za 28.2 | Gioia mia do 26.2 t/m za 28.2 | Le grande arche do 5.2 t/m za 7.2, ma 9.2, di 10.2, vr 13.2, za 14.2, ma 16.2 | Hamnet do 5.2, za 7.2 t/m wo 11.2 | Kabul, Between Prayers do 5.2, vr 6.2, zo 8.2 t/m di 10.2 | Land van Johan do 12.2, vr 13.2, zo 15.2, ma 16.2, wo 18.2 | The Lions by the River Tigris do 12.2, vr 13.2, zo 15.2 t/m di 17.2 | The making of De jeugd van tegenwoordig do 19.2, vr 20.2, zo 22.2, ma 23.2, wo 25.2 | Meer dan babi pangang do 26.2 | No Other Choice do 5.2 t/m za 14.2, ma 16.2 t/m wo 18.2 | Renoir do 19.2 t/m zo 22.2, wo 25.2, di 24.2 | Rental Family do 12.2 t/m wo 18.2, za 21.2, ma 23.2 t/m wo 25.2 | The Secret Agent do 12.2, za 14.2, ma 16.2 t/m do 19.2, zo 22.2 t/m di 24.2 | The Shining do 26.2, vr 27.2 | Signs of Life do 5.2 t/m wo 11.2 | Sirât do 26.2, vr 27.2 | Suzhou River do 12.2, za 14.2, zo 15.2, di 17.2, wo 18.2 | The Tale of

strooit met thrillerellemen- ten, maar dat blijken schijn- bewegingen in Islands, dat op het zonovergoten Fuerteventura in de schaduwkanten van het bestaan van een tennisle- raar duikt,” schrijft Joost Broeren-Huitenga in zijn re- censie in Filmkrant 483. “De Duitse filmmaker Gerster, die met Islands zijn eerste En- gelstalige film maakt, heeft er duidelijk plezier in om ele- menten van de film noir in stelling te brengen.”(...) “Maar uiteindelijk is Islands, net als Gersters twee eerdere speelfilms Oh Boy! (2012) en Lara (2019), een portret van iemand die is vastgelopen en zichzelf een grootser leven fantaseert – en vervolgens de realiteit onder ogen zal moeten komen.”

Cherry Pickers Filmdistributie stelt 5 dvd's ter beschikking.

INTERESSE?

Stuur een e-mail met naam en adres naar info@filmkrant.nl en geef daarin aan voor welke actie u belangstelling heeft. Er wordt geloot onder de inzenders. N.B. Slechts één actie per inzender. Deze actie loopt tot 4 maart 2026. Winnaars ontvangen bericht en over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd.

Silyan vr 6.2, za 7.2, di 10.2, wo 11.2, vr 13.2 t/m zo 15.2, di 17.2, wo 18.2 | Timestamp do 19.2, za 21.2 t/m wo 25.2 | The Voice of Hind Rajab do 5.2 t/m ma 9.2, wo 11.2 | Where the Wind Comes From do 19.2 t/m zo 22.2, di 24.2, wo 25.2 | Jeugd Diplodocus zo 8.2, zo 15.2, zo 22.2 | Luxor on Ice I, Tonya zo 8.2 | Sonja: The White Swan zo 22.2 | Luxor Short Cuts Buren za 7.2 | Luxor verkleed The Duellists wo 11.2 | Het verleden van de toekomst Forbidden Planet za 28.2 | Invasion of the Body Snatchers [1956] za 28.2 | Robinson Crusoe on Mars za 28.2

ZWOLLE

📍 Filmtheater Fraterhuis

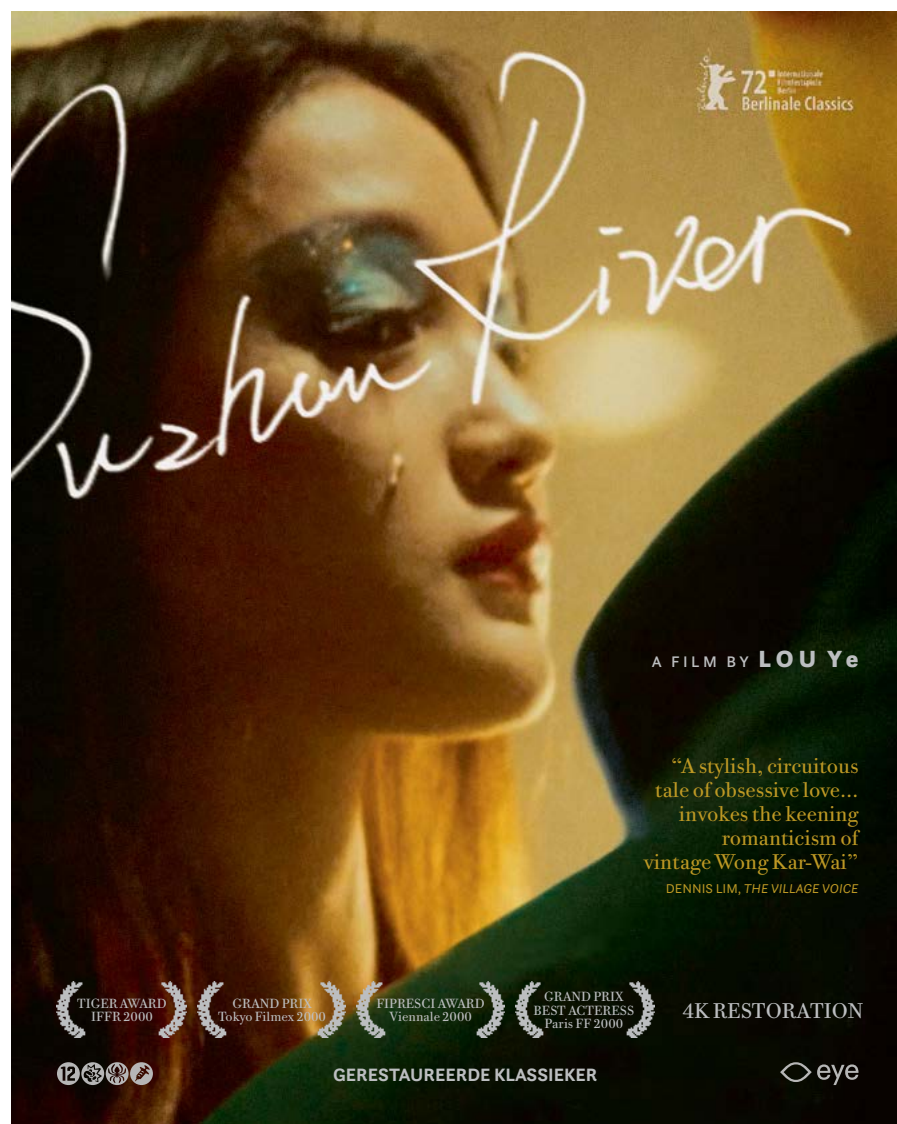
Blijmarkt 25 | filmtheaterfraterhuis.nl
Beginnings do 19.2 | L'étranger do 26.2 | Gioia mia do 26.2 | The History of Sound do 26.2 | Is This Thing On do 5.2 | The Lions by the River Tigris do 12.2 | Meer dan babi pangang do 19.2 | No Other Choice do 5.2 | Renoir do 5.2 | The Secret Agent do 12.2 | Sirât do 19.2 | The Testament of Ann Lee do 26.2 | Wuthering Heights do 12.2 | Klassieker The Shining do 5.2 | Peuter Film Pret Luce & de rots, Piropiro, Boris boven de wolken wo 25.2, vr 27.2

HET DOEK IS VAN ONS

5 t/m 8
maart
2026

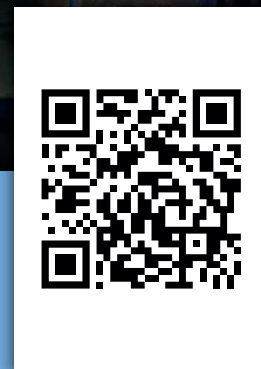
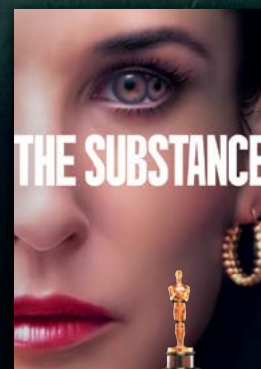
vrouw
& film

FILMFESTIVALASSEN.NL

OSCAR WINNAARS EN GENOMINEERDEN

NU TE ZIEN
OP CINEMEMBER

Cine
MEMBER

OOK OSCAR FILMS
STREAM JE OP
CINEMEMBER

Boeken

ANIMATION IN THE NETHERLANDS DE GRENS WAS NOOIT DICHT

Eindelijk! Het eerste overzichtsboek van de Nederlandse animatie-geschiedenis. Waaruit blijkt dat Nederlandse animatie niet had bestaan zonder open grenzen – van de eerste Belgische oorlogs-vluchteling tot recente internationale coproducties.

DOOR KEES DRIESSEN

Wat fantastisch dat dit boek er eindelijk is! Het eerste substantiële overzicht van Nederlandse animatie. Voor auteur Ton Gloudemans is het, zo schrijft hij, de culminatie van veertig jaar publiceren over het medium (waaronder monografieën van Gerrit van Dijk en Paul Driessen); voor de liefhebber, na de recente opening van de animatiegalerij in Eye Filmmuseum, een verdere verankering van de Nederlandse animatiegeschiedenis.

Gloudemans laat die beginnen in 1919 met het charmante reclamefilmpje *Een avontuurtje in 't lucht-ruim*, geregisseerd door Alex Benno en geanimeerd door de Belgische oorlogsvluchteling George Debels, en benadrukt daarmee direct het belang van commercieel werk.

Want dat is het spannendste aan zo'n boek: welke rode draden worden zichtbaar? Eén is de relatief grote rol van stopmotion, van de vroege, internationaal succesvolle studio's van George Pal en Joop Geesink (met Loeki de Leeuw als Nederlands beroemdste animatiepersonage) tot Nina Gantz' *Wander to Wonder* (2023) en Mascha Halberstads lange film *Knor* (2022).

IJKPUNT

En ja, lange animatie! Uiteraard bespreekt Gloudemans Marten Toonders mislukte (*Fortune Fair*, kort na de oorlog) en min of meer gelukke (*Als je begrijpt wat ik bedoel*, 1983) pogingen, maar zoals bij veel onderwerpen loopt hier een grens ruwweg rond de eeuwwisseling: van de huidige hoeveelheid lange animatiefilms, animatieopleidingen, digitale mogelijkheden, onafhankelijke producties en vrouwelijke animatoren konden we vorige eeuw alleen maar dromen.

Ik mis daarnaast wel iets over de positie van mensen van kleur – het is nogal een witte geschiedenis en dat mag benoemd worden. Ook ben ik nieuwsgierig naar de overzeese gebiedsdelen; zelfs wanneer daar niets noemenswaardigs is geproduceerd, past dat in zo'n naslagwerk (met indexen op personen, titels en organisaties).

Maar dat er zo een paar kritiekpunten te verzinnen zijn, is geen kritiek op het boek an sich. Integendeel: wat is het geweldig dat we eindelijk een boek heb-

ben waarop we kritiek kunnen hebben! Want hoewel Gloudemans waarschuwt dat zijn (overigens Engeltalige) boek niet uitputtend kan zijn, is het wel degelijk een ijkpunt – en daarmee ook *zelf* onderdeel van de Nederlandse animatiegeschiedenis.

Want nu hebben we een selectie (waaronder de achttien persoonsprofielen waarmee het boek eindigt, onder wie Rosto, Harrie Geelen, Adriaan Lokman en Marieke Blaauw), waarvan we kunnen vragen: wie of wat mis je? Mijn eerste suggestie is dan Paul, Menno en Françoise de Nooijer – die mogen van mij

stracte *Diepte*, 1933), het duistere *In the Void* (Ronald Bijlsma, 1968), de heel korte *Verboden vrucht* (1971) van Jeroen Raaijmakers en Janneke Tangelder (de eerste vrouwelijke regie-credit) en Ties Poeths stijlvolle *Music for an Owl* (1998) waren voor mij vreugdevolle ontdekkingen.

Animation in the Netherlands is uitgegeven in een Europese reeks met “sociaal, historisch, politiek, economisch en artistiek” perspectief. De organisatorische, institutionele kant krijgt daarbij veel aandacht, wat verdedigbaar is maar het boek, hoewel goed leesbaar, ook wat academisch maakt (zie ook de prijs). Dat de zwart-witillustraties van magere kwaliteit zijn, zal ook aan de reeks liggen. Gloudemans zelf toont echter op zijn site *ItsAnimation.com* alle illustraties nog eens in hoge kwaliteit en waar mogelijk in kleur, plus extra beeldmateriaal en zelfs korte films: bravo!

INTERNATIONAAL

Dat het een buitenlandse uitgever is die uiteindelijk dit eerste, cruciale overzicht publiceert, is ergens pijnlijk, maar ook tekenend voor wat Gloudemans zelf de opvallendste rode draad noemt: dat “de Nederlandse animatie-industrie geen nationaal, maar een internationaal fenomeen is”.

Vanaf die eerste productieve vluchteling Debels hebben immigranten, onder wie de Hongaarse Pal, Britse Harold Mack, Deense Børge Ring, Finse Dennis Livson (instigator van *Alfred J. Kwak*, 1989) en Franse Monique Renault, altijd belangrijke rollen gespeeld, terwijl anderen juist de kleine thuismarkt ontvluchtten richting Hollywood (Daan Jippes, Robert Stevenhagen, Wilbert Plijnaar, Piet Kroon) of vanuit het buitenland nota bene enkele van de meest archetypisch Nederlandse animaties creëerden, waaronder Maarten Isaäk de

Heers *Handelingen* (2009) en de mooiste Nederlandse film überhaupt, Michael Dudok de Wits *Father and Daughter* (2000). Bovendien bestaat de hedendaagse langere animatie (van *Trippel Trappel diereensinterklaas*, 2014, tot *Undone*, 2019-2022) grotendeels uit internationale coproducties. Het is misschien wel de mooiste gedachte die het boek meegeeft: de grenzen van de Nederlandse animatiewereld zijn nooit dicht geweest.

IN THE VOID

een plekje in een volgende druk.

Ook het internationale succes van geanimeerde VR blijft onderbelicht. Maar dát Gloudemans ook VR noemt, naast bijvoorbeeld online animatie, installaties en de Nederlandse opensource animatiesoftware Blender (onlangs nog gebruikt voor Oscar-winnaar *Flow*, 2024), is een prijzenswaardige erkenning van de reikwijdte van het medium (alleen games zijn opvallend afwezig).

Dat de drie miljard views van Joost Lieuwma's YouTube-kanaal Frame Order – Cartoon Box hem waarschijnlijk “de meest bekeken Nederlandse animator ooit” maken, had ik overigens niet op mijn radar. Ook het Filmliga-werk van Frans Dupont (het ab-

eye

Eye Filmmuseum

TILDA SWINTON

Ongoing

Exhibition, Films & Events
26 Sep 2025 – 15 Mar 2026

VRIENDEN
LOTERIJ

BLOCK
BUSTER
FONDS

VRIENDENLOTERIJ
het
cultuurfonds

VSBfonds.
VandenEnde
FOUNDATION

CHANEL

ONASSIS
STEGI

19 FEBRUARI IN DE BIOSCOOP

THE
MAKING
OF
DE
JEUGD
VAN
TEGENWOORDIG

boeken, notitieboekje, scheurkalender, documentenmap, rugzak, paraplu, notitieschrift, hoofdlampje, rolkoffer en meer, nu te koop in onze webwinkel, boeken, scheurkalender, notitieblok, documentenmap, rugzak, paraplu, notitieschrift, hoofdlampje, rolkoffer en meer, boeken, scheurkalender, notitieblok, documentenmap, rugzak, paraplu, notitieschrift, hoofdlampje, rolkoffer en meer, boeken, scheurkalender, notitieblok, documentenmap, rugzak, paraplu, notitieschrift, hoofdlampje, rolkoffer en meer, > filmkrant.nl/winkel boeken, scheurkalender, notitieblok, documentenmap, rugzak, paraplu, notitieschrift, hoofdlampje, rolkoffer en meer

Lees ook Mania –
hét blad van/voor muzikliefhebbers

mania

Gratis verkrijgbaar bij – Concerto – Plato –
Kroese – Velvet Music – Sounds Venlo –
North End – 't Oortje – Kroese – Waterput

Thuis kijken

CLOUD EN CHARISMA HET SPOOKT OP HET INTERNET

Met technothriller *Cloud* is de veelzijdige Japanse cineast Kiyoshi Kurosawa in topvorm. De film werd onlangs uitgebracht op blu-ray, samen met Kurosawa's eerdere film *Charisma*. Beide titels vormen een perfecte illustratie van Kurosawa's intellectuele genre cinema. **DOOR HUGO EMMERZAEL**

Als je een lijstje maakt van de belangrijkste actieve regisseurs in Japan, is Kiyoshi Kurosawa waarschijnlijk niet de eerste naam die in je opkomt. Meer voor de hand liggende auteurs als Hirokazu Kore-eda (*Shoplifters*, 2018; *Monster*, 2023) en Ryūsuke Hamaguchi (*Drive My Car*, 2021; *Evil Does Not Exist*, 2023) slepen met hun verfijnde arthouse drama's immers de grote prijzen binnen in de hoofdcompetities van prestigieuze festivals. Toch is de minder bekende Kurosawa misschien wel de meest exemplarische regisseur van de hedendaagse Japanse cinema: in een veelzijdig oeuvre van ruim zestig titels schetst hij een opvallend consistent beeld van de duistere tendensen van de mensheid.

INTERNETOBSESSIE

Kurosawa leerde het filmvak via 'pink films' (het Japanse antwoord op Amerikaanse exploitatiefilms en erotische thrillers) en yakuza-vehikels, maar groeide in de jaren negentig uit tot volwaardig auteur van genre cinema vol kritische reflecties op de menselijke conditie. Zijn griezelige detectivethrillers (*Cure*, 1997), tragische familiedrama's (*Tokyo Sonata*, 2008), bovennatuurlijke spookverhalen (*Journey to the Shore*, 2015) en sciencefictionsspektakels (*Before We Vanish*, 2017) wijzen allemaal op de irrationaliteit, impulsiviteit en eenzaamheid die in elk individu schuilen. Met het ijzersterke *Pulse* (2001) vat hij dat samen in een grauwe technohorror over spoken die op het internet rondwaren.

De spoken in de machine van *Pulse* leven voort in *Cloud* (Kuraudo, 2024), waarin hij zijn fascinatie voor technologie en vervreemding naar het huidige internettijdperk doortrekt. Hoofdpersonage Yoshii (Masaaki Suda) is een malafide *reseller*: iemand die rommel in bulk inslaat en met flinke winst op zijn webshop doorverkoopt aan nietsvermoedende klanten. Het

lijkt hem niet eens om het geld te gaan. De onderneming is vooral een manier om zijn offline bestaan stap voor stap te ontmantelen, zodat hij al zijn dagen gekluisterd achter zijn computerscherm kan slijten. Tot verbijstering van zijn baas, die hem net een promotie wilde aanbieden, neemt hij ontslag en verhuist hij met zijn vriendin naar een afgelegen huis buiten de stad, waar niemand hem nog voor de voeten kan lopen.

TUSSENSTATION

Yoshii's obsessie met het internet neemt steeds abjectere vormen aan, totdat de analoge werkelijkheid bij hem aanklopt. Wat begint als een verbeelding van computerverslaving, verandert in Kurosawa's handen bijna ongemerkt in een gewelddadige reflectie op wraak en boetedoening. In perfect gekadreeerde, koelbloedige shots koerst *Cloud* af op een geweldsuitbarsting, met een paar van de sterkste actiescènes van de afgelopen jaren. Waar de beweeglijke cinema van Kurosawa in eerdere films als *Before We Vanish* wel eens uit de bocht vloog, houdt hij *Cloud* juist strak op de rails. Net als geestverwant David Cronenberg laat Kurosawa zien dat ons gemediatiseerde bestaan geen enkele bescherming biedt tegen lichamelijke kwetsbaarheid, extreem geweld en de onvermijdelijkheid

van de dood.

Het blu-ray-label Eureka brengt *Cloud* gebundeld uit met *Charisma* (1999), een relatief kleine titel binnen Kurosawa's oeuvre. Deze film, over een agent die een gijzelingszaak heeft verprutst, is een belangrijk tussenstation in het oeuvre van Kurosawa: een filmische vrijplaats waarin hij talloze ideeën plant die pas in latere films ontkiemen. Ook hier verruilt het hoofdpersonage de stadse benauwdheid voor een schijnbaar rustiger leven in de natuur, om daar een nog krankzinniger strijdveld aan te treffen: een drieduidig conflict rond een giftige boom die de lokale ecologie ont-richt.

Het bij vlaggen onmogelijk te volgen *Charisma* is typerend voor Kurosawa's neiging tot overdaad, maar met *Cloud* in het achterhoofd maakt de film scherp duidelijk dat kwaadaardigheid niet in internet of natuur besloten ligt, maar in de mens zelf, die in Kurosawa's films altijd weer nieuwe manieren vindt om die op zijn omgeving te botvieren.

CLOUD EN CHARISMA JAPAN, 1999/2024 |
REGIE KIYOSHI KUROSAWA | 124/104 MINUTEN |
DISTRIBUTIE EUREKA (BLU-RAY, IMPORT) | TE ZIEN
VANAF 26 JANUARI

THE PITT, SEIZOEN 2

DE RUSH VAN LEVENS REDDEN

Het tweede seizoen van ziekenhuisserie *The Pitt* gaat verder op vertrouwde voet: vijftien uur lang volgen we het team rond dokter Robby tijdens één lange, slopende dag op de spoedeisende hulp in een fictief ziekenhuis in Pittsburgh, VS.

DOOR SANDRA HEERMA VAN VOS

Zo herinner ik het me. Zo was het. De paniek. De haast. Een groep onbekende, geconcentreerde gezichten boven je lichaam. Stevige voetstappen, snel jargon, flauwe grapjes, rolbedden en ijzeren gereedschap. En dan weer: stilte. Lethargische wachtturen, al dan niet met lege maag. Mag ik... Dokter kunt u... Maar de dokter is allang weer verder. "Wij zijn er nog", zei een verpleegkundige vol tattoos een keer ter geruststelling.

Kijken naar *The Pitt* als oud-patiënt met volop ziekenhuiservaring is gruwelijk en louterend tegelijk – het is geen plek waarnaar je wilt terugkeren, maar eenmaal binnen kun je je alleen maar overgeven en vertrouwen op andermans vakkundigheid. En daar blinkt *The Pitt* in uit. Het is een technisch en dramaturgisch hoogstandje.

De serie ging precies een jaar geleden van start, vond z'n publiek in het klassieke ritme van één aflevering per week en groeide uit tot een enorme hit, ook bij dokters en verpleegkundigen, die zichzelf eindelijk op een waarachtige manier vertegenwoordigd zagen. Ziekenhuisseries worden al sinds de jaren zestig gemaakt, en hoewel het genre een paar iconische artsen heeft voortgebracht (Hawkeye uit *M*A*S*H*, Meredith Grey uit *Grey's Anatomy*) waren dat toch vooral *flat characters*, supermensen met onuitputtelijke energie en vaak ook nog een florerend liefdesleven. In *The Pitt* – een verwijzing naar de stad, maar ook naar het woord 'pit', of kuil – is iedereen chronisch overwerkt.

Het tweede seizoen werd geschreven en opgenomen in een periode van lovende kritieken, nominaties en prijzen voor cast en crew; het had ze zomaar naar het hoofd kunnen stijgen, met een zelfgenoegzamer, showbizzy vervolg als resultaat. Restaurant-serie *The Bear*, nog zo'n publiekshit die opkomt voor een ondergewaardeerde beroepsgroep, verloor gaandeweg z'n urgentie door steeds meer ruimte te maken voor de personages en de nieuw ontdekte steracteurs die hen speelden.

The Pitt doet bijna het tegenovergestelde: vrijwel het hele team rondom dokter Michael 'Robby' Robinavitch (Noah Wyle) keert terug, zelfs de om zijn

pillenverslaving verbannen dokter Langdon (Patrick Ball), maar voor persoonlijk drama is hier simpelweg geen tijd. De brancards worden opnieuw aan de lopende band binnengereden, de wachtkamer is overvol en ook nog bloedheet, want het is tien maanden later en dus hoogzomer. Vier juli, dé nationale feestdag: iedereen vrij, overal alcohol, barbecues en vuurwerk. De ongelukken laten zich bijna voorspellen. Het twaalfjarige jochie dat een rotje dacht af te steken en nu niet naar zijn eigen, zwaar gehavende hand durft te kijken is een voor Nederlandse kijkers helaas al te herkenbaar tafereel.

Mildere gevallen zijn er ook genoeg: er is een man met een chronische erectie, een man die zich voor een wedstrijd heeft volgepropt met hot dogs, een oude dame met zware constipatie. In beeld vertaald betekent dit een forse (nep)penis, bakken vol braaksel en spuitpoep op de jas van een van de nieuwe leerling-artsen – een "*assplosion*", in de woorden van de eeuwig sarcastische dokter Santos (Isa Briones). Het hoort erbij, en dus laat *The Pitt* het zien.

Maar niet iedereen valt te genezen. Opnieuw gaan er patiënten dood op de afdeling – kijkers van seizoen één herkennen het sympathieke ritueel van de staf om elke overledene even gezamenlijk te herdenken. IJzersterk blijft *The Pitt* in z'n liefdevolle aandacht voor maatschappelijke outcasts: een gevangene, een dakloze die zwaar vervuild en stinkend binnenkomt. Als een van de leerling-artsen een obese patiënt richting afslankmedicatie en lichaamsbeweging probeert te praten, wordt hij streng teruggefloten door zijn senio-

ren: waarom de man zo dik is doet er nu niet meer toe, hij verdient zorg. "Dank u, dank jullie allemaal", zegt hij ontroerd. Ik hield het ook niet droog. Waar halen de casting directors al deze onbekende, uitmuntende acteurs vandaan?

Noah Wyle, inmiddels met een Emmy bekroond voor de tweede artsenrol uit zijn loopbaan – hij speelde van 1994 tot 2005 in *E.R.* – krijgt in deze tweede reeks de kans om dokter Robby nog iets meer mens te maken. Na deze dienst, is het idee, gaat hij voor drie maanden op reis, op een motor die hij zelf heeft opgeknapt. Wyle vertelde in een interview ernstig dat hij op de set rondliep met een beduimeld exemplaar van *Zen and the Art of Motorcycle Maintenance*, maar in de serie wordt Robby vooral uitgelachen: een man van rond de vijftig op een motor, hoe midlife-crisis wil je het hebben? En daarbij: wil hij wel echt weg? Alleen zijn met zichzelf? Levens redden is óók verslavend, een ziekenhuis is behalve een beklemmende ook een overzichtelijke biotoop. Je bent er nodig. De halfbakken introductie van AI door een ambitieuze nieuwkomer (Sepideh Moafi) onderstreept vooral de noodzaak van echte mensen aan het bed.

THE PITT VERENIGDE STATEN, 2025 | REGIE DAMIAN MARCANO, AMANDA MARSALIS, JOHN CAMERON, E.A. | MET NOAH WYLE, NED BROWER, PATRICK BALL | 15 X 50 MINUTEN | DISTRIBUTIE HBO MAX (VOD) | VANAF 8 JANUARI

TOUKI BOUKI Afrikaanse droom

Levenslust, humor en wreedheid buitelen over elkaar in deze baanbrekende Senegalese film.

Hét beeld van *Touki bouki* is dat van een jong stel op een motor, met een Dogon-kruis en de schedel van een zeboe op het stuur. Ze zijn cool, ze zijn tegendraads en ze belichamen de droom van vrijheid zoals Dennis Hopper en Peter Fonda deden in *Easy Rider* (1969). Of nee, spoel terug: ze belichamen de droom van vrijheid – punt. Want droom noch film hebben met Amerika van doen. Die twee objecten prijken niet voor niets voorop het stuur, als symbolen voor de plek waaraan de film is ontsprongen: Senegal.

Met *Touki bouki* liet Djibril Diop Mambéty in 1973 zien dat film geen vaderland kent; ook al ontstond het instrumentarium in Europa, wat hem betreft was Afrika de geboorteplaats van cinema en loopt er een directe lijn van de orale traditie van de griots naar zijn films. En dat betekent ook dat zijn vertelling zich onttrekt aan westerse conventies als lineariteit, realisme en binaire tegenstellingen, zoals tussen Afrikaanse tradities en westerse moderniteit. Het Dakar dat Mam-

béty met discontinue montage, een eclectische soundtrack en een arsenaal aan Afrikaanse, Europese en Amerikaanse symbolen oproept, is modern op haar heel eigen manier.

Maar in dat Dakar voelen zeboeherder Mory en student Anta zich verstikt. Hun jeugdige vrijheidsdrang neemt de vorm aan van een ontsnappingsfantasie, een obsessie,

een delier. De slinkse trucs die ze uithalen om aan geld te komen voor een overtocht naar Frankrijk vormen de rode draad van de film; maar hoe dichters ze de uitvoering van hun plan naderen, hoe meer zij zelf losraken van de werkelijkheid.

De soundtrack van hun *fernweh* wordt gevormd door een repeterend fragment van Joséphine Bakers 'Paris, Paris, Paris'. Telkens

springt het terug in de groef – als een eindeloze opmaat, een belofte die nooit wordt ingelost. En elke keer dat dit fragment terugkeert, klinkt het spookachtiger. Het doet in de verte denken aan de sfeer die Mati Diop – inderdaad familie – decennia later opriep in haar film over de droom van migratie, *Atlantique* (2019).

Touki bouki (Wolof voor 'De reis van de hyena') rijgt fragmenten aan elkaar die nooit eenduidig op elkaar passen. Al aan het begin van de film snijdt een herderstaferiel met een kudde zeboes abrupt naar een bloederige slachthuisscène, wat een donkere schaduw vooruitwerpt. De geluidsband onderstreept het contrast: hels gerammel van kettingen en het woedende gebulder van zeboes in doods-nood drukken de inheemse fluit uit de idyllische openingsbeelden weg. De wreedheid is schokkend, maar dat geldt ook voor de manier waarop Mory door een groep medestudenten van Anta wordt vernederd, of de uitzinnige vreugde waarmee een van zijn tantes verkondigt dat haar neef zich uit wanhoop van een klif heeft geworpen. Je kunt Mambéty er niet van betichten zijn land te romantiseren. Al belooft ook de stupide arrogantie van de Europeanen op de veerboot weinig kansen op een doombestaan.

SASJA KOETSIER

TOUKI BOUKI

TOUKI BOUKI SENEGAL, 1973 | REGIE DJIBRIL DIOP
MAMBÉTY | MET MAGAYA NIANG, MARAME NIANG,
AMINATA FALL | 90 MINUTEN | DISTRIBUTIE MUBI (VOD)
| TE ZIEN VANAF 30 JANUARI

A KNIGHT OF THE SEVEN KINGDOMS Kleine maar fijne spin-off van *Game of Thrones*

Meteen al gemakkelijker dan *House of the Dragon*, deze nieuwe spin-off van *Game of Thrones*. Al vliegen de zes afleveringen wel heel snel voorbij.

Zouden de makers achter de schermen weten hoe groot de honger is naar sterke high fantasy-series? Het is bijna wreed, hoe lang we steeds moeten wachten. Wie in 2001 eenmaal geraakt was door de *Lord of the Rings*-films van Peter Jackson moest jaren wachten op *Game of Thrones*. Toen dat voorbij was, verschenen *The Witcher* en *The Rings of Power*. En nu is er de *GoT* spin-off *A Knight of the Seven Kingdoms*.

Deze eerste zes afleveringen zijn gebaseerd op de novelle *The Hedge Knight*, het eerste boek in George R. R. Martins trilogie *Tales of Dunk and Egg*. Ze vertellen over Dunk, een boomlange, niet overdreven slimme kerel die de schildknaap was van de zojuist overleden Ser Arlan of Pennytree, een oude ridder waarvan vrijwel niemand heeft gehoord. Als de serie begint, heeft hij Ser Arlan net onder een boom begraven en nu is hij alleen op de wereld. Hij besluit om als ridder deel te nemen aan een toernooi. Alleen, hij is geen ridder. Dus wat nu?

Een van de dingen die *GoT* goed maakte,

was humor. Tegenover de bloedserieuze Tyrion Lannister (Charles Dance) stond het venijn en het gekonkel van Tyrion Lannister (Peter Dinklage). Je had de *next level* glaupe-rijheid van Littlefinger. De incest van Jamie en Cersei Lannister. De voortdurende bacchanalen. En ondertussen wachtte iedereen op de winter die niet kwam. Er was een zwaarte van toon en er was een lichtheid van toon en die twee hadden elkaar nodig. Precies dat ontbrak in *House of the Dragon*.

Wat *HotD* ook mistte was kleur. Het groen van het gras. Het buiten zijn. Als ik terugdenk aan *HotD* lijkt het of alles zich binnen afspeelde, ook al was dat niet zo. Als ik terugdenk aan *GoT* denk ik op de eerste plaats aan buiten.

A Knight of the Seven Kingdoms heeft dat allemaal weer wel. De humor en het drama zijn in balans. Vrijwel alles speelt zich buiten af en het kleurenpalet is bont. We zijn nog ver weg van tronen en hoofdsteden. Ook niet onbelangrijk: even geen draken. Alleen maar mensen en zwaarden en drank en wat lichte verdorvenheid. Ridder-in-opleiding Dunk heeft bovendien niet de intelligentie om doortrapt te zijn – hij verkeert nog in de veronderstelling dat alle ridders nobele doelen nastreven – dus hij ontdekt deze nieuwe we-

A KNIGHT OF THE SEVEN KINGDOMS

reld zo'n beetje samen met ons. Alles is een verrassing. Zoals gezegd: uitstekende serie. Maar door die beperkte speelduur moet er hier inhoudelijk ook niet meer worden weggegeven.

Dus of je wacht met kijken tot de zes afleveringen beschikbaar zijn. Of je doet elke week een half uur.

RONALD ROVERS

A KNIGHT OF THE SEVEN KINGDOMS

VERENIGDE STATEN, 2025 | REGIE | MET PETER
CLAFFEY, DEXTER SOL ANSELL, DANIEL INGS | 6 X 36
MINUTEN | DISTRIBUTIE HBO MAX | TE ZIEN VANAF 18
JANUARI

Actie!

**Dapperstraat 76-82,
1093 BX Amsterdam
13 oktober 2024,
11.28 uur**

Regisseur Mees Peijnenburg staat in de deuropening van het Afvalpaleis, een door-geefwinkel, repaircafé en buurthuiskamer ineen in Amsterdam-Oost. Hij kijkt naar de lucht, een tikje bezorgd. Het had droog en zonnig moeten zijn, maar tussen de zonnige periodes begint het telkens weer heel hard te regenen. Gaffer Bram van Woudenberg kijkt ook naar de lucht, door een soort vewertje. “Nog drie minuten en dan is die wolk daar weg”, zegt hij. “Oh, het gaat heel snel, ik denk over één minuut.”

In de Dapperstraat, waar de andere dagen van de week de Dappermarkt staat, is Peijnenburg op een kalme zondagochtend bezig met de opnames van *A Family*, over een familie die uit elkaar valt en hoe dat alle gezinsleden beïnvloedt. De Belgische acteur Pieter Embrechts en Carice van Houten spelen de ouders, Jacob en Maria, die in een vechtscheiding belanden (het is Van Houtens eerste rol in een Nederlandse film sinds Halina Reijns *Instinct*). Finn Vogels en Celeste Holsheimer spelen de kinderen Eli (14) en Nina (16), die in de strijd om co-ouderschap en het geruzie dat daarmee gepaard gaat worden gedwongen keuzes te maken die ze niet willen maken.

“Oké, iedereen stand-by!”, roept first AD Johan Ivens. Jamie Bouwmeester komt aangelopen met de jonge hoofdrolspelers, die allebei een lange, dikke grijze parka dragen. “Waar is de auto?”, vraagt Ivens.

De rode Subaru stationwagon staat net buiten beeld van cinematograaf Jasper Wolf,

met draaiende motor. Een productiemedewerker is met doeken in de weer om de regendruppels weg te poetsen. De jassen gaan uit.

Een vrouw racet op haar scootmobiel over de stoep. Ze stopt bij de deur. “We zijn met filmopnamen bezig, de winkel is gesloten”, legt een andere productiemedewerker uit. “Alweer?”, zegt ze. “Het is de laatste dag, dan bent u van ons af”, legt de productiemedewerker geduldig uit. De vrouw parkeert haar scootmobiel een stukje verder en blijft kijken. Peijnenburg gaat naast Wolf staan, met zijn eigen monitor in zijn handen. “Iedereen klaarmaken voor opnamen, *okay let's do it!*”, roept Ivens. “Geluid... en... actie!” Een paar tellen later geeft vader Jacob flink gas. Hij rijdt een paar meter en stopt, de kinderen stappen uit, pakken ieder twee enorme weekendtassen uit de achterbak en lopen naar de voordeur.

Precies op het moment dat Nina haar sleutels in het slot wil steken, komt er een buurvrouw naar buiten. Dat stond niet in het script, maar Peijnenburg is blij met het ‘cadeautje’. Hij is juist op zoek naar het ‘echte

leven’; passerende figuranten kunnen maar zo in de film terechtkomen.

“Mooi! Maar we doen het snel nog een keer, voordat het weer gaat regenen”, zegt Peijnenburg nadat hij even heeft overlegd met Wolf. “De tassen zijn nog open”, zegt Vogels. Bouwmeester helpt om ze dicht te doen en legt ze weer achterin de Subaru, die nog wat verder droog wordt geveegd en dan achteruit het kader uit rijdt. “Iedereen naar zijn beginpositie!”, roept Ivens.

“420, take 2... en actie!” De auto komt weer aanrijden, de kinderen stappen uit, pakken hun spullen en lopen weer naar de deur. “Heel mooi”, vindt Peijnenburg. Precies op dat moment begint het weer te regenen. Bouwmeester komt aangesneld met de parka's en twee paraplu's. De vrouw in de scootmobiel ziet het hoofdschuddend aan. “Nederlanders kunnen toch wel tegen een paar druppels regen?!”; zegt ze dan, tegen niemand in het bijzonder.

JAN PIETER EKKER
FOTO BOB BRONSHOFF

V.L.N.R. DIGITAL IMAGING-TECHNICIAN TOM ARKENBOUT, FIRST A.D. JOHAN IVENS, DOP JASPER WOLF, REGISSEUR MEES PEIJENBURG, TWEEDE CAMERA-ASSISTENT ZOË KRAHMER, GAFFER BRAM VAN WOUDENBERG, JUNIOR BELICHTER TIGO LINKENKAER-HANSEN, BOOM OPERATOR LYKLE TUINSTR, FOCUS PULLER PANSCHI PUTS EN PRODUCTION SOUND MIXER JOB MICHEL, TUSSEN DE BUIEN DOOR

A FAMILY NEDERLAND/BELGIË, 2026 | SCENARIO BASTIAAN KROEGER, MEES PEIJENBURG | REGIE MEES PEIJENBURG | PRODUCTIE JULIET AT PUPKIN (IRIS OTTEN, NATHALIE VAN DER BURG, SANDER VAN MEURS) | IN COPRODUCTIE MET THE REUNION (MICHIËL DHONT, LUKAS DHONT) | UITVOEREND PRODUCENT JESSIE MENTJON | CAMERA JASPER WOLF | GELUID JOB MICHEL | MONTAGE IMRE REUTELINGS-SPERGER | PRODUCTION DESIGN JORIE SONT | KLEDING MINKE LUNTER, JOHN VAN VLERKEN | MAKE-UP & HAAR LINDELOTTE VAN DER MEER | MUZIEK ANNELOTTE COSTER | MET FINN VOGELS, CÉLESTE HOLSHEIMER, CARICE VAN HOUTEN, PIETER EMBRECHTS | KLEUR, 90 MINUTEN | OMROEP VPRO | DISTRIBUTIE CINÉART | TE ZIEN VANAF 2 APRIL | DE WERELDPREMIÈRE IS 15 FEBRUARI OP HET FILMFESTIVAL VAN BERLIJN, WAAR *A FAMILY* IS OPGENOMEN IN HET JEUGDPROGRAMMA GENERATION 14PLUS

COLOFON FILMKRANT IS EEN UITGAVE VAN STICHTING FUURLAND, PRINSEN-GRACHT 770, 1017 LE AMSTERDAM, 020 623 0121, INFO@FILMKRANT.NL, WWW.FILMKRANT.NL | OPRIJTERS JAN HEIJUS & HENK RABBERS | ZAKELIJKE LEIDING & ADVERTENTIE-ACQUISITIE ILONA VAN GENDEREN STORT, ILONA@FILMKRANT.NL | HOOFDREDACTIE RONALD ROVERS | ADJUNCT-HOOFDREDACTIE JOOST BROEREN-HUITENGA | REDACTIE BASJE BOER, ELISE VAN DAM, HUGO EMMERZAEL, ROOSJE VAN DER KAMP, ALEX MAZEREËW | EINDREDACTIE SASJA KOETSIER |

PRINTREDACTIE MARISKA GRAVELAND | WEBREDACTIE KEES DRIESSEN, EDO DIJKSTERHUIS (NIEUWS) | AGENDA ROMY VAN KRIEKEN, AGENDA@FILMKRANT.NL | BUREAU REDACTIE MARICKE NIEUWDOORP | VORMGEVING BART OOSTERHOORN, ROLF HERMSEN | COVER L'ÉTRANGER | FOTOGRAFIE ANDRÉ BAKKER, BOB BRONSHOFF, DONALD CHAMBER, JASON McDONALD, MARTON PERLAKY, KRIS DEWITTE | VERDER WERKTEN MEE CRISTINA ÁLVAREZ-LÓPEZ, LEO BANKERSEN, MARTIJN BLEKENDAAL, JOS VAN DER BURG, JAN PIETER EKKER, DAN HASSLER-FOREST, SANDRA HEERMA VAN VOSS,

THOMAS HEERMA VAN VOSS, FRITZ DE JONG, OMAR LARABI, ADRIAN MARTIN, WILFRED OKICHE, KARIN WOLFS, ALEXANDER ZWART | DRUK- EN BINDWERK RODI ROTATIE-DRUK, DIEMEN | OPLAGE 25.000 | ©2026 STICHTING FUUR-LAND/FILMKRANT, AMSTERDAM | ISSN 01698109 | FILMKRANT HEEFT GEPROBEERD DE RECHTHEBBENDEN VAN HET GEBRUIKTE BEELD-MATERIAAL TE ACHTERHALEN EN IN TE LICHTEN. MOCHT U DESONDANKS MENEN DAT U RECHTEN BEZIT OP EEN VAN DE GEBRUIKTE BEELDEN, NEEM DAN

CONTACT OP MET DE UITGEVER VIA INFO@FILMKRANT.NL | FILMKRANT WORDT MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR EEN FINANCIËLE BIJDRAGE VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VAN BIOSCOOP-EXPLOITANTEN EN FILMTHEATERS (NVBF) EN WORDT U MEDE AANGEBODEN DOOR UW FILMTHEATER

DE VOLGENDE FILMKRANT
VERSCHEIJNT OP 4 MAART

Circe Films and Kaap Holland Film present
in coproduction with Keeper Pictures, Savage Film and VPRO

whitetail

a film by Nanouk Leopold

vanaf 5 maart
in de filmtheaters

ATLAS VISION & HAUT LES MAINS PRESENT

EYA BELLAGHA

Written and directed by
AMEL GUELLATY

SLIM BACCAR

وين ياخذنا الرياح

WHERE THE WIND COMES FROM

VANAF DONDERDAG 12 FEBRUARI IN DE BIOSCOOP

MOOCV
films facing the world

OFFICIAL SELECTION 2023
sundance
film festival

OFFICIAL
SELECTION
INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
ROTTERDAM
2023

